

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Ovaj projekat implementira Expertise France

VODIČ

ZA MEĐUNARODNU PRAVNU POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI

(Različiti proceduralni putevi, pravni osnovi i praksa između Bosne i Hercegovine i drugih država s izdvojenim informacijama u odnosu na Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku, Saveznu Republiku Njemačku, Sjedinjene Američke Države i Narodnu Republiku Kinu)

NAPOMENA: Ovaj vodič su u okviru EU4Justice projekta pripremili dr. Nikola Sladoje i g. Bernard Rabatel

Ova publikacija je izrađena uz finansijsku podršku Evropske unije. Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Expertise France i ne odražava nužno stavove Evropske unije

Mart 2021. godine

Sadržaj

PREDGOVOR	7
UVODNE NAPOMENE - PREDGOVOR	9
POPIS SKRAĆENICA	11
DIO I – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI (OPŠTE INFORMACIJE)	15
1. Uvod (opšte napomene)	15
1.1. Način komuniciranja sa inostranstvom	16
1.2. Zamolnica (molba) za međunarodnu pravnu pomoć	16
1.3. Racionalnost i ekonomičnost u izboru oblika međunarodne pravne pomoći	17
1.4. Preporuke za izbor načina komuniciranja sa inostranstvom	17
2. Oblici (vidovi) međunarodne pravne pomoći i ekstradicije	19
2.1. Opšti oblici	19
2.2. Posebni oblici međunarodne pravne pomoći	20
2.2.1. Postupak uzručenja iz Bosne i Hercegovine u drugu državu	20
2.2.2. Postupak izručenja iz druge države u Bosnu i Hercegovinu	21
2.3. Priznanje i izvršenje stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima	23
2.4. Ustupanje krivičnog postupka (gonjenja) drugoj državi	24
2.4.1. Preporuke u vezi ustupanja krivičnih gonjenja	25
DIO II – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRBIJE	31
1. Uvodne napomene	31
2. Informacije o pravnim osnovama za MPP između BiH i Republike Srbije	32
2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima	32
2.2. Bilateralni ugovori	32
2.3. Multilateralni ugovori	33
3. Informacije o postupcima za ostvarivanje MPP između BiH i Republike Srbije	34
3.1. Opšti oblici (vidovi) MPP	34
3.1.1. Zamolnica (molba)	34
3.1.2. Način komuniciranja između organa dvaju država	36
3.1.2.1. Centralni organ veze	36
3.1.2.2. Diplomatski put	37
3.1.2.3. Interpol	37
3.1.2.4. Ostali dopušteni oblici komunikacije	38
3.1.3. Zajednički istražni timovi	38
3.1.4. Troškovi MPP između BiH i Republike Srbije	40
4. Ustupanje Krivičnog gonjenja	40
5. Postupak izručenja	43
5.1. Postupak izručenja iz BiH u Republiku Srbiju	43
5.1.1. Podnošenje molbe za izručenje	43
5.1.2. Postupak po molbi za izručenje	44

5.1.3. Predaja potraživanog lica	44
5.1.4. Izručenje vlastitih državljana	44
5.2. Izručenje iz Republike Srbije u BiH	45
INFORMACIJA UZ DIO II – MOGUĆI OBRASCI	
ZAMOLNICA/PRIMJERI ZA POSTUPANJA	48
PRIMJER 1. (Molba za dostavu izvoda iz kaznene evidencije – DIREKTNA DOSTAVA)	49
PRIMJER 2. (Primjer akta uz koji se dostavlja zamolnica stranom organu)	50
PRIMJER 3. (Primjer zamolnice za saslušanje svjedoka)	52
PRIMJER 4. (Traženje saglasnosti za prisustvovanje zamoljenim radnjama pravne pomoći)	54
PRIMJER 5. (Obavještenje o saglasnosti za prisustvovanje radnjama pravne pomoći)	56
PRIMJER 6. (dostavljanje zamolnice za saslušane, putem video konferencijske veze)	57
PRIMJER 7. (Primjer akta uz koji se dostavlja zamolnica za donošenje privremene mjere)	61
PRIMJER 8. (Obavještenje o imunitetu od krivičnog gonjenja)	65
PRIMJER 9. (Primjer prijedloga za formiranje Zajedničkog istražnog tima)	66
PRIMJER 10. (Primjer molbe za preuzimanje krivičnog gonjenja)	68
PRIMJER 11. (Prijedlog za podnošenje molbe za izručenje)	69
DIO III – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI	
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE	81
1. Uvodne napomene	81
2. Pravni osnovi za MPP između BiH i Republike Hrvatske i njihova primjena	82
2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Zakon o MPP)	82
2.2. Bilateralni sporazumi/ugovori između BiH i Republike Hrvatske	83
2.3. Multilateralni ugovori	84
3. Način komuniciranja između organa dvaju država	86
3.1. Centralni organ veze	86
3.2. Diplomatski put	86
3.3. Interpol	86
3.4. Ostali dopušteni oblici komunikacije	86
4. Informacije o postupcima za ostvarivanje MPP između BiH i Republike Hrvatske	86
4.1. Opšti oblici (vidovi) MPP	86
4.2. Postupak izručenja	91
4.3. Ustupanje Krivičnog gonjenja	92
4.4. Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka (Postupak i problemi u praksi)	95
DIO IV – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI	
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE	101
1. Uvodne napomene	101
2. Informacije o pravnim osnovama za MPP između BiH i SR Njemačke	102
2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima	102
2.2. Konvencije Vijeća Evrope kojih su članice BiH i SR Njemačka	102
3. Način komuniciranja i jezik zamolnice/molbe između organa BiH i SR Njemačke	104
4. Informacije o postupcima MPP između BiH i SR Njemačke	105
4.1. Opšti oblici (vidovi) MPP	105
4.2. Postupak ekstradicije	109
4.2.1. Uvodne informacije	109

4.2.2. Informacije vezane za podnošenje molbe za ekstradiciju	109
4.2.3. Prethodne provjere i kompletiranje dokumentacije	113
4.2.4. Zahtjevi za dodatnim informacijama i garancijama	113
4.2.4. a) Dodatne informacije:	113
4.2.4. b) Dodatne garancije	114
4.2.5. Transfer preko teritorije SR Njemačke	116
4.2.5. a) Primjer molbe za transfer preko teritorije SR Njemačke	117
5. Ostali oblici/vidovi pravne pomoći između BiH i SR Njemačke	119
6. ZAKLJUČNO MIŠLJENJE	119
DIO V - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA	123
1. Uvod	123
2. Informacije o pravnim osnovama za MPP između BiH i SAD	123
2.1. Opšti oblici	123
2.2. Postupak ekstradicije	124
2.3. Postupak transfera osuđenih	125
2.4. Ustupanje i preuzimanje krivičnih gonjenja	125
3. Opšti vidovi	125
4. Postupak ekstradicije	126
PRIMJER 1. (Zahtjev tužilaštva/suda za ekstradiciju)	127
PRIMJER 2. (Molba za ekstradiciju)	130
5. Postupak transfera osuđenih	133
DIO VI - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I NARODNE REPUBLIKE KINE	137
1. Uvodne napomene (pravni osnov)	137
2. Opšti oblici MPP	137
2.1. Način komuniciranja	138
2.2. Zamolnica	140
3. Postupak izručenja/ekstradicije	143
3.1. Pravni osnov	143
3.2. Uslovi za ekstradiciju	143
3.3. Razlozi za odbijanje ekstradicije	143
3.4. Privremeni pritvor	145
3.5. Prijedlog za određivanje privremenog pritvora	145
3.6. Ekstardicioni pritvor	146
3.7. Prijedlog - inicijativa za podnošenje molbe za izručenje	146
ZAVRŠNI KOMENTAR	149
PRILOG - POPIS MEĐUNARODNIH MULTILATERALNIH UGOVORA KOJI OBAVEZUJU BiH	153

PREDGOVOR

Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima postupak je koji se generalno uređuje ugovorom ili se odobrava domaćim pravom, a putem kojeg države traže i pružaju informacije koje se mogu koristiti kao dokaz u krivičnim predmetima. U svijetu ubrzanih procesa, u kojem kriminalci sve češće grade trans i međunarodne mreže, uzajamna pravna saradnja sve više postaje imperativ za rješavanje ovih izazova.

U okviru projekta EU4Justice izrađen je "Priručnik o uzajamnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i ekstradiciji" u namjeri da s tužiocima i sudijama podijeli metodologiju rada, praksu i savjete i tako im omogućiti da efikasnije rješavaju dodijeljene predmete koji imaju međunarodni karakter.

Vodič ima za cilj unaprijediti saradnju između pravosudnih organa bez kojih borba protiv organizovanog kriminala i korupcije ostaje samo utopijska želja. Vodič je dio alata izrađenih pod okriljem našeg projekta s ciljem jačanja istrage u složenim predmetima i osiguravanja prisustva optuženog pred sudom.

Vodič nudi opšte informacije i praktične faktografske listove o regionalnoj i međunarodnoj pravosudnoj saradnji. Odlučili smo obraditi saradnju između BiH i velikog broja zemalja, konkretno Republike Srbije, Republike Hrvatske, Savezne Republike Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država i Narodne Republike Kine na temelju zabilježenih praksi u Bosni i Hercegovini.

Međunarodna saradnja u krivičnim stvarima obuhvata složena pitanja i donošenje odluka, što podrazumijeva niz mjera, uključujući izručenje, međunarodnu pravnu pomoć (MPP), premještanje osuđenih zatvorenika, prenos postupka itd. Ovaj se vodič fokusira na osnovne informacije i alate za razne oblike pravne saradnje koji se pružaju temeljem različitih ugovornih osnova.

Metodološki, vodič se fokusira na tri pravca: ponavljanje nekih osnovnih i ključnih načela na kojima se temelji koncept međunarodne pravne pomoći i ekstradicije; predstavljanje glavnih kanala svakodnevne bilateralne saradnje s njenim prednostima i manama; i predlaganje upotrebe izabranih primjera obrazaca zamolnica i odgovora na iste u svrhu operativne efikasnosti.

Iskoristio bih ovu priliku da vam skrenem pažnju i na dobro uspostavljene kanale komunikacije između policije i pravosuđa koji mogu služiti za razmjenu mnogih bitnih informacija. Tu prvenstveno mislim na kanale koji obuhvaćaju od direktnih odnosa između policijskih agencija pa do imenovanja policijskih službenika za vezu i sudija za vezu u stranim državama (na primjer, mreža francuskih sudija za vezu u inostranstvu koja je u nadležnosti Ministarstva pravde Republike Francuske). U formalnom procesu pružanja međunarodne pravne pomoći korisno je imati konkretne kontakte na koje se možete pozvati. Lično smatram da u procesu pripreme formalnih zahtjeva ništa ne može zamijeniti direktni neformalni kontakt između praktičara.

Na koncu, tim projekta EU4Justice s ponosom ističe da je ovaj Vodič rezultat opsežne saradnje stručnjaka s ogromnim znanjem u ovoj oblasti, domaćeg stručnjaka, dr. Nikole Sladoja i stručnjaka EU, g. Bernarda Rabatela.

Sarajevo, 15. april 2021.

S poštovanjem,
Dr. Damien ROMESTANT
Voditelj projektnog tima

UVODNE NAPOMENE

Na osnovu istraživanja međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima u Bosni i Hercegovini (kroz analizu predmeta i propisa) ustanovljeno je da ona funkcioniše na prilično zadovoljavajući način, ali da postoje određeni problemi kod provođenja pravnih propisa u praksi.

Upravo prethodni zaključak potakao je izradu Vodiča za međunarodnu saradnju u krivičnim stvarima i ekstradiciji, koji će dati osnovne informacije i pravila od značaja za uspješnu pravnu pomoć kao i relevantne informacije o najčešće korištenim proceduralnim alatima koji su učinkoviti, ali nedovoljno iskorišteni

Generalno gledano, pored uvodnih napomena, skraćenica određenih pojmova koji se ponavljaju, sadržaja i završnog komentara i priloga (popis multilateralnih ugovora koji obavezuju BiH u ovoj oblasti), Vodič se sastoji iz šest dijelova.

DIO I – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI (Opšte informacije o pravnim osnovama i načinu pružanja pravne pomoći u krivičnim stvarima).

DIO II – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRBIJE (Republika Srbija je izabrana kao država s kojom Bosna i Hercegovina ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći i kao država s kojom je ova pravna pomoć na zadovoljavajući način uređena kroz međunarodne ugovore)

INFORMACIJA UZ DIO II – MOGUĆI OBRASCI ZAMOLNICA/PRIMJERI ZA POSTUPANJA (Mogući obrasci postupanja dati su na osnovu istraživanja prihvatljive prakse u odnosima između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, a prihvatljivi su i za druge države s kojima je na sličan način uređena ova pravna pomoć.

DIO III – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE (Republika Hrvatska izabrana je kao država članica EU s kojom Bosna i Hercegovina ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći u odnosu na ostale države EU i sa kojom su ova pitanja regulisana i bilateralnim ugovorima i konvencijama VE).

DIO IV - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SR NJEMAČKE (SR Njemačka je izabrana kao država članica EU s kojom se ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći u odnosu na ostale članice EU na osnovu multilateralnih ugovora – konvencija Vijeća Evrope).

DIO V - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA (SAD) – (SAD su izabrane kao neevropska država s kojom se ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći i s kojom postoje određene specifičnosti u ovoj oblasti u odnosu na naprijed navedene države).

DIO VI - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I NARODNE REPUBLIKE KINE (NR KINA) – NR KINA izabrana je kao mnogoljudna država azijskog kontinenta s kojom je ova pravna pomoć uređena novim bilateralnim ugovorima.

PRILOG: - POPIS MEĐUNARODNIH MULTILATERALNIH UGOVORA KOJI OBAVEZUJU BiH (u popis su uključeni multilateralni ugovori koji obavezuju BiH u ovoj oblasti i koji se imaju primijeniti na određene postupke u odnosu na države članice ovih ugovora).

Radi lakšeg snalaženja, u Vodiču su izdvojene su informacije i alati u odnosu na države s kojima BiH ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći (Srbija, Hrvatska, SR Njemačka), kao i države s kojima postoje određene specifičnosti u ovim postupcima (SAD i NR Kina.)

Te informacije i alati mogu se primijeniti i na druge države, ali je u tim slučajevima uvijek potrebno konsultovati odgovarajuće ugovore iz ove oblasti koji obavezuju BiH i tu državu. U slučaju nepostojanja ugovora ova pravna pomoć se pruža na osnovu reciprociteta (primjer: opšti oblici međunarodne pravne pomoći između BiH i SAD).

Cijeneći da je uspješna borba protiv organizovanog i prekograničnog kriminala konačni cilj ove pravne pomoći i saradnje između Bosne i Hercegovine i drugih država, Vodič bi trebao biti doprinos u tom pravcu.

Za projekat

Sarajevo, 2020.

POPIS SKRAĆENICA

- BiH – Bosna i Hercegovina
- EU - Evropska unija
- Eurojust - Jedinica za pravosudnu saradnju Evropske unije / *Agency of the European Union (EU) for judicial cooperation in criminal matters*
- Interpol – Međunarodna organizacija kriminalističke policije / *International Criminal Police Organization*
- KZ – Krivični zakon
- Sud BiH - Sud Bosne i Hercegovine
- Tužilaštvo BiH – Tužilaštvo Bosne i Hercegovine
- VE - Vijeće Evrope
- ZKP – Zakon o krivičnom postupku
- MPP – Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima
- Zakon o MPP - Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima
- Ugovor/sporazum – bilateralni i multilateralni ugovori

NAPOMENA: Ostale skraćenice su opštepoznate ili nisu korištene u ovome vodiču iz razloga što se smatra da će isti imati doprinos u vezi praktične primjene instituta međunarodne krivičnopravne pomoći od učesnika u ovim postupcima, u kojim komunikacija s drugim državama ne dopušta korištenje skraćenica.

**DIO I – MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I
EKSTRADICIJI (OPŠTE INFORMACIJE)**

DIO I – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI (OPŠTE INFORMACIJE)

1. Uvod (opšte napomene)

Ovaj vodič je namijenjen tužiocima, sudijama, državnim i policijskim službenicima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu BiH) radi lakšeg pristupa informacijama i propisima koji se imaju primijeniti u postupcima međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima (u daljem tekstu: MPP) i ekstradiciji.

U ovom dijelu se daju informacije u vezi rješenja iz zakona u BiH i rješenja propisanih međunarodnim ugovorima iz ove oblasti,¹ te ukazuje na osnovna i obavezna proceduralna pravila koja se moraju poštovati u MPP-u.

MPP, po svojoj suštini, najjednostavnije se može definisati kao saradnja ili postupanje organa jedne države (zamoljena država) po zamolnici organa druge države (država moliteljica) na način propisan ugovorom. Ova pravna pomoć može se ostvariti i bez postojanja ugovora, a na bazi pravila uzajamnosti između država, koja se uspostavlja razmjenom diplomatskih nota. Ako se to dogodi, sadržaj razmijenjenih nota određuje uslove pružanja ove pravne pomoći. Procedura je često slična šemama baziranim na ugovorima, iako se mogu primijeniti i neki dodatni uslovi.

Saradnja u ovim postupcima može biti dvostrana i višestrana (između organa dvije države ili između organa više država). Konačni cilj pravne pomoći i saradnje među državama je uspješna borba protiv organizovanog i prekograničnog kriminala, odnosno ostvarivanja prava na krivično gonjenje počinitelaca tih krivičnih djela ili izvršenje ranije izrečene kazne. U konačnici, ova pravna pomoć se najčešće sastoji u preduzimanju pojedinih procesnih radnji s ciljem pribavljanja dokaza, zbog čega se govori i o „procesno-dokaznom“ karakteru ove pravne pomoći i saradnje.

U BiH se ova pravna pomoć pruža na osnovu Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima² (u daljem tekstu: Zakon o MPP) i na osnovu međunarodnih ugovora koji obavezuju BiH, kao i na bazi reciprociteta u odnosu na države s kojima BiH nema ugovor/sporazum koji reguliše ovu materiju.

Član 1. Zakona o MPP upućuje na to da se pravna pomoć ostvaruje u skladu s ovim zakonom, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Dakle, međunarodni ugovori koji obavezuju BiH imaju primat u odnosu na navedeni zakon. To praktično znači da se u ovim postupcima primjenjuju odredbe međunarodnih ugovora koji obavezuju BiH i državu s kojom se ova pomoć ostvaruje.

Ako se ova pravna pomoć pruža na osnovu međunarodnih ugovora otvara se pitanje koja je svrha Zakona o MPP? Odgovor na ovo pitanje sadrži svaki međunarodni ugovor iz ove oblasti kroz standardnu odredbu kojom se definiše da se ova pravna pomoć pruža po zakonima zamoljene države. Dakle, po zamolnicama drugih država, organi i BiH postupaju u skladu s odredbama Zakona o MPP i odredbama

¹ Popis međunarodnih ugovora koji obavezuje Bosnu i Hercegovinu iz ove oblasti uz podatke o objavi u SL. glasniku BiH je dat u posebnom dodatku (dodatak I) uz ovaj vodič.

² Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Službeni glasnik BiH br. 53/09 i 58/13).

drugih domaćih zakona koji se imaju primijeniti na odgovarajuću radnju u cilju izvršenja zamolnice, dok su uslovi za postupanje određeni međunarodnim ugovorom.

Istraživanja pokazuju da je situacija u BiH u ovoj oblasti takva da se, na primjer, pozivi u inostranstvo, kao najjednostavnija radnja sudova i tužilaštava u postupcima MPP često upućuju putem pošte ili pod prisilom ili prijetnjom u slučaju neodzivanja pozivu, što je nedopustivo i u suprotnosti s osnovnim MPP pravilima koja se primjenjuju.

Ako je Zakonom o MPP-u i svim međunarodnim ugovorima na skoro identičan način uređeno pitanje pozivanja iz inostranstva osumnjičenog, optuženog, svjedoka, vještaka ili drugih učesnika u krivičnom postupku, dovoljno bi bilo konsultovati bar jedan od ovih propisa da se na pravilan način uruči poziv u inostranstvo ili da se kroz poziv licu iz inostranstva ne prijeti prinudom ili vrši pritisak ako se ne odazove pozivu.

Primjer s pozivanjem iz inostranstva, kao i druga zapažanja prilikom istraživanja funkcionisanja MPP-a u BiH opredijelio je koncept ovog vodiča da isti obuhvati osnovne informacije i pravila koja su od značaja za uspješnu MPP, a potom da ukaže na institute koji su u najčešćoj upotrebi, kao i institute koji su učinkoviti a ne koriste se u dovoljnom obimu.

1.1. Način komunikacije s inostranstvom

Način komunikacije između organa dvaju država (sudova i tužilaštava) u ovim postupcima propisan je odgovarajućim međudržavnim ugovorom i on se u pravilu ostvaruje putem Centralnih organa veze³ ili, u hitnim slučajevima, putem INTERPOLA, a svi ugovori dozvoljavaju i komunikaciju diplomatskim kanalima. BiH vodi pregovore o zaključivanju ugovora/sporazuma s EUROJUST-om, pa će po njegovom zaključenju postojati mogućnost komunikacije između organa BiH i organa drugih država (članica EUROJUST-a) putem ove organizacije, a postupak će biti uređen tim ugovorom/sporazumom.

U odnosu na države s kojima BiH nema zaključen ugovor kojim je uređena MPP, komunikacija se ostvaruje isključivo diplomatskim putem (član 4. stav 5. Zakona o MPP).

Postoje i određene obaveze organa koji učestvuju u postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći, a koje nisu određene ni Zakonom, ni međunarodnim ugovorima koji regulišu ovu oblast, ali su uspostavljene između država drugim ugovorom - konvencijom, kojim se regulišu svi oblici komunikacije između dvije države. Obaveznost učtivog jezika u komunikaciji između organa dvije države propisana je ugovorima-konvencijama, kojim se regulišu diplomatski odnosi, pa je takav način komunikacije obavezan i za postupke pružanja međunarodne pravne pomoći. Dakle, zamoljena država ne može prihvatiti naređenja, prijetnje i slično, već pristaje primiti formalni zahtjev za pružanje odgovarajuće tražene pomoći.

1.2. Zamolnica (molba) za međunarodnu pravnu pomoć

Opšte je pravilo da se međunarodna pravna pomoć traži zamolnicom (molbom). Sadržaj zamolnice je propisan svakim međunarodnim ugovorom i taj sadržaj i formu treba ispoštovati.

Zamolnica za MPP koja se šalje u inostranstvu nije obični dopis i trebala bi biti dobro predstavljen akt koji sadrži relevantne elemente (sadržaj) propisane ugovorom/sporazumom. Dok je sadržaj zamolnice

³ Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je centralni organ veze za Bosnu i Hercegovinu.

propisan svakim međunarodnim ugovorom, forma zamolnice nije propisana nijednim ugovorom, tako da ta forma u pravilu odgovara uobičajenoj formi pisanja pravne korespondencije u jednoj državi, osim u slučajevima kada zamoljena država zahtijeva posebnu formu. Radi neujednačene i potpuno različite forme pisanja zamolnica od strane organa u BiH kroz ovaj vodič se preporučuju primjeri koji predstavljaju prihvatljivu i standardizovanu formu zamolnica koje se upućuju u inostranstvo (u nastavku vodiča primjeri detaljnije izdvojeni kroz INFORMACIJU uz DIO II, a specifičnosti kroz dijelove vezane za određenu državu).

1.3. Racionalnost i ekonomičnost u izboru oblika međunarodne pravne pomoći

Analizom stanja u BiH utvrđeno je organi iz BiH veoma često upućuju pozive svjedocima u inostranstvo, pa čak i u prekookeanske države, a da pri tom ne vode računa o tome da li ti svjedoci mogu biti saslušani na druge načine, bez njihovog pojavljivanja pred sudom. Istovremeno se ne vodi računa ni o tome kolike bi troškove izazvali dolasci tih svjedoka pred sud, a ti pozvani svjedoci nemaju nikakvih pravnih posljedica ako se ne odazovu pozivu suda.

Ovako pozvanim svjedocima bi pripadali troškovi avionskih karata, troškovi noćenja i boravka u BiH sve do momenta dok im se ne obezbijedi povratak u zemlju iz koje su pozvani, kao i naknada za izgublenu dobit za vrijeme koje su proveli u BiH u vezi sa svojim svjedočenjem.

Tužilaštvo ili sud su prilikom pozivanja ovih svjedoka dužni da ih kroz poziv pouče o naprijed navedenim pravima, a ne da ih pozivaju pod prijetnjom prinudnog dovođenja ili kažnjavanja, što čine neka tužilaštva i sudovi prilikom pozivanja svjedoka iz inostranstva.

Za ovako pozvanog svjedoka nema nikakvih sankcija ukoliko se on/ona ne odazove pozivu, pa se u situacijama gdje nije neophodno neposredno saslušanje može pribjeći mnogo ekonomičnijoj varijanti, a to je da se svjedok zamolbenim putem sasluša u državi u kojoj se on/ ona nalazi, s taksativno određenim pitanjima na koja treba odgovoriti ili, u složenijim slučajevima, da se njihovo saslušanje izvrši putem videolinka. Isto tako može se zatražiti da prilikom saslušanja svjedoka u inostranstvu, prisustvuje podnosilac zamolnice ili lice, odnosno lica koje on ovlasti. Za ovakvo prisustvo radnjama pravne pomoći potrebna je saglasnost nadležnog organa zamoljene države.

Dakle, prilikom izbora načina traženja međunarodne pravne pomoći treba voditi računa i o ekonomičnosti i racionalnosti postupka pod uslovom da ovi principi neće uticati na utvrđivanje pravog činjeničnog stanja.

U svakom slučaju, ukoliko se pozvani svjedok iz inostranstva ne odazove pozivu iz BiH jedini način da se od njega/nje uzme iskaz je da se ponovo zatraži od nadležnog organa u stranoj državi da uzme od njega/nje iskaz ili da se ovaj iskaz zamolbenim putem obezbijedi kroz videokonferenciju.

1.4. Preporuke za izbor načina komunikacije s inostranstvom

Pojedini sudovi i tužilaštva često traže da se zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć upućene drugoj državi prosljede diplomatskim putem i ako je međunarodnim ugovorom precizirano da se komunikacija vrši putem Centralnih organa veze, tj. putem ministarstava pravde ili pravosuđa. Zahtjev za poštovanje

diplomatskog puta, koji ugovorom također nije isključen, podrazumijevao bi mnogo duži put, pa bi tako i Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine takvu zamolnicu prosljeđivalo Ministarstvu inostranih poslova Bosne i Hercegovine, a ovo ministarstvo, putem svoje Ambasade ili na drugi način, istu dalje prosljeđivao Ministarstvu inostranih poslova zamoljene države. Zatim bi to ministarstvo istu dostavljalo Ministarstvu pravde svoje države, koje bi dalje postupalo na isti način kao da je ta zamolnica njemu direktno dostavljena od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.

Kako diplomatski put produžava rok u prosjeku po mjesec dana, neophodno je, ukoliko postoji ugovor koji omogućava kraći put komunikacije s državom, koristiti taj put komunikacije. Preporuka je da se koristi najkraći put komunikacije, koji je propisan međunarodnim ugovorom, a to je u pravilu komunikacija putem Centralnih organa veze. Centralni organi veze su najčešće ministarstva pravde ili pravosuđa država potpisnica.⁴

Postoje i drugi, kraći putevi komuniciranja između organa dviju država kao što je direktna komunikacija, u slučajevima kada je takav način predviđen međunarodnim ugovorom, s tim što treba voditi računa o tome da li je zamoljena država u slučaju multilateralnog sporazuma stavila rezervu na odredbu kojom je preciziran takav način komunikacije. Primjera radi, neke države su stavile rezervu na odredbu Drugog dodatnog protokola na Evropsku konvenciju o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima⁵, pa je na taj način isključena mogućnost direktne komunikacije pravosudnih organa s organima tih država po osnovu ovog protokola, čije opšte odredbe takvu mogućnost dozvoljavaju.

Ovaj način komunikacije pored saznanja odredbi konvencije, treba imati i informaciju o ovim pitanjima tj. pitanjima rezervi na pojedine odredbe određenih međunarodnih multilateralnih ugovora koji obavezuju BiH. Ove rezerve nisu vidljive na ugovoru (konvenciji), ali su vidljive kod depozitara ugovora koji čuva sve odluke država o pristupanju i rezerve država na pojedine članove ugovora. Rezerve na određene odredbe multilateralnog ugovora (konvencije) u pravilu se mogu izjaviti i u pogledu načina komunikacije i jezika.

Cijeneći da nije realno očekivati da svi postupajući organi (posebno oni koji se prvi put ili rjeđe susreću s ovim postupcima) mogu pratiti i sve međunarodne ugovore i rezerve na određene članove iz tih ugovora, (koje su države članice dale pojedinačno i to u odnosu na različite članove), to se u slučaju nemogućnosti informisanja o prednjem kao opšti način komuniciranja preporučuje komunikacija putem Centralnih organa veze tj. putem Ministarstva pravde BiH.

Ova preporuka ima za cilj da što manje nepravilnih postupanja dođe do inostranih organa, jer je ovo ministarstvo, u čijem sastavu se nalazi i Sektor za međunarodnu pravnu pomoć i saradnju specijalizovano za ovu oblast, te u koliko zamolnica bude zaprimljena u ovaj organ, isti će otkloniti ili dati upute za otklanjanje nedostataka.

Preporučuje se da organ iz BiH koji traži međunarodnu pravnu pomoć putem Ministarstva pravde BiH od druge države ne navodi u svom aktu kojim putem će biti prosljeđena zamolnica, već da jednostavno

⁴ Za BiH je Ministarstvo pravde BiH Centralni organ veze u svim postupcima međunarodne pravne pomoći.

⁵ Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima (*Second Additional Protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters*), Strasbourg, 08.11.2001., stupio na snagu 01.02.2004., u odnosu na BiH stupio na snagu 01.03.2008. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori“ br. 10/07.) I ako je Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima u odnosu na BiH stupio na pravnu snagu u 2008. godini, njegova provedba u praksi i korištenje nekih instituta, posebno prekograničnog praćenja, formiranja zajedničkih istražnih timova i dugo nije još uvijek primijenjena u punom kapacitetu kod organa u BiH, pa se u složenijim predmetima predlaže ovaj pravni osnov za pravnu pomoć u odnosu na države članice Protokola.

navede da se zamolnica prosljedi zamoljenoj državi „**putem međunarodne pravne pomoći.**“ Ovakvu zamolnicu će Centralni organ (Ministarstvo pravde BiH) proslijediti zamoljenoj državi na način koji je uobičajen i koji ta država prihvata.

Prednje se ističe iz razloga što npr. po istim međunarodnim multilateralnim ugovorima (konvencije Vijeća Evrope), Republika Francuska prihvata komunikaciju putem Centralnih organa veze, dok SR Njemačka kroz primjenu istih ugovora isključivo zahtijeva komunikaciju diplomatskim putem. Oba načina komunikacije su dozvoljena navedenim konvencijama.

2. Oblici (vidovi) međunarodne pravne pomoći

U međunarodnoj pravnoj pomoći uobičajeno je praviti razliku između same uzajamne pravne pomoći i drugih oblika pravne pomoći, kao što su izručenje, prenošenje postupaka, premještanje osuđenih, priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka.

2.1. Opšti oblici

Oblici ili vidovi (termin iz Zakona o MPP-u) međunarodne pravne pomoći se, u pravilu, i u teoriji i u praksi dijele na opšte i posebne oblike tako da u opšte oblike spadaju pozivanje, saslušanja svjedoka, vještaka, ispitivanja osumnjičenih, uviđaj, pretres prostorija, privremeno oduzimanje, i sve druge radnje koje ne predstavljaju posebne oblike ove pravne pomoći.

Dakle, u opšte oblike ove pravne pomoći spadaju sve radnje za koje nisu propisani posebni postupci, a to su postupci izručenja (ekstradicija), postupci ustupanja krivičnih gonjenja i postupci priznanja i izvršenja stranih sudskih odluka (transfer osuđenih).

Za opšte oblike međunarodne pravne pomoći je veoma važno izabrati pravni osnov u odnosu na zamoljenu državu, jer je pored tog zaključenog bilateralnog ugovora s Bosnom i Hercegovinom veliki broj država potpisnice su niza multilateralnih ugovora, koji obavezuju tu državu i Bosnu i Hercegovinu u borbi protiv različitih oblika kriminala. Tako npr. bez obzira na zaključeni bilateralni ugovor o pravnoj pomoći između BiH i Republike Srbije, u vezi s ovom državom, u odnosu na krivična djela u vezi pranja novca, traganja, privremenog oduzimanja i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom i finansiranjem terorizma ima se primijeniti odgovarajuća konvencija koja reguliše ove odnose između dvije države.⁶

Ni u ovim slučajevima ne može se zanemariti važnost bilateralnog ugovora/sporazuma, jer sama Konvencija uređuje odnose bilateralnim ugovorom, posebno u vezi načina načina i jezika komunikacije. Za primjenu pravnog osnova u odnosu na države s kojima BiH obavezuje više ugovora (u pravilu su to multilateralni ugovori – konvencije) važno je u multilateralnom ugovoru provjeriti poglavlje ili odredbe, koje su u pravilu označene posebnim naslovom i u pravilu glase: „Odnos s drugim ugovorima“ ili slično i u tom dijelu je riješeno koji ugovor ima primat u određenoj oblasti.

⁶ Konvencija Vijeća Evrope o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih kaznenim djelom i financiranjem terorizma (*Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on Financing of Terrorism*), Varšava 16.05.2005, stupila na snagu 01.05.2008., u odnosu na BiH stupila na snagu 01.05.2008., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori br.14/2007;

2.2. Posebni oblici međunarodne pravne pomoći

2.2.1. Postupak izručenja iz Bosne i Hercegovine u drugu državu

Postupci izručenja definišu se kao najsloženiji oblici međunarodne krivičnopravne pomoći, koja se sastoji u predaji tražene osobe drugoj državi s ciljem vođenja krivičnog postupka ili izdržavanja krivične sankcije. Ove postupke treba razlikovati od trenutno aktuelnih postupaka deportacije (administrativno protjerivanje).

Zakon o MPP je kroz poglavlje III (član 32. do 56.) detaljno uredio postupak izručenja osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica iz BiH u drugu državu. Nasuprot državama u okruženju i mnogim evropskim državama u kojima o uslovima izručenja lica odlučuju stvarno i mjesno nadležni sudovi, BiH je usvojila rješenje da o ispunjenosti uslova (pretpostavki) za izručenje odlučuje samo jedan sud i to Sud Bosne i Hercegovine.

Pretpostavke za izručenje takstativno su nabrojane i u suštini odražavaju standarde utvrđene kroz većinu međunarodnih ugovora kojima se reguliše ova oblast. O ispunjenosti pretpostavki za izručenje iz Bosne i Hercegovine, uvijek odlučuje Sud Bosne i Hercegovine u strogo formalnom postupku, koji je propisan Zakonom o MPP.

Uloga tužioca u ovim postupcima veoma je značajna i to u svim fazama postupanja. Molba strane države za izručenje se nakon prijema u Ministarstvo pravde BiH prvo prosljeđuje Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, a to tužilaštvo nakon ispitivanja molbe saglasno članu 34. Zakona o MPP molbu prosljeđuje Sudu Bosne i Hercegovine (član 36. Zakona o MPP). Uloga tužioca je posebno važna u slučaju kada Sud Bosne i Hercegovine donese rješenje kojim se utvrđuje da nisu ispunjene pretpostavke (uslovi) za izručenje potraživanog drugoj državi. U toj situaciji su evidentirani slučajevi pasivnog držanja nadležnog tužioca i ako ga na donošenje odluke o preuzimanju ili nepreuzimanju krivičnog gonjenja u vezi s predmetnim postupkom obavezuje član 45. Zakona o MPP.

Kada je riječ o pretpostavkama za izručenje ili neizručenje, tada se radi o uslovima na osnovu kojih se odobrava ili ne odobrava izručenje. Ovi uslovi moraju biti identični i za državu moliteljicu i za zamoljenu državu, pa su oni uvijek uređeni međunarodnim ugovorom, ukoliko takav ugovor postoji između dvije države. Iz ovog razloga u odnosu na uslove pod kojim se odobrava izručenje, uvijek se vraćamo na član 1. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći, te primjenjujemo međunarodni ugovor ako su u njemu ovi uslovi drugačije utvrđeni nego u Zakonu. U okviru svojih nadležnosti Sud je uvijek dužan da postupa na način i u postupku propisanom Zakonom.

U slučaju kada se u odnosu na jedno lice pojavi više molbi za izručenje od strane više država Sud Bosne i Hercegovine odlučuje o svakoj molbi pojedinačno i u određenim situacijama može donijeti rješenja kojima se utvrđuje da su ispunjeni uslovi da se određeno lice može izručiti i jednoj i drugoj i eventualno trećoj državi. Dakle, Sud Bosne i Hercegovine može utvrditi da su u odnosu na isto lice ispunjeni uslovi da se izruči u više država. Konačnu odluku o tome u koju će se državu izručiti donosi Ministar pravde Bosne i Hercegovine.

U ovom slučaju situacija je uglavnom propisana međunarodnim ugovorima, pa je tako u Evropskoj

konvenciji o ekstradiciji⁷ (član 17.) propisano da će se prilikom donošenja ovakve odluke „uzeti u obzir sve okolnosti, a prije svega težina krivičnog djela, mjesto izvršenja, redoslijed podnošenja zahtjeva, državljanstvo traženog lica i mogućnost daljeg izručenja u drugu državu“. Dakle, kod odlučivanja o više molbi ministar pravde je vezan kriterijima utvrđenim međunarodnim ugovorima, u konkretnom slučaju Evropskom konvencijom o ekstradiciji.

U postupcima ekstradicije jedno od najvažnijih načela je „pravilo posebnosti“ ili „načelo specijaliteta“, koje je definisano u svim međunarodnim ugovorima koji regulišu ovu oblast.

Posebnost je pravilo prema kojem izručena osoba ne može biti procesuirana ili kažnjena za bilo koje djelo počinjeno prije predaje, osim onog za koje je ta osoba predata (osim ako se osobi ne pruži prilika da se vrati u državu iz koje je on/ona izručena).

Pošto se postupak izručenja iz BiH propisuje domaćim zakonom, to je donošenjem Zakona o MPP prvi put uveden institut pojednostavljenog izručenja. Tako je članom 52. stav 1. Zakona precizirano: „Lice čije se izručenje traži može dati saglasnost za predaju državi moliteljici na pojednostavljeni način, bez provođenja ekstradicionog postupka, kao i odreći se prava na principe specijaliteta“. Ovim zakonskim rješenjem je veliki broj predmeta ekstradicije riješen na pojednostavljen način, čime je skraćen vremenski period od momenta lišenja slobode potraživanog lica do momenta njegovog izručenja.

Koncept dualne kriminalnosti (dvostruke kažnjivosti) je također osnovni aspekt postupka o izručenju. Da bi izručenje bilo moguće, predmetno djelo mora biti krivično djelo i u državama koje su podnijele zahtjev i u državama koje traže izručenje. Iako naizgled jednostavno, u praksi se uspostavljanje dvojnog kriminala može pokazati kao jedno od najizazovnijih pitanja u slučaju izručenja. Problemi potiču od tehničkih razlika u načinu na koji države definišu, imenuju i dokazuju krivična djela.

Praksa između BiH i drugih država u pogledu dualne kriminalnosti ide u pravcu da se ne gleda identitet naziva krivičnog djela, već da inkriminisana radnja predstavlja krivično djelo po zakonima obje države.

2.2.2. Postupak izručenja iz druge države u Bosnu i Hercegovinu

Za razliku od postupka izručenja iz Bosne i Hercegovine u drugu državu, u kom o ispunjenosti pretpostavki za izručenje odlučuje samo jedan sud u Bosni i Hercegovini (Sud Bosne i Hercegovine), i koji postupak je doveden do jednog zavidnog nivoa, postupak izručenja iz drugih država u Bosnu i Hercegovinu odvija se s velikim teškoćama. Sam postupak je uređen samo kroz član 57. Zakona, u kom je naznačeno da će se protiv lica, protiv koga se vodi krivični postupak u Bosni i Hercegovini ili mu je domaći sud izrekao kaznu, a koje se nalazi u drugoj državi pokrenuti postupak ekstradicije, na način što će organ koji vodi postupak dostaviti obrazložen prijedlog ministru pravde Bosne i Hercegovine, koji će podnijeti molbu stranoj državi za izručenje tog lica.

Postupak za podnošenje molbe drugoj državi se sastoji u tome što organ koji potražuje određeno lice, (tužilaštvo ili sud) treba da sačini obrazložen prijedlog za njegovo izručenje, uz koji će dostaviti dokumentaciju propisanu međunarodnim ugovorom, istu prevesti na jezik zamoljene države, ukoliko je to

⁷ Na osnovu Evropske konvencije o ekstradiciji ostvaruje se oko 90% ukupnih izručenja između BiH i drugih država, jer su članice ove konvencije sve države EU i sve države Vijeća Evrope, a sa ovim državama se ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći.

propisano međunarodnim ugovorom, te tako pripremljen prijedlog s priložima hitno dostaviti Ministarstvu pravde BiH. Po prijema takvog prijedloga i dokumentacije, ministar pravde BiH odmah podnosi molbu za izručenje drugoj državi, s tim što ta molba mora da bude dostavljena u roku iz ugovora/sporazuma, ako se potraživano lice nalazi u pritvoru.

Prema odredbama Evropske konvencije o ekstradiciji rok za dostavu molbe za izručenje je 18 dana, a može se produžiti do 40 dana i računa se od dana lišenja slobode potraživanog lica do dana prijema molbe u državi od koje se izručenje traži. Evropska konvencija nije slučajno navedena, jer preko devedeset posto postupaka ekstradicije, koji se vode po zahtjevu Bosne i Hercegovine imaju pravni osnov u Evropskoj konvenciji, a rokovi i iz drugih međunarodnih ugovora u pravilu su isti. Ovi rokovi su prekluzivni, te ukoliko zamoljena država ne zaprimi molbu u rokovima koje je odredila, a potraživano lice se nalazi u pritvoru, on/ona će biti pušteni na slobodu odmah po isteku vremena za dostavu molbe. Iz ovog razloga je za postupak izručenja iz druge države u Bosnu i Hercegovinu prioritetno ukazano na rokove, što podrazumijeva hitnost u postupanju organa koji predlaže podnošenje molbe za izručenje i hitnost u samom podnošenju molbe, a često i hitnu dostavu (brza pošta). Svi bilateralni ugovori o izručenju koje je BiH zaključila s drugim državama odražavaju principe navedene konvencije i preuzimaju rokove iz Konvencije.

Za tužioce u BiH posebno je važno istaći da se izručeno lice ne može procesuirati za krivično djelo počinjeno prije njenog/njegovog izručenja za koje se ona/on nije izričito odrekao prava na posebnost (specijalitet) s obzirom na krivična djela koja su prethodila njegovom izručenju.

Zakon o MPP-u nije predvidio ni riješio ovakve pravne situacije. Kako prevazići ovaj problem? Ako nije odlučeno po podnesenoj molbi i potraživana osoba nije izručena u BiH, tada nije logično podnositi novu molbu, već bi se trebala dopuniti podnesena molba i uz dopunu bi se dostavili prilozi utvrđeni članom 35. stav 5. tačka b), c) i d) Zakona o MPP-u, vezano za novo krivično djelo. U ovim slučajevima ne bi bilo potrebno ponovno dostavljati sredstva za utvrđivanje identiteta ni uvjerenje o državljanstvu, jer je to dostavljeno uz molbu za izručenje.

U situacijama kada je potraživano lice izručeno u BiH prihvaćena je praksa da tužilac inicira naknadnu saglasnost zamoljene države (država iz koje je lice izručeno) za vođenje krivičnog postupka u BiH za djelo koje nije bilo obuhvaćeno odlukom o izručenju. Inicijativa za naknadnu saglasnost dostavlja se Ministarstvu pravde BiH na način i sa priložima kao i prilikom dopune molbe za izručenje.

PREPORUKA: Kada se daju informacije za ovaj postupak posebno se preporučuje da se prije upućivanja inicijative za izručenje vodi računa o statusu krivičnog postupka. Lica koja su nedostupna organima gonjenja u BiH često se nalaze u višegodišnjem bjekstvu u inostranstvu, pa u periodu od raspisivanja međunarodne potjernice do momenta hapšenja tih lica u određenim postupcima se promijene okolnosti ili utvrdi potpuno drugo činjenično stanje ili nastupi zastara, što sve dovodi do obustave krivičnog postupka.

Iz navedenih razloga je prije upućivanja inicijative za izručenje potrebno proučiti krivični predmet i utvrditi status krivičnog postupka. Ova preporuka se bazira na lošim primjerima iz prakse, jer su evidentirani slučajevi u kojima su zamoljene države izražavale nezadovoljstva kroz protestne note iz razloga što su od strane BiH potraživana lica radi krivičnog gonjenja, a postupak u odnosu na ta lica se obustavljao neposredno po izručenju.

U određenim slučajevima je tužilac odustajao od krivičnog gonjenja u toku postupka ekstradicije, dok se potraživano lice nalazilo u ekstradicionom pritvoru u zamoljenoj državi, što je također rezultiralo protestnom notom te države.

2.3. Priznanje i izvršenje stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima

Izvršenje stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima predstavlja vrlo visok stepen povjerenja među državama koje su zaključile ugovore kojima je regulirano ovo pitanje, jer se činjenično stanje utvrđeno pravosnažnom presudom nadležnog organa države ugovornice koja je izrekla presudu (država izricanja) prihvata utvrđenim i u državi ugovornici koja provodi izvršenje takve presude (država izvršenja).

Prije davanja drugih opštih informacija o ovom proceduralnom putu veoma je važno istaći činjenicu da su istraživanja u vezi njegovog provođenja u BiH pokazala da se jedan broj tužilaca u BiH veoma često pasivno odnosi u postupku priznanja stranih presuda, koje se priznaju od strane sudova u BiH. Pravo tužioca je utvrđeno članom 68. stav 2. Zakona o MPP (prisustvo sjednici vijeća na kojoj se donosi odluka) i članom 69. stav 1. Zakona o MPP (pravo da ulaže žalbu).

Istraživanja također pokazuju da ni jedno ni drugo pravo utvrđeno Zakonom o MPP-u tužioci ne koriste u kapacitetu kao u izvornim domaćim postupcima iako priznate strane presude podliježu istim pravilima izvršenja kao i presude donesene od domaćih sudova. Postoje primjeri u kojima države izricanja kazne (presuđenja), koje žele ustupiti izvršenje kazne BiH, ne prihvataju presude sudova u BiH iz razloga što neki sudovi imaju tendenciju da izriču nesrazmjerno manju kaznu zatvora od kazne izrečene u državi presuđenja. Takve kazne zatvora su često u granicama zakonskog minimuma i nekad su umanjene i za trećinu izrečene kazne, pa i na takve odluke sudova tužioci u nekim slučajevima ne ulaže žalbu, a ne prisustvuju ni sjednici sudskog vijeća koja odlučuje o priznanju.

U takvim slučajevima države izricanja kazne ne prihvataju presudu (kaznu) koju je izrekao sud u BiH, uz obrazloženje da se radi o nesrazmjernom umanjenju kazne i da je takvo smanjenje kazne suprotno cilju ovog postupka (suprotno stvarnim razlozima za transfer osuđenog). Takve odluke mogu prouzrokovati gubitak povjerenja prema zamoljenoj državi, a istovremeno se takvom odlukom onemogućava osuđenom državljaninu BiH da izdržava kaznu zatvora u državi svoga državljanstva.

Kada bi tužioci redovno ulagali žalbe na presude kojima se izriče nesrazmjerno manja kazna zatvora, ostvarila bi se kontrolna funkcija u ovim postupcima. Tada bi se kroz odlučivanje po žalbi otklonila nepravilna primjena propisa iz ove oblasti i bili bi umanjeni rizici da država izricanja presude ne prihvati kaznu izrečenu od strane suda u BiH u postupku priznanja strane presude.

Strana sudska presuda se može izvršiti u Bosni i Hercegovini samo pod uslovom da između Bosne i Hercegovine i države izricanja presude postoji zaključen međunarodni ugovor koji reguliše ovu materiju. Ovo ograničenje je utvrđeno članom 62. stav 1. Zakona o MPP, kojim se precizira da će Sud izvršiti pravosudnu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao strani sud, na način da presudom izrekne sankciju prema krivičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine. Iz prednjeg proizilazi da će strana sudska odluka prvo biti priznata od strane nadležnog suda Bosne i Hercegovine, a potom izvršena, na način kao da ju je taj sud i donio.

Postupak po molbi za priznanje i izvršene strane sudske presude u krivičnim stvarima u Bosni i Hercegovini vodi sud, koji bi u istom predmetu bio stvarno i mjesno nadležan za presuđenje u konkretnoj pravnoj stvari (član 64. zakona).

Pitanje izvršenja strane sudske presude je veoma važno s aspekta da li zahtjev podnosi osuđeno lice ili država. Ako zahtjev podnosi osuđeno lice, tada se u pravilu radi o postupku transfera osuđenih osoba iz jedne države u drugu. Nasuprot tome, ako zahtjev podnosi država, tada je očito da osuđeno lice izbjegava kaznu u državi izricanja i da se nalazi u državi svog državljanstva. U oba slučaja odvijaje se postupak priznanja strane sudske presude, s tim što je u drugom slučaju logično da se za ovaj postupak i prenos izdržavanja kazne u drugu državu ne traži saglasnost osuđenog lica.

Za razliku od Evropske konvencije o ekstradiciji, koja stavlja van snage odredbe bilateralnih ugovora koje su u suprotnosti s odredbama konvencije, osim onih koje dopunjavaju i olakšavaju primjenu konvencije, Evropska konvencija o transferu osuđenih lica daje mogućnost državam članicama da uređuju ovo pitanje i bilateralnim ugovorom na način kako se dvije države dogovore. Dakle, bilateralni ugovori o izvršenju stranih sudskih presuda imaju primat nad Evropskom konvencijom o transferu osuđenih lica. Kod ovakve situacije, bilateralni ugovori prave razliku između transfera osuđenih lica iz države izricanja kazne i izvršenja kazne u državi izvršenja kazne, na način što se u prvom slučaju postupak vodi po zahtjevu osuđenog lica, a u drugom slučaju o zahtjevu države izricanja kazne.

Evropska konvencija o transferu osuđenih lica predstavlja najzastupljeniji pravni osnov u postupcima priznanja i izvršenja stranih presuda u krivičnim stvarima koji se vode po zahtjevu (uz saglasnost) osuđenih lica. Članice ove konvencije su mnoge neevropske države.⁸ BiH nije članica Protokola uz ovu konvenciju, čije odredbe omogućuju transfer osuđenog u državu njegovog državljanstva bez njegove saglasnosti.

Po zahtjevu države izricanja kazne (bez saglasnosti osuđenog lica) postupak priznanja i izvršenja stranih presuda u krivičnim stvarima u BiH se može voditi samo na osnovu bilateralnih ugovora koji dozvoljavaju ovu mogućnost.⁹ To su situacije u kojima osuđeno lice prebjegne iz države izricanja kazne (presuđenja) u državu svoga državljanstva, a ta ga država kao svoga državljanina ne može izručiti zbog državljanstva.

2.4. Ustupanje krivičnog postupka (gonjenja) drugoj državi

U mnogim državama, posebno iz tradicije građanskog prava, izručenje vlastitih državljana je zabranjeno. U većini slučajeva, zemlje koje ne izruče državljanu, imat će domaću nadležnost za krivično gonjenje državljana za djela počinjena na teritoriji strane države. Stoga, mnogi ugovori o izručenju odražavaju načelo da, ukoliko se izručenje odbije na temelju državljanstva, slučaj treba uputiti nadležnim organima države u kojoj se traži da bi se procesuiralo. Ove norme odražavaju princip „aut dedere aut judicare“ i

⁸ Konvencija objavljena u Službenom glasniku BiH - dodatak, međunarodni ugovori, broj 3/2005.

Članice ove Konvencije su: Albanija, Andora, Austrija, Azerbajdžan, Belgija, BiH, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Gruzija, Nizozemska, Hrvatska, Island, Italija, Irska, Armenija, Cipar, Latvija, Litva, Lihtenštajn, Luksemburg, Mađarska, Makedonija, Malta, Moldavija, Njemačka, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, Slovačka, Slovenija, Srbija, Crna Gora, Španjolska, Švicarska, Švedska, Turska, Ukrajina i Velika Britanija. Od država koje nisu članice Vijeća Evrope ovu konvenciju su ratifikovale: Izrael, Australija, Bahami, Bolivija, Čile, Ekvador, Izrael, Japan, Kanada, Koreja, Kostarika, Mauricijus, Panama, Sjedinjene Američke Države, Trinidad i Tobago, Tonga i Venezuela.

⁹ Ovakve bilateralne ugovore BiH ima zaključene sa Republikom Srbijom, Republikom Hrvatskom, Crnom Gorom i Republikom Makedonijom (sada Sjeverna Makedonija).

namijenjeni su tome da osiguraju da zločinac neće pobjeći, i namijenjeni su osiguravanju da zločinac neće pobjeći od prave i naći sigurno utočište na temelju svog državljanstva. Valja napomenuti da je, između država članica EU, procedura evropskog naloga za hapšenje ukinula tu osnovu za odbijanje predaje državljana.

Ustupanje krivičnog gonjenja stranoj državi (koje se može povezati sa principom „aut dedere aut judicare“), uz ostalo, predstavlja i odustajanje države da u odgovarajućem krivičnom postupku primijeni domaći zakon i pita/daje saglasnost da se taj postupak vodi pred stranim sudom. Zakonom o MPP-u je ovaj proceduralni alat uređen kroz posebno poglavlje (poglavljje 9) na način što je definisana svaka faza postupka i način postupanja.

Tako je Zakonom o MPP-u uređen postupak za dostavljanje zamolnice stranoj državi, koji ima određene specifičnosti u odnosu na slične zakone država regije. Članom 84. stav 2. navedenog zakona precizirano je da se zamolnica dostavlja preko Ministarstva pravde BiH, a da će entitetski organi takve zamolnice dostavljati Ministarstvu pravde BiH preko entitetskih ministarstava pravde, dok će organi Brčko Distrikta BiH istu dostavljati preko Pravosudne komisije Brčko Distrikta.

Iz prethodnog proizlazi da u ovim postupcima samo Tužilaštvo BiH i Sud BiH mogu direktno komunicirati s Ministarstvom pravde BiH, dok ostali sudovi i tužilaštva u BiH ovu komunikaciju s Ministarstvom pravde BiH ostvaruju posredno, preko entitetskih ministarstava pravde i Pravosudne komisije Brčko Distrikta.

Zakonom o MPP-u su utvrđene su obveze Ministarstva pravde BiH u pogledu prosljeđivanja zamolnice nadležnom organu zamoljene države, i data ovlaštenja u pogledu odgovarajuće kontrole zamolnice. Ova kontrola je vezana za sadržaj zamolnice i priloga uz istu, tako da je ovo ministarstvo ovlašteno vratiti zamolnicu podnosiocu na ispravku ili dopunu u slučaju da je očito da bi takvu zamolnicu vratio i nadležni organ zamoljene države.

Sadržaj zamolnice je određen međunarodnim ugovorom ako takav ugovor postoji u odnosu na zamoljenu državu. Analizom normi ugovora i postupaka u vezi tih ugovora je utvrđeno da određeni međunarodni ugovori imaju posebne odredbe vezane za zamolnicu, dok određene države zahtijevaju posebnu formu zamolnice i u slučaju kada to nije propisano međunarodnim ugovorom. Takvim ugovorom se daje mogućnost zamoljenoj državi da traži i dodatne informacije ili podatke. Određene države zahtijevaju da pored svih elemenata predviđenih ugovorom zamolnica sadrži i sažetak spisa iz kojeg bi postupajući organ zamoljene države imalo lakšu predstavu za donošenje odluke o preuzimanju krivičnog gonjenja. Dodatni zahtjev zamoljene države mora se ispoštovati, ako želimo da zamolnici bude udovoljeno.

2.4.1 Preporuke u vezi ustupanja krivičnih gonjenja

Analizom predmeta i pravnih osnova vezanih za ustupanje krivičnog gonjenja stranoj državi, može se izvesti zaključak da su rijetke zamolnice iz BiH koje odbije strani organ zbog nedostatka pravnog osnova. Najčešći razlozi za odbijanja takvih zamolnica su u nedovoljnom trudu da se zamolnice sastave i obrazlože na način propisan ugovorom ili na način koji zahtijeva zamoljena država. Dakle, najčešći razlozi za odbijanje ovih zamolnica su formalne prirode.

Ovaj procesni alat ima poseban značaj za BiH kada ustupa gonjenje, jer se kroz ustupanje krivičnog gonjenja rješava i pitanje izdržavanja eventualno izrečene kazne i to u slučaju kada se radi o postupku

protiv lica čije se gonjenje ustupa državi njezinog državljanstva. Naime, državljani većine država, koji su pravosnažno osuđeni na kaznu zatvora od suda u BiH, imaju pravo prema odredbama određenih ugovora, koji regulišu pitanje priznanja i izvršenja stranih sudskih presuda, kaznu zatvora izdržati u državi svoga državljanstva. Evropska konvencija o transferu osuđenih lica pruža po ovome pitanju najširu pogodnost za osuđene, jer su članice ove konvencije većina država s kojima BiH ostvaruje ovu pravnu pomoć.

Korištenje ovog proceduralnog alata, u mjeri i na način kako je to predviđeno Zakonom o MPP-u, Evropskom konvencijom i bilateralnim ugovorima koji regulišu ovu materiju, sigurno bi za posljedicu imalo manji broj predmeta pred sudovima u BiH, a samim tim i mogućnost za učinkovitije vođenje drugih sudskih postupaka. Nadalje, bi se postigla značajna ušteda finansijskih sredstava koja se troše za vođenje ovih postupaka, kao i ušteda po osnovu izdržavanja izrečenih kazni zatvora u vezi s tim postupcima. Stoga je osnovni cilj ove informacije da se podstaknu tužilaštva na šire korištenje ovoga alata u mjeri koju uređuju propisi koji regulišu ovu oblast u BiH.

**DIO II – MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I
REPUBLIKE SRBIJE**

DIO II – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRBIJE

1. Uvodne napomene

Prilikom odabira države s kojom će biti obrađena ukupna međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima (u daljem tekstu: MPP) preovladao je stav da to bude država s kojom Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) ostvaruje najveći obim ove pravne pomoći.

Na osnovu statističkih podataka za period 2013 -2018. godine utvrđeno je da je BiH u ovom vremenskom periodu ostvarila najveći obim ove pravne pomoći s Republikom Srbijom. Ovaj vodič daje informacije sa modalitetima i mogućim obrascima za pružanje MPP s ovom državom.

U odnosima BiH i Republike Srbije oblast MPP je u cijelosti pravno uređena, ali je evidentan problem u tome koliko se i kako koriste raspoloživi pravni instrumenti u MPP između dvije države od strane odgovarajućih nosilaca pravosudnih funkcija (prvenstveno tužilaca) dvaju država.

Isto tako je evidentno da su u BiH edukacije i stručna literatura iz MPP posljednjih godina pretežno usmjerene na modernije oblike i oblike ove pravne pomoći koji su vezani za članice EU (npr. evropski nalog za hapšenje i slično, što nije primjenljivo za odnose između BiH i drugih država), pa su tako zanemareni osnovni oblici i osnovna pravila MPP-a.

Ako kod korištenja i nadgradnje svih modernih sredstava komunikacija ne smijemo umanjiti moć govora, isto tako u MPP-u ne smijemo zanemariti osnovna pravila pružanja i traženja te pomoći. Zbog toga ovaj vodič posebno ističe njih, a nadgradnja za složenije oblike proizilazi iz tih pravila.

Nije realno ni očekivati da svaki tužilac u BiH, posebno nakon prvog kontakta s MPP-om ima saznanja o svim pravnim osnovima u vezi ove pravne pomoći. Iz toga razloga ovaj vodič posebno ukazuje na opšta pravila i pravne osnove u MPP između BiH i Republike Srbije, koji su najzastupljeniji kroz bilateralne ugovore kojima su uređeni ovi odnosi, a to su:

- Ugovor između BiH, Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima;
- Ugovor između BiH i Republike Srbije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima;
- Ugovor o izručenju između BiH i Republike Srbije.

Prva dva ugovora mijenjana su i dopunjavana tako da su u nazivu umjesto sadašnjih riječi Republika Srbija sadržavali riječi „Srbija i Crna Gora“, što i sada stoji u osnovnom tekstu tih ugovora, pa se radi pojašnjenja u nastavku teksta navode ovi pravni osnovi s preporukom za korištenje ispravnog naziva i pravnog osnova za određeni oblik MPP-a.

2. Informacije o pravnim osnovama za MPP između BiH i Republike Srbije

2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima

Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima¹⁰ (u daljem tekstu: Zakon o MPP) je uređen postupak pružanja ove pravne pomoći u BiH i istovremeno propisan način traženja ove pomoći u inostranstvu. Zakon o MPP-u u članu 1. upućuje na to da „se ovim zakonom uređuje način i postupak pružanja međunarodne krivičnopravne pomoći, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno“.

Dakle, i pored svih teorijskih shvatanja o odnosu domaćih zakona i međunarodnih ugovora, u odnosu na ovu materiju u BiH navedeni zakon daje primat međunarodnim ugovorima iz ove oblasti.

Zakonom o MPP-u riješena su pitanja u pogledu određivanja organa nadležnih za postupanje i u pogledu obaveza tih organa u BiH, dok se ugovorima propisuju uslovi i način pružanja MPP između BiH i Republike Srbije.

2.2. Bilateralni ugovori

Pravna pomoć između BiH i Republike Srbije odvija se na osnovu sljedećih bilateralnih ugovora:

1) Ugovor između BiH, Srbije i Crne Gore o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima od 24.02.2005. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj: 11/2005; stupio na snagu 09.02.2006. godine);

1/ 2) Ugovor između BiH i Republike Srbije o izmjenama i dopunama ugovora između BiH i Srbije i Crne Gore o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima od 26.02.2010. (Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, broj: 8/10, stupio na snagu 10.02.2011.);

NAPOMENA: Kroz izmjene i dopune od 26.02.2010. godine iz naziva ugovora se brišu riječi „i Crne Gore,“ tako da se pozivanjem na ove ugovore koristi naziv: „Ugovor između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima“. (član 1.)

Kroz navedeni ugovor (uključujući i izmjene i dopune) ostvaruju se opšti oblici MPP-a. Ovaj ugovor reguliše i pitanje ustupanja krivičnih gonjenje između dvije države (III poglavlje).

2) Ugovor između BiH i Srbije i Crne Gore o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima od 14.02.2005. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj: 11/05; stupio na snagu 13.02.2006. godine);

2/2) Ugovor između BiH i Republike Srbije o izmjenama i dopunama ugovora između BiH i Srbije i Crne Gore o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima od 26.02.2010. (Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, broj: 12/10); stupio na snagu 16.02.2011.);

NAPOMENA: Kroz izmjene i dopune od 26.02.2010. godine iz naziva ugovora se brišu riječi „ i Crne Gore,“ tako da se u odnosu na ovaj ugovor preporučuje korištenje naziva: „Ugovor između BiH i Republike Srbije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima “.

¹⁰ Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Službeni glasnik BiH br.53/09 i 58/13).

3) Ugovor o izručenju između BiH i Republike Srbije od 05.09.2013. (Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, broj: 19/14, stupio na snagu 02.12.2014.);

2.3. Multilateralni ugovori

Pitanja (postupci MPP) koja su uređena navedenim bilateralnim ugovorima također su uređena i konvencijama Vijeća Evrope kojih su članice i Bosna i Hercegovina i Republika Srbija, a to su slijedeće konvencije:

1. Evropska konvencija o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima; / *European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters*/, Strasbourg, 20.04.1959, stupila na snagu 12.06.1962, stupila na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/ 2005.

- Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima / *Second Additional Protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters*/, Strasbourg, 08.11.2001, stupio na snagu 01.02.2004, u odnosu na BiH stupio na snagu 01.03.2008, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 10/07.

2. Evropska konvencija o izručenju; / *European Convention on Extradition*, Strasbourg, 13.12.1957, stupila na snagu 18.04.1960, stupila na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- Dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o izručenju; / *Additional Protocol of the European Convention on Extradition*, Strasbourg, 15.10.1975, stupio na snagu 20.08.1979, stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o izručenju;/ *Second Additional Protocol of the European Convention on Extradition*, Strasbourg, 17.03.1978, stupio na snagu 05.06.1983, stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 04/2005.

3. Evropska konvencija o transferu postupaka u kaznenim stvarima; / *European Convention on the Transfer of Proceeding in Criminal Matters*/, Strasbourg, 15.05.1972, stupila na snagu 30.03.1978, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

4. Konvencija o transferu osuđenih osoba; / *Convention on the transfer of Sentenced Persons*/, Strasbourg, 21.03.1983, stupila na snagu 01.07.1985, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.07.2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

NAPOMENA: Bosna i Hercegovina i Republika Srbija su istovremeno i članice velikog broja multilateralnih ugovora – Konvencija iz oblasti MPP-a u vezi organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i drugih teških oblika krivičnih djela, ali opšta pravila za postupanja nadležnih organa u BiH u postupcima MPP su u principu ista kao u postupanjima kroz bilateralne ugovore iz ove oblasti između dvije države.

3. Informacije o postupcima za ostvarivanje MPP između BiH i Republike Srbije

3.1. Opšti oblici (vidovi) MPP

Na osnovu Ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima ostvaruju se najveći obim i najraznovrsniji oblici MPP između dvije države, tako da će se ovaj vodič prvenstveno fokusirati na MPP kroz primjenu navedenog ugovora između dvije države.

Ovim ugovorom su obuhvaćeni svi opšti oblici MPP, kao i ustupanje postupka (krivičnog gonjenja).

Kroz izmjene u dopune navedenog ugovora, izmijenjen je član 32., tako da su u tome članu sada sadržani svi opšti oblici MPP između dvije države koji obuhvataju:

- 1) izvršenje procesnih radnji, kao što su pozivanje i dostavljanje pismena, saslušanje okrivljenog, ispitivanje svjedoka i vještaka, uviđaj, pretres prostorija i lica, privremeno oduzimanje imovine;
- 2) primjenu mjera, kao što su nadzor i snimanje telefonskih i drugih razgovora ili komunikacija i optička snimanja lica, kontrolirana isporuka, pružanje simuliranih poslovnih usluga, sklapanje simuliranih pravnih poslova, angažovanje prikrivenog isljednika, kompjutersko pretraživanje i obrada podataka;
- 3) razmjenu obavještenja i dostavljanje pismena i predmeta koji su u vezi sa krivičnim postupkom u državi moliteljici, dostavljanje podataka bez zamolnice, korištenje audio i video konferencijske veze, formiranje zajedničkih istražnih timova;

34

NAPOMENA: Ocjenjuje se neophodnim citiranje prednjeg člana iz razloga što većina učesnika u postupcima MPP ima dostupne stručne publikacije koje sadrže osnovni tekst ugovora (bez izmjena i dopuna), pa često nemaju saznanja o važećim (dopunjenim) rješenjima iz ovoga dokumenta.

Određene radnje date u navedenom ugovoru terminološki odstupaju od naziva u domaćem zakonodavstvu, pa se tako u ugovoru navodi “saslušanje okrivljenog” ,dok se u domaćem zakonodavstvu govori o “ispitivanju osumnjičenog.” Ovi termini iz ugovora su standardi u konvencijama i uzeti su kao opšteprihvaćeni kroz MPP. Pod pojmom “okrivljenog” ugovori podrazumijevaju i osumnjičenog i optuženog što je bilo poznato u zakonodavstvu BiH prije reforme iz 2003. godine. Prednje se navodi iz razloga da se ne bi smatralo da su termini iz Vodiča neusklađeni s zakonima u BiH jer oni odražavaju termine iz ugovora, ali bez obzira na ovu terminološku razliku za pisanje zamolnica prihvatljiva su oba termina.

3.1.1. Zamolnica (molba)

Sve radnje MPP, pa i najjednostavnije (uručenje poziva ili dokumenata i slično) traže se od Republike Srbije putem zamolnice , tako da je zamolnica obavezan akt koja se putem Ministarstva pravde BiH, kao centralnog organa veze u ovim postupcima prosljeđuje nadležnom organu Republike Srbije. Zamolnica treba da sadrži naziv organa koji traži pravnu pomoć, oznaku krivičnog predmeta, kratak opis inkriminisane radnje, mjesto i vrijeme izvršenja, pravnu ocjenu krivičnog djela, što više ličnih podataka o okrivljenom, kao i precizan zahtjev u pogledu zamoljene radnje.

Mogući primjeri zamoljenih radnji su dati u DIJELU III Vodiča i to više u pogledu forme i nekih osnovnih elemenata zamolnice, ali svaka zamolnica bi trebala navesti, uz pravnu ocjenu krivičnog djela i mjesto i vrijeme izvršenja krivičnog djela i kratak opis inkriminisane radnje.

U zamolnici se naznačava i naziv organa u Republici Srbiji koji će postupiti po zamolnici.

Preporuka je da se tačan naziv organa naznači u zamolnici samo ukoliko se ima pouzdano saznanje o tome koji je organ nadležan da postupa po zamolnici, dok se u svim drugim slučajevima preporučuje da se zamolnica naslovi na način: »Republika Srbija – Nadležni organ«.

Prednju preporuku diktiraju praktični razlozi, jer kada zamolnica dođe nenadležnom organu može proći puno vremena dok taj organ istu ustupi nadležnom organu.

Svaka zamolnica (osim pribavljanja izvoda iz KE) dostavlja se Ministarstvu pravde BiH uz poseban akt (dopis) u kome je (pored ostalih elemenata službenog akta) dovoljno navesti: »u prilogu dostavljam zamolnicu ..... s molbom da se putem međunarodne pravne pomoći prosljedi nadležnom organu Republike Srbije i da isti zamolite za postupanje po predmetnoj zamolnici«. Znači, uvijek se pišu dva akta (zamolnica i dopis).

Prednja preporuka ima praktični značaj za postupajuće organe u BiH, jer je uočeno da se veliki broj zamolnica naslovljava na Ministarstvo pravde BiH i kroz isti akt se traži MPP od Republike Srbije.

HITNOST: Ako je neophodno hitno postupanje, to se navodi i u zamolnici i u aktu uz koji se zamolnica prosljeđuje, te se oba akta u gornjem desnom uglu označavaju s »HITNO« i obrazlaže se hitnost postupanja. Oznaka hitnosti ne treba da bude pravilo, već izuzetak u opravdanim slučajevima, jer u velikom broju zamolnica između dvije države trebaju se raspoznati zamolnice s ovim prioritetom. U hitnim slučajevima centralni organi su uspostavili praksu da međusobno mogu dostavljati i kopije akata (zamolnica) pribavljene e-mailom ili telefaksom uz obavezu hitne dostave originalne dokumentacije.

35

ZAHTJEV ZA PRISUSTVO RADNJAMA MPP: Određene zamolnice mogu imati i dodatne posebne zahtjeve kao na primjer: "**Zahtjev za prisustvovanje radnjama MPP**". U ovim slučajevima tužilac (ili sud) traži i u zamolnici navodi da želi prisustvovati saslušanju, ispitivanju ili provođenju drugih dokaza. U tom slučaju se preporučuje da se u samoj zamolnici navedu i dostave kontakt podaci na koje će zamoljeni organ dostaviti odgovor kako bi se tehnički dio prisustva radnjama pravne pomoći dogovorio između nadležnih organa dvaju država. Dakle, nakon što nadležni organ Republike Srbije odobri prisustvo radnjama pravne pomoći tražene zamolnicom tada se ovi organi (tužioc) mogu međusobno dogovarati o vremenu izvršenja zamolnice i prihvatanju ovlaštenih lica države moliteljice da prisustvuju tim radnjama. Saglasnost za prisustvovanje radnjama MPP u obje države daju ministarstva pravde.

U situacijama da Republika Srbija traži takvu saglasnost, Ministarstvo pravde BiH će prethodno pribaviti mišljenje organa u BiH koji je nadležan da postupa po toj zamolnici (član 21. Zakona o MPP). Uobičajena praksa između dvije države je da se (osim opravdanog razloga) ova saglasnost uvijek daje, pa je u ovim situacijama slijedeća:

PREPORUKA: da postupajući organ u BiH od koga se traži mišljenje (tužilac) u što kraćem vremenskom roku uz određivanje ročišta za izvođenje zamoljene radnje dostavi i mišljenje o prisustvu toj radnji uz dostavu kontakt podataka (ime, telefon, e-mail....).

Ova preporuka ima značaj i u situacijama kada nadležni organi iz BiH traže istu vrstu pravne pomoći od Republike Srbije, jer se i u pogledu ovakvih postupanja stvara reciprocitet između dvije države u pogledu vremenskog trajanja povratnog izvještavanja. Evidentirani su primjeri da po urgenciji nadležnog organa iz BiH za dostavu traženog mišljenja Republika Srbija (Ministarstvo pravde) odgovori da će mišljenje dostaviti, ali podsjeća da ta država čeka na mišljenja po svojim zamolnicama više mjeseci. Ovakvim stavovima se ukazuje da će Republika Srbija postupati u rokovima u kojima postupaju organi iz BiH po zamolnicama te države. Dužina trajanja pribavljanja mišljenja u ovim slučajevima zavisi od hitnosti postupanja nadležnog organa, ali i od hitnosti postupanja centralnog organa, pa se i Ministarstvu pravde BiH preporučuje da u ovim postupcima djeluje bez odlaganja.

Nakon što zamoljeni organ dostavi Ministarstvu pravde BiH pozitivno mišljenje, komunikacija između postupajućih organa može se ostvariti direktno u cilju provođenja zamolnice. U ovim slučajevima ministarstva pravde obje države uvijek slijede mišljenje organa koji postupa po zamolnici i praksa ukazuje da se u ovim slučajevima ministarstva ne protive direktnoj komunikaciji između postupajućih organa, nakon komunikacije i pribavljenog pozitivnog mišljenja putem tih ministarstava.

PREPORUKA: Kod ocjene podnošenja zahtjeva za prisustvo radnjama pravne pomoći od presudnog značaja je važnost dokaza i mogućnost utvrđivanja novih činjenica prilikom prisustva zamoljenoj radnji u zamoljenoj državi (što se obrazlaže u zamolnici). Republika Srbija je granična država sa BiH i međusobno razumiju jezike na kojim komuniciraju, pa je opravdano prisustvo zamoljenim radnjama uvijek kada to okolnosti slučaja nalažu, jer nijedan takav zahtjev u dosadašnjoj praksi nije odbijen.

36

3.1.2. Način komunikacije između organa dvaju država

3.1.2.1. Centralni organ veze

Osnovna MPP komunikacija između organa dvije države ostvaruje se putem organa veze (**Centralni organa veze**). Prema svim ugovorima koji obavezuju dvije države u MPP, Ministarstvo pravde BiH je centralni organ veze za sve organe BiH, a Ministarstvo pravde Republike Srbije za sve organe te države. To praktično znači da zamolnica tužioca iz BiH slijedi put: Tužilaštvo – Ministarstvo pravde BiH – Ministarstvo pravde Republike Srbije – postupajući organ u Republici Srbiji, a povratna informacija slijedi obrnuti put.

Izuzetak od ovoga pravila je slučaj pribavljanja Izvoda iz kaznene evidencije (Izvod iz KE) za potrebe krivičnog postupka, tako da se ovaj izvod može tražiti direktno od strane nadležnog organa Republike Srbije.

PREPORUKA: Izvod iz KE za potrebe krivičnog postupka u BiH je najracionalnije tražiti od Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, jer to ministarstvo ima centralizovane podatke za sve građane koji se vode po policijskim upravama u toj državi.

Iako je ova mogućnost za navedenu radnju (direktna komunikacija) uvedena kroz član 37. stav 2. Ugovora o izmjenama i dopunama Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije iz 2010. godine u praksi još nije zaživjela (neki organi u obje države o ovoj mogućnosti nisu informisani), pa se preporučuje da se u zamolnici koja se dostavlja uvijek navede i tačan pravni osnov za dostavljanje Izvoda iz KE kroz direktnu komunikaciju.

3.1.2.2. Diplomatski put

Svaki ugovor između dvije države daje mogućnost komunikacije i diplomatskim putem, ali se ovaj vid komunikacije ne traži i ne preporučuje između ove dvije države, jer pored organa navedenih u komunikaciji putem centralnih organa veze, ovaj put komunikacije bi uključivao još i Ministarstva inostranih poslova obje države, što bi usporilo izvršenje zamolnice.

Izuzetak od ovoga pravila postoji u određenim slučajevima ustupanja krivičnog gonjenja (kada se radi o veoma obimnoj dokumentaciji), pa takvu molbu s priložima Ministarstvo pravde BiH prosljeđuje diplomatskim putem u Republiku Srbiju.

3.1.2.3. Interpol

Komunikacija između organa dvije države se u hitnim slučajevima može vršiti putem **INTERPOL-a**, s tim što se u tim slučajevima primjerak zamolnice dostavlja Ministarstvu pravde (član 4. tačka 4. i 5. Ugovora). Ovaj oblik komunikacije je vrlo efikasan, a u praksi se između BiH i Republike Srbije koristi veoma rijetko za slučajeve kojim je namijenjen, osim u postupcima izručenja. Kada i u kojim slučajevima se preporučuje ova komunikacija?

PRIMJER: Nadležni tužilac iz BiH je obaviješten da je u BiH pokradena tehnička roba veće vrijednosti i da je počinitelj prebjegao u Republiku Srbiju i tamo prevezao robu. U ovom slučaju tužilac hitno sastavlja zamolnicu i dostavlja je direktno INTERPOL-u Sarajevo, a primjerak zamolnice dostavlja Ministarstvu pravde BiH. U ovakvim slučajevima INTERPOL – Sarajevo direktno i bez odlaganja prosljeđuje zamolnicu INTERPOL-u Beograd. Takva zamolnica može za par časova da bude dostavljena od tužioca do nadležnog organa u Republici Srbiji.

37

U ovakvim slučajevima bi zamolnica sadržavala i zahtjev (molbu) za npr. pretres prostorija, pretres vozila, identifikaciju predmeta, privremeno oduzimanje predmeta ..... i slično, kao i druge radnje koje će dovesti do počinioca i predmeta krivičnog djela.

Hitnost u ovakvim situacijama je od ključnog značaja, pa se ovakva zamolnica (kopija) može prosljediti i putem Ministarstva pravde BiH uz obrazloženje razloga za hitnost postupanja i uz obavezu hitnog slanja originalne dokumentacije.

Putem INTERPOL-a se mogu tražiti i dostavljati operativni podaci čija hitnost zahtijeva ovaj put komunikacije (obavijest o lišenju slobode, o pritvoru, o namjeri podnošenja molbe za izručenje i slično).

PREPORUKA: U svim hitnim slučajevima gdje su za potrebe krivičnog postupka neophodni podaci o adresi, pritvoru, izdržavanju kazne zatvora i slično, ovi podaci se mogu tražiti putem INTERPOL-a Beograd, na način što postupajući organ u BiH zamolnicu dostavlja INTERPOL-u Sarajevo (adresa: Ministarstvo sigurnosti BiH – INTERPOL Sarajevo).

Komunikaciju putem INTERPOL- a ne treba koristiti u svrhe kojoj nije namijenjena, pa je tako neprihvatljivo da se putem INTERPOL- a dostavlja optužnica i slično, što je evidentirano od strane nekih sudova, a čemu su se protivili predstavnici INTERPOL-a.

3.1.2.4. Ostali dopušteni oblici komunikacije

Praksa ukazuje da se dvije države ne protive ni neformalnoj komunikaciji (dogovoru) između tužilaca u cilju priprema zamolnica i provođenja tih zamolnica. U nekim slučajevima je neophodno ostvariti komunikaciju da bi se inicirala zamoljena radnja (npr. formiranje zajedničkog istražnog tima i slično).

Posebni ugovori između dvije države mogu predvidjeti i druge oblike komunikacije, pa se tada primjenjuju norme tih ugovora.

3.1.3. Zajednički istražni timovi

Izmjenama ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima od 26.02.2010. god. kroz član 36a (član 8 izmjena) uređen je način formiranja zajedničkih istražnih timova između dvije države radi preduzimanja koordiniranih radnji i usklađenih istražnih radnji kada se radi o teškim oblicima kriminala (termini iz ugovora), ako to opravdavaju okolnosti slučaja.

“OKOLNOST SLUČAJA” može da podrazumijeva svaku vrstu teških krivičnih djela organizovanog kriminala u koja su uključena lica iz ove dvije države ili se dokazi nalaze u obje države, tako da je za koordinaciju i usklađenost istražnih radnji u ovakvim slučajevima najracionalnije rješenje formiranje zajedničkog istražnog tima. Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima u ovakvim slučajevima može dati nadležno tužilaštvo u BiH ili Republike Srbije.

38

Zajednički istražni tim se formira za svaki konkretan slučaj, na način što nadležni tužilac koji predlaže formiranje zajedničkog istražnog tima svoj zahtjev dostavlja nadležnom organu druge države (nadležnom tužilaštvu u Republici Srbiji) putem centralnih organa veze (ministarstva pravde).

Odluku o prihvatanju zahtjeva donosi nadležni organ zamoljene države (tužilaštvo). Nakon ove odluke zaključuje se sporazum između dvaju organa koji zaključuju i potpisuju rukovodioci tih organa (u BiH glavni tužilac tužilaštva koje predlaže formiranje zajedničkog istražnog tima).

Zajednički istražni tim djeluje i postupa u skladu s krivičnim zakonodavstvom države ugovornice na čijoj teritoriji se preduzima istražna radnja.

Ovaj proceduralni alat predstavlja racionalan i širok oblik uključenja zamoljene države i razlikuje se od prethodnog mehanizma “prisustvovanja radnjama pravne pomoći” po tome što je jednom odlukom o formiranju tima omogućeno prisustvo svim radnjama MPP koje se trebaju provesti u zamoljenoj državi u određenom krivičnom postupku.

Davanje prijedloga za formiranje zajedničkog istražnog tima zavisi od ocjene tužioca da okolnost slučaja opravdava formiranje takvog tima, a način formiranja i zadaci tima su od svih bilateralnih ugovora koji obavezuju BiH najpreciznije uređeni s Republikom Srbijom.

Ako BiH s Republikom Srbijom ima potpuno uređen postupak za formiranje zajedničkih istražnih timova, ako sa tom državom ima najveći obim MPP, ako najčešće kriminalne grupa zajednički djeluju iz ove dvije države, nije prihvatljivo da između ove države ima skoro isto formiranih zajedničkih istražnih timova kao između BiH i Republike Francuske. Za formiranje zajedničkog istražnog tima važnost se ne bi smjela dati mjestu (destinaciji) gdje se tim formira, već opravdanosti slučaja za formiranje zajedničkog istražnog tima.

PREPORUKA: Cijeneći da je između BiH i Republike Srbije detaljno uređen postupak zaključenja zajedničkih istražnih timova, te cijeneći da za funkcionisanje ovih timova nije potreban prevodilac, kao i da se radi o graničnoj državi u koju veoma brzo članovi tima stižu putničkim vozilom, (nema bespotrebnog gubljenja vremena čekajući na aerodromima, kao ni previsokih troškova), a u situaciji da je između ove dvije države potrebno pribavljanje više dokaza radi razrješenja teškog krivičnog djela, opravdano je i poželjno formiranje zajedničkog istražnog tima.

Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima, osim elemenata propisanih članom 36a Ugovora između BiH i Republike Srbije o izmjenama i dopunama ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima od 26.02.2010. godine, treba sadržavati i sve druge elemente koji sadrži svaka zamolnica.

PREPORUKA: Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima treba sadržavati što više podataka o osumnjičenim, naziv krivičnog djela ili krivičnih djela koja im se stavljaju na teret s pozivom na zakonske norme i detaljan opis činjenica kojim tužilac raspolaže, te razloge koji opredjeluju za formiranje zajedničkog istražnog tima.

PRIMJER RAZLOGA ZA FORMIRANJE:

U toku istrage utvrđeno je da su u izvršenju navedenih krivičnih djela učestvovala i lica ..... , sin/kćerka, ... , rođen/a, ... u..... , nastanjen/a u ..... , Republika Srbija i ..... , kao i da dokazi u vezi ..... mogu biti u ..... , na teritoriji Republike Srbije.

Naša ocjena je da okolnosti ovog slučaja opravdavaju usklađene i zajedničke koordinirane radnje Tužilaštva BiH i Tužilaštva..... Republike Srbije.

Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima treba da sadrži i konkretne prijedloge u vezi mjesta djelovanja, vremena djelovanja, rukovođenja, troškova i sve druge detalje koji mogu imati značaja za zajedničku istragu.

PRIMJER KONKRETNIH PRIJEDLOGA:

- Da se između Tužilaštva BiH, Tužilaštva ..... Republike Srbije formira zajednički istražni tim koji će raditi na rasvjetljavanju ovoga slučaja na teritoriji obje države;
- Tim Tužilaštva BiH bi sačinjavali: ..... (vođa tima za BiH i vođa Zajedničkog istražnog tima za provođenje radnji na teritoriji BiH i ..... , članovi tima (za svakoga navesti svojstvo);
- Da Vaše cijenjeno tužilaštvo predloži sastav tima i vođu tima, kao i vođu zajedničkog istražnog tima za radnje koje se obavljaju na teritoriji Republike Srbije, kao i da druge članove tima;
- Da nas povratno izvijestite o našem prijedlogu, te ukoliko isti prihvatate spremni smo bez odlaganja potpisati ugovor o formiranju zajedničkog istražnog tima, kojim će biti utvrđeni zadaci, rukovođenje, troškovi, vremensko trajanje, mjesto djelovanja i drugi detalji na način propisan navedenim ugovorom.
- Naši kontakt podaci: ..... , tel..... e-mail .....

NAPOMENA: Nakon prijema pozitivnog odgovora po ovakvom prijedlogu rukovodioci tužilaštava dviju država koji formiraju zajednički istražni tim zaključuju i potpisuju Sporazum o formiranju zajedničkog istražnog tima kojim se utvrđuju zadaci, rukovođenje, troškovi, vremensko trajanje, mjesto djelovanja i drugi detalji od važnosti za efikasno djelovanje tima.

Rukovođenje timom i troškovi su propisani navedenim sporazumom, dok se mjesto djelovanja vremensko trajanje sporazuma određuje prema okolnosti slučaja. Ovaj ugovor nema posebnu propisanu formu i sačinjava se prema uslovima iz Ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i prema okolnostima slučaja zbog koga se formira zajednički istražni tim.

3.1.4. Troškovi MPP između BiH i Republike Srbije

Prema zaključenim ugovorima između dvije države troškovi pružanja MPP padaju na teret zamoljene države. Postoje izuzeci koji se najčešće odnose na troškove vještačenja i to u situacijama kada ta vještačenja podrazumijevaju enormno visoke troškove. Praksa između dvije države je ustanovljena na način da ti troškovi nisu procjenjivani i da nijedna država do sada nije od druge tražila naknadu ovih troškova u pogledu pružanja MPP i uobičajenih vještačenja koja su vršena na teritoriji zamoljene države.

Članovi zajedničkog istražnog tima na teritoriji države prijema snose troškove boravka u zemlji prijema, dok troškove izvršenja zamoljene radnje snosi država prijema (zamoljena država).

4. Ustupanje krivičnog gonjenja

40

Istraživanja pokazuju da i u današnje vrijeme određeni organi iz BiH traže pisanu informaciju od Ministarstva pravde BiH o tome postoji li s Republikom Srbijom Ugovor o ustupanju krivičnih gonjenja, jer nijedan ugovor s takvim imenom (nazivom) nije spomenut u popisu zaključenih ugovora između dvije države.

Iz navedenog razloga važno je ponovo u ovom dijelu ukazati da je ovo pitanje između dvije države uređeno Ugovorom između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima (član 39– 42). Možda zabunu stvara naziv ugovora, jer i u osnovnom tekstu, kao i u njegovim izmjenama i dopunama u nazivu ovog ugovora uz riječi “Republika Srbija” stoje i riječi „i Crna Gora“, a tek u tekstu izmjena ugovora iz 2010. godine vidljiva je izmjena naziva ugovora. Isto tako zabunu stvara i sam naziv ugovora: ... „o građanskim i krivičnim stvarima“, a u nazivu se ne pominje ustupanje krivičnih gonjenja, dok su ostali posebni oblici MPP regulisani posebnim ugovorima (ekstradicije – poseban ugovor, i priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka u krivičnim stvarima – poseban ugovor).

Kako je ova materija detaljno uređena Zakonom o MPP i bilateralnim ugovorom s Republikom Srbijom, postavlja se pitanje zašto ne ustupiti krivično gonjenje toj državi, ako se taj predmet ne može riješiti na drugi način.

Zapravo, nisu rijetke situacije da određena lica izbjegavaju krivično gonjenje prebjegom u drugu državu.

PRIMJER: U situacijama kada se osumnjičeni locira u Republici Srbiji, a ta država ne dopusti njegovo izručenje, jedini način za okončanje takvog postupka je kroz ustupanje krivičnog gonjenja.

Na ovaj način se ustupanjem krivičnog gonjenja mogu riješiti i drugi postupci u kojima prevladava interes Republike Srbije za krivično gonjenje.

PRIMJER: Upitna je svrsishodnost krivičnog postupka u BiH u odnosu na državljanina Republike Srbije koji je tokom ljetovanja u Neumu (BiH) nanio teške tjelesne ozljede svom sugrađaninu, a oba se nalaze u Republici Srbiji kao državi svog državljanstva. U ovom slučaju interes Republike Srbije svakako prevladava u odnosu na interes BiH, kako po pitanju krivičnog gonjenja osumnjičenog, tako i po pitanju ostvarivanja prava oštećenog.

Navedeni bilateralni ugovor, kao i Evropska konvencija o ustupanju postupaka o krivičnim stvarima, daju mogućnost državama ugovornicama zatražiti preuzimanje krivičnog postupka u bilo kojem slučaju pod uslovima da lice u pitanju ima stalni boravak u zamoljenoj državi ili je njen državljanin ili u toj državi treba izdržati i kaznu za drugo krivično djelo itd.

Osnovni razlog za ustupanje krivičnog gonjenja sadržan je u stalnom boravku osumnjičenog u drugoj državi ili kako je to Ugovorom precizirano „mogućnošću obezbjeđenja prisustva okrivljenog“.

Kod činjenice da međunarodni ugovori imaju primat u odnosu na domaće zakonodavstvo, kroz ove postupke se postavlja i pitanje treba li na konkretnu situaciju primijeniti bilateralni ugovor ili Evropsku konvenciju o transferu postupaka u krivičnim stvarima kao multilateralni ugovor u situacijama kada BiH i Republiku Srbiju obavezuje i bilateralni i multilateralni ugovor.

Odredbe ove Konvencije koje regulišu pitanje odnosa Konvencije i drugih ugovora na jasan način otklanjaju ovu dilemu pa je članom 43. stav (2) Konvencije određeno da “države ugovornice ne mogu jedna s drugom zaključivati bilateralne ili multilateralne sporazume o stvarima koje su predmet ove konvencije izuzev u „cilju dopune njezinih odredbi ili olakšanja primjene principa koji su u njoj sadržani”.

Bilateralni ugovor koji reguliše ovo pitanje između BiH i Republike Srbije slijedi principe Konvencije, a posebno je olakšao ove postupke kroz izmjene i dopune Ugovora iz 2010. godine, kada su iz ugovora brisane odredbe koje su se odnosile na saglasnost oštećenog kao uslov za ustupanje krivičnog gonjenja između dvije države (član 40. stav 2. tačka 4).

NAPOMENA: Još uvijek ne postoji dovoljna informisanost o ovoj izmjeni, jer se često primjenjuje osnovni (prvi tekst Ugovora), a zanemaruju se njegove izmjene i dopune. Dakle, za ustupanje krivičnog gonjenja Republici Srbiji nije neophodna saglasnost oštećenog.

PREPORUKA: Cijeneći da ustupanje krivičnog gonjenja od organa jedne države predstavlja i čin povjerenja te države prema pravosudnim organima druge države, predlaže se korištenje ovoga proceduralnog načina u svim slučajevima gdje krivični postupak nije moguće okončati na drugi način, kao i u drugim slučajevima za koje se ocijeni da to odgovara svrsi zaključenih ugovora koji regulišu ovu oblast MPP između BiH i Republike Srbije.

Molba za ustupanje krivičnog gonjenja piše se nadležnom pravosudnom organu zamoljene države, a u istoj se navode (i obrazlažu) razlozi zbog kojih se ustupa krivično gonjenje, te se zamoljenom organu dostavljaju svi spisi krivičnog predmeta i potrebne informacije kako bi taj organ mogao donijeti odluku o preuzimanju krivičnog gonjenja. Ova molba se dostavlja zamoljenom organu putem centralnih organa veze.

PREPORUKA: Poželjno je da naprijed podnesena molba, pored obrazloženih razloga zbog kojih se ustupa krivično gonjenje, sadrži i sažetak činjeničnog stanja i prikaz provedenih radnji.

S ciljem podsticanja ustupanja krivičnih gonjenja za takozvane „osjetljive predmete“ za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava, Ugovorom je precizirano da će se prilikom donošenja odluke o ustupanju posebno cijeliti „državljanstvo i prebivalište osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog“ (član 39. stav 2. – vidjeti izmjene ugovora). Ovi uslovi su posebno istaknuti za navedena krivična djela iz razloga što je Ugovorom o izručenju između ove dvije države izričito određeno da se neće izručivati vlastiti državljani za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava.

PREPORUKA: Da se prilikom donošenju odluke o ustupanju krivičnih gonjenja za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava, pored ostalog cijene i državljanstvo i prebivalište osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog (član 39. stav 2. Ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima). Ova preporuka odražava naprijed citiranu normu iz navedenog ugovora (izmjene i dopune iz 2010.godine) i ima za cilj podstaknuti ustupanja krivičnih gonjenja za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava, u situacijama kada se u državi koja vodi krivični postupak ne može obezbijediti prisustvo osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog.

5. Postupak izručenja

5.1. Postupak izručenja iz BiH u Republiku Srbiju

5.1.1. Podnošenje molbe za izručenje

Molba Republike Srbije za izručenje iz BiH se sa potrebnom dokumentacijom uvijek dostavlja Ministarstvu pravde BiH. Ovo ministarstvo je u skladu s odredbama Zakona o MPP-u dužno bez odlaganja tu molbu s pratećom dokumentacijom proslijediti Tužilaštvu BiH,¹¹ koje je dužno utvrditi je li dokumentacija potpuna i treba li je dopuniti. Ovdje je data uloga Tužilaštvu BiH da preliminarno ocijeni valjanost dokumentacije i dostavi je s molbom Sudu BiH, a taj sud je dužan utvrditi činjenice u vezi s ispunjenjem pretpostavki za izručenje, na koje ga obavezuje Zakon o MPP-u.

PREPORUKA: Ministarstvo pravde BiH i Tužilaštvo Bosne i Hercegovine po molbi za izručenje trebaju postupati uvijek hitno i molbu na dalju nadležnost trebaju prosljeđivati kurirskom službom. Ova preporuka ima za cilj da se eliminišu neka negativna iskustva kada je zbog sporosti ovih organa potraživano lice puštano na slobodu i ako je molba države moliteljice upućena u roku.

Iako je Zakonom o MPP određeno da se molba strane države dostavlja Tužilaštvu BiH, u dosadašnjoj praksi ovaj organ najčešće je samo prosljeđivao molbu Sudu BiH, koji je utvrđivao kompletnost i valjanost dokumentacije podnesene uz molbu, te donosio odluku o ispunjenosti pretpostavki za izručenje po takvim molbama. Tužilaštvo BiH veoma rijetko traži dopunu molbe premda je bilo slučajeva gdje je to trebalo uraditi, jer su dostavljane nekompletne molbe. Ove nedostatke je u većini slučajeva otklanjao Sud BiH na način što je preko Ministarstva pravde BiH tražio dopunu dokumentacije.

PREPORUKA: Da Tužilaštvo BiH po prijemu molbe za izručenje iz Republike Srbije u što kraćem roku utvrdi valjanost priložene dokumentacije i da molbu hitno prosljedi Sudu BiH na dalji postupak, bez obzira da li su uz istu dostavljeni svi prilozi. Molba se prosljeđuje Sudu BiH i u slučaju prijema nekompletne dokumentacije, a u tom slučaju se od Republike Srbije, putem Ministarstva pravde BiH treba zatražiti hitna dopuna dokumentacije. Između BiH i Republike Srbije je uspostavljena praksa da se prihvata molba uz koju nije dostavljena sva propisana dokumentacija uz obavezu da se nedostajuća dokumentacija što hitnije dostavi. Razlog za uspostavu ovakvih odnosa proizilazi iz činjenice da u nekim slučajevima organi obje države nisu u roku od 40 dana, od dana pritvaranja potraživanog dostavljali kompletnu molbu, pa je potraživano lice puštano iz pritvora, da bi kasnije bilo nedostupno i nalazilo se u bjekstvu u nekoj trećoj državi.

Prema članu 2. stav 1. Ugovora između BiH i Republike Srbije zamolnice i obavještenja vezana za postupak izručenja mogu se u hitnim slučajevima dostavljati putem INTERPOL-a dvije države. Isto tako između dvije države je prihvatljiva praksa da se u hitnim slučajevima molba za izručenje s prilogima između centralnih organa veze (ministarstava pravde) dostavlja putem e-maila ili telefaksa kako bi stigla do suda prije isteka pritvora od 40 dana, koji se mora ukinuti ako se molba države moliteljice ne zaprimi u tom roku. U oba slučaja molba se s pratećom dokumentacijom hitno dostavlja i putem centralnih organa veze.

¹¹ Član. 36. Zakona o MPP-u.

5.1.2. Postupak po molbi za izručenje

Sud BiH Po prijemu molbe za izručenje utvrđuje ispunjenost pretpostavki (uslova) za izručenje i to utvrđuje rješenjem. **U svim fazama ovog postupka Tužilaštvo BiH ima ulogu propisanu Zakonom o MPP.** Ovaj postupak je precizno uređen Zakonom o MPP-u (poglavlje III), pa u ovom dijelu nisu potrebni komentari, a na ulogu Tužilaštva je ukazano i kroz Prvi dio ovoga vodiča.

Ministar pravde BiH donosi konačnu odluku o izručenju ili neizručenju potraživanog lica. U razdoblju od lišenja slobode do konačne odluke o izručenju Sud BiH odlučuje o pritvoru.

Nakon što ministar pravde BiH zaprimi rješenje Suda BiH o ispunjenosti pretpostavki za izručenje, uz koje se dostavlja i cjelokupan spis, odlučit će o dopuštanju ili nedopuštanju izručenja stranca. Ministar pravde BiH, saglasno članu 46. st. 1. Zakona o MPP-u, donosi odluku u formi rješenja. Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba niti se može voditi upravni spor, što je i logično jer je potraživanoj osobi već bila osigurana sudska zaštita pred Sudom BiH prilikom utvrđivanja pretpostavki za njegovo izručenje.

Pravna situacija je potpuno drukčija u slučajevima kada Sud BiH utvrdi da nisu ispunjene pretpostavke za izručenje Republici Srbiji. U ovim situacijama ministar pravde BiH nema daljnja ovlaštenja donijeti drukčiju odluku, već će donijeti rješenje kojim se izručenje odbija.

5.1.3. Predaja potraživanog lica

44

Lice koje se treba izručiti, tačnije predati drugoj državi, prije predaje u pravilu se nalazi u pritvoru Suda BiH. Nakon što ministar pravde BiH donese rješenje kojim je dopušteno izručenje, to rješenje se dostavlja Ministarstvu pravde Republike Srbije na znanje i radi preduzimanja radnji za realizaciju tog rješenja. Rješenje se istovremeno dostavlja Sudu BiH, Uredu za saradnju s Interpolom (Interpol Sarajevo) i Graničnoj policiji BiH. Interpol Sarajevo, odmah po prijemu rješenja, dogovara s Interpolom Beograd mjesto, vrijeme i način predaje potraživanog lica.

Dakle, Kancelarije Interpola dviju država dogovaraju mjesto i vrijeme predaje te način transfera lica za koje je odobreno izručenje Republici Srbiji. Realizaciju predaje, provodi Granična policija BiH i to na način što potraživano lice predaje na graničnom prelazu nadležnim organima Republike Srbije. Zakonom o MPP-u nije regulisano ko preuzima i predaje Graničnoj policiji BiH lice iz pritvora, ali je to pitanje regulisano pravilima Sudske policije Suda BiH, tako da to lice Graničnoj policiji BiH predaje Sudska policija Suda BiH.

5.1.4. Izručenje vlastitih državljana

Izručenju vlastitih državljana sigurno predstavlja najširi oblik saradnje i povjerenja među državama oblasti MPP. Ugovor između BiH i Republike Srbije o izručenju¹² je zaključen isključivo radi regulisanja pitanja i uslova u vezi međusobnog izručenja vlastitih državljana, jer sva druga pitanja u vezi izručenja uređena su Evropskom konvencijom o ekstradiciji čije su članice obje države. Ovaj ugovor je zaključen tek 2013. godine i ako su sva ostala pitanja vezana za MPP između dvije države bila uređena bilateralnim ugovorima mnogo godina ranije.

¹² BiH i Republika Srbija potpisale su ugovor o izručenju dana 05.09.2013. godine (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj 19/14, stupio na snagu 02.12.2014. godine).

Ovaj ugovor uvodi ograničenje u vezi izručenja vlastitih državljana za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava.

Ova rezerva kroz navedeni ugovor rezultat je različitih pogleda dvije države na karakter ratova u regiji, pa bi se bez te rezerve sigurno još čekalo na zaključenje ovakve vrste ugovora.

Ugovorom je izričito propisano da se izručenja vlastitih državljana ima primijeniti samo u situacijama kada je krivično djelo počinjeno nakon stupanja na pravnu snagu (dakle, nakon 02.12.2014. godine.)

Izručenje vlastitih državljana može se dopustiti i u svim drugim slučajevima pod uslovima propisanim navedenim ugovorom, s tim što su uslovi za izručenje vlastitih državljana propisani drugačije u odnosu na izručenje stranca.

Tako na primjer član 7. stav 1. Ugovora o izručenju propisuje da će se "izručenje vlastitih državljana u cilju krivičnog gonjenja dozvoliti ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca za koja je prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode u trajanju od četiri godine ili teža kazna", dok će se izručenje stranca dozvoliti za krivična djela gdje je propisana mnogo blaža kazna.

PREPORUKA: Kod izručenja vlastitih državljana, pored ostalih odredbi treba posebno obratiti pažnju na odredbe člana 7. i 8. Ugovora o izručenju koje se odnose na uslove za izručenje u cilju krivičnog gonjenja. U odnosu na izručenje osuđenih vlastitih državljana pored člana 7. i 8. treba obratiti posebnu pažnju na odredbe člana 9. navedenog ugovora i te odredbe posmatrati u međusobnoj vezi sa odredbama Ugovora o priznanju i izvršenju stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima između dvije države i odredbama Evropske konvencije o transferu osuđenih, kojim su utvrđena prava osuđenih lica. Kod primjene člana 9. Ugovora o izručenju ne postoji sudska praksa u BiH, jer nema evidentiran nijedan predmet da je BiH izručila svoga državljanina radi izdržavanja kazne zatvora u drugoj državi, pa se ovom pitanju treba oprezno pristupiti radi ujednačavanja buduće sudske prakse.

RAZLOZI: Stav 2. u članu 7. Ugovora o izručenju glasi: „Izručenje sopstvenih državljana u cilju izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode dozvolice se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca, koja su kažnjiva prema pravu obje države ugovornice, ako trajanje kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode, odnosno njihov ostatak koji treba da se izvrši iznosi najmanje dvije godine.“ Nakon eventualnog izručenja osuđenog po ovom pravnom osnovu, isti bi odmah mogao da podnese zahtjev da izdržava kaznu zatvora u državi svoga državljanstva što je njegovo pravo utvrđeno Ugovorom o priznanju i izvršenju stranih sudskih presuda između dvije države, a i odredbama Evropske konvencije o transferu osuđenih. Postavlja se pitanje da li bi nakon eventualnog izručenja osuđenog po ovom pravnom osnovu, isti odmah mogao da podnese zahtjev da izdržava kaznu zatvora u državi svoga državljanstva ili prebivališta¹³, što je njegovo pravo utvrđeno Ugovorom o priznanju i izvršenju stranih sudskih presuda između dvije države, a i odredbama Evropske konvencije o transferu osuđenih. Ovaj vodiča je informativnog karaktera, bez prejudiciranja određenih rješenja, pa se prednjim objašnjenjem samo ukazuje na kompleksnost normi u vezi sa izručenjem vlastitih osuđenih državljana. Istovremeno se ukazuje i na moguće nedoumice u pogledu rješavanja ovakvih zahtjeva kroz primjenu više ugovora koji na različit način uređuju ista pitanja.

¹³ „prebivalište“ je termin iz Ugovora o priznanju i izvršenju stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima između dvije države (član 2.)

5.2. Izručenje iz Republike Srbije u BiH

Izručenje iz druge države u BiH je uvijek vezano za lica protiv kojih se vodi krivični postupak u BiH ili su osuđena u BiH, a prebjegle su u drugu državu radi izbjegavanja krivičnog postupka ili izvršenja krivične sankcije. Postupak i način podnošenja molbe za izručenje iz inostranstva uvijek se uređuje domaćim zakonom države moliteljice, pa je ovo pitanje za BiH regulirano Zakonom o MPP-u.

Zakon o MPP-u je u suštini kroz samo jedan član uredio tok postupaka za podnošenje molbe za izručenje.¹⁴ Analizirajući norme Zakona o MPP-u, ne bi se mogao izvući zaključak o tome kako stvarno izgleda tok postupka izručenja iz druge države u BiH.¹⁵ Dovodeći u vezu norme ovoga zakona s drugim propisima, mogao bi se samo pretpostaviti, ali ne i odgonetnuti ukupan postupak od podnošenja molbe za izručenje do realizacije odluke o izručenju.

Ako nemamo precizna rješenja za ovaj postupak u Zakonu o MPP, vrlo je važno znati imamo li neku **dobru praksu u tom postupku**. Ova rješenja nisu definisana ni u zakonima o krivičnim postupcima, kao ni u bilo kojim drugim zakonima koji se primjenjuju u BiH. U zakonima o krivičnom postupku je definisano pod kojim uslovima ili po čijem prijedlogu za odbjeglih licem sud donosi naredbu za raspisivanje međunarodne potjernice. Ako je sud donio naredbu po prijedlogu tužioca (u fazi istrage), tada inicijativu za izručenje potraživanog lica, nakon što se on/ona uhapsi u inostranstvu podnosi tužilaštvo po čijem prijedlogu je donesena naredba. U svim drugim slučajevima inicijativu za izručenje potraživanog lica podnosi sud koji je raspisao naredbu pa se iz te obaveze izvodi i zaključak o obavezi tih organa za preduzimanje odgovarajućih radnji u postupku izručenja potraživanog lica.

Kako se provodi ovaj postupak u praksi?

- Prvo se protiv odbjelog lica raspisuje međunarodna potjernica i u ovoj fazi pravni osnov nije sporan i definisan je odgovarajućim zakonima.¹⁶

- Kada potraživano lice u inostranstvu bude lišeno slobode po međunarodnoj potjernici, o tome se odmah preko Interpola obavještava Ministarstvo pravde BiH, koje datu informaciju prosljeđuje organu koji je izdao naredbu za raspisivanje međunarodne potjernice, odnosno organu koji protiv tog lica vodi krivični postupak (tužilaštvu) ili organu nadležnom za izvršenje kazne zatvora.

- Ministarstvo pravde BiH poziva organ pred kojim se vodi krivični postupak (Tužilaštvo ili sud) da se izjasni o aktualnosti međunarodne potjernice, te ako će to lice tražiti iz inostranstva, taj organ je dužan dostaviti inicijativu (prijedlog) za izručenje i cjelokupnu ekstradicijsku dokumentaciju, koja će s molbom Ministra pravde BiH biti dostavljena državi u kojoj je traženo lice lišeno slobode.

Uz inicijativu (pisani prijedlog za izručenje) se dostavlja dokumentacija propisana Ugovorom o izručenju između dvije države kako slijedi:

1) sredstva za utvrđivanje istovjetnosti lica čije se izručenje traži (tačan opis, fotografije, otisci prstiju i sl.);

¹⁴ Član 57. Zakona o MPP-u je ovaj tok definisao na malo neuobičajen način tako što je propisano da Ministar pravde BiH može podnijeti molbu za izručenje potraživanog lica iz druge države ako se protiv tog lica vodi krivični postupak u BiH ili je to lice osuđeno u BiH i ako to predloži organ koje vodi taj postupak, odnosno organ nadležan za izvršenje.

¹⁵ Član 57. Zakona o MPP-u.

¹⁶ Naredbu za raspisivanje tjeralice izdaje nadležni sud, a potjernicu u propisanom postupku raspisuje Interpol.

2) potvrdu ili druge podatke o državljanstvu lica čije se izručenje traži;

3) optužni akt ili presudu ili odluku o pritvoru ili koji drugi akt jednak ovoj odluci, u izvorniku ili ovjerenom prijepisu, u kome treba da je naznačeno ime i prezime lica čije se izručenje traži i ostali podaci potrebni za utvrđivanje njegove istovjetnosti, opis djela, zakonski naziv krivičnog djela i dokazi iz kojih proizilazi osnovana sumnja;

4) izvod iz teksta zakonskih odredaba koje će se primijeniti ili su primijenjene prema licu čije se izručenje traži, zbog djela povodom koga se traži izručenje;

5) podatke o dužini krivične sankcije kada se radi o izručenju lica radi izdržavanja ostatka krivične sankcije.

a ista mora biti u originalu ili ovjerenoj fotokopiji. Ova inicijativa s dokumentacijom se dostavlja Ministru pravde BiH koje podnosi molbu Republici Srbiji za izručenje potraživanog lica.

PREPORUKA: Svi organi u BiH koji su uključeni u postupak izručenja dužni su hitno reagovati u okviru svoje nadležnosti, jer pritvor do dostavljanja molbe za izručenje može prema Ugovoru da traje maksimalno 40 dana, a računa se od dana lišenja slobode u Republici Srbiji. Dakle, prije isteka ovoga roka molba za izručenje mora biti zaprimljena u organ u Republici Srbiji koji je odredio pritvor potraživanoj osobi radi izručenja. Po prijemu molbe za izručenje pritvor se može produžavati sve do konačne odluke o izručenju (u Republici Srbiji po ovom osnovu pritvor može trajati do godinu dana, računajući vrijeme od dana lišenja slobode).

NAPOMENA: O ispunjenosti pretpostavki (uslova za izručenje) u Republici Srbiji odlučuje svaki Okružni sud, zavisno od nadležnosti, tako da ne postoji ustaljena praksa i nije uvijek ista tolerancija u pogledu rokova za dostavu dokumentacije. Zato je **PREPORUKA** da se uvijek pazi na rokove iz Ugovora i dokumentaciju propisanu ugovorom.

Sva ostala pravila se analogno primjenjuju kao kod izručenja iz BiH u Republiku Srbiju (tačka 5.1.).

INFORMACIJA UZ DIO II – MOGUĆI OBRASCI ZAMOLNICA/PRIMJERI ZA POSTUPANJA

U ovom dijelu dati su mogući obrasci zamolnica (molbi) i drugih akata značajnih za MPP, a posebno su namijenjeni nosiocima pravosudnih funkcija, koji se u svom poslu rjeđe susreću s postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći. Obrasci odražavaju uobičajenu formu službenog akta koji se koristi u Bosni i Hercegovini, dopunjenu elementima zamolnice (molbe) za upotrebu u inostranstvu.

Obrasci su informativnog karaktera i predstavljaju samo vodilju radi olakšanog pisanja zamolnica prihvatljivih u inostranstvu.

Forma zamolnice može biti i drugačija od ovih ponuđenih u obrascima, s tim što svaka zamolnica minimalno mora sadržavati elemente iz obrazaca, kao i druge elemente propisane međunarodnim ugovorom, ukoliko nisu obuhvaćeni u obrascu.

Pored podataka u obrascu, svaka zamolnica bi uz pravnu ocjenu krivičnog djela trebala da sadrži i mjesto i vrijeme izvršenja krivičnog djela i kratak opis inkriminisane radnje.

PRIMJER 1. (Molba za dostavu izvoda iz kaznene evidencije – DIREKTNA DOSTAVA)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____
_____

(puni naziv organa)

Broj predmeta :...../....

.....god.

(mjesto i datum)

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
B E O G R A D

**PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni/a _____
dostava Izvoda iz kaznene evidencije, traži se**

Kod ovog organa se vodi krivični postupak protiv osumnjičenog/optuženog _____ sina/kćerke _____, rođenog/e _____ godine u _____, Republika Srbija, zbog krivičnog djela _____ iz član _____ stav _____ krivičnog zakona _____.

Cijeneći da je članom 37. stav 2. Ugovora o izmjenama i dopunama Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije određeno da pravosudni organ jedne države ugovornice pred kojim se vodi krivični postupak, može od državnog organa druge države ugovornice nadležnog za vođenje kaznene evidencije da zatraži izvod iz kaznene evidencije, molimo uvaženi organ da nam dostavi Izvod iz kaznene evidencije za navedeno lice.

Izražavajući poštovanje, najljubavnije Vas molimo da traženi Izvod iz kaznene evidencije za lice _____ dostavite neposredno ovom organu, pozivom na broj našeg akta.

S poštovanjem,

TUŽILAC

Napomena: Pribavljanje Izvoda iz KE je jedina radnja MPP koja se prema važećim ugovorima može tražiti neposredno od Republike Srbije (član 37.stav 2. Ugovora o izmjenama i dopunama Ugovora o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije od 26.02.2010. godine.)

PRIMJER 2. (Primjer akta uz koji se dostavlja zamolnica stranom organu)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj predmeta:...../....

.....god.

(mjesto i datum)

MINISTARSTVU PRAVDE

BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni/a .....,

dostava poziva u inostranstvo

Kod ovog organa se vodi krivični postupak protiv _____, sina/kćerke ....., rođenog/e ..... godine u ..... zbog krivičnog djela, ... iz člana.....stav.....krivičnog zakona .....

Kako navedeno lice ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije, molimo da poziv za _____ pred ovim organom za dan....., ... godine i zamolnicu za uručenje poziva, koje dostavljamo u prilogu, prosljedite nadležnom organu Republike Srbije s molbom za uručenje poziva osumnjičenom licu.

Molimo da dostavnicu (zapisnik o uručenju poziva) kao potvrdu da je zamolnici udovoljeno, vratite ovom organu, pozivom na broj našeg akta.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Napomena: Ovo je primjer akta koji se dostavlja centralnom organu radi posredovanja u dostavi zamolnice i poziva zamoljenom organu u R. Srbiji. Ovaj akt treba da sadrži samo osnovne elemente iz zamolnice. U MPP ugovori sve faze postupka (i istragu) podvode pod „krivični postupak“, s tim što je dozvoljeno korištenje i terminologije iz domaćih zakona.

**PRIMJER 2/1. (Primjer zamolnice za uručenje poziva –
DOSTAVLJA SE UZ AKT IZ PRIMJERA 2.)**

_____
_____

(puni naziv organa)

Broj predmeta: _____

..... god.

(mjesto i datum)

REPUBLIKA SRBIJA
-NADLEŽNOM ORGANU -

PREDMET. Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni/a _____

dostava poziva za _____

Kod ovog organa se vodi krivični postupak protiv osumnjičenog/e _____ sina/kćerke
_____, rođenog/e _____ godine u _____, zbog krivičnog djela
_____ iz člana _____ stav _____ Krivičnog zakona _____

Kako imenovano lice ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije, imamo čast da u skladu s odredbama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, zamolimo nadležni organ Republike Srbije da poziv za saslušanje/ispitivanje pred ovim organom za dan _____ godine uruči osumnjičenom licu koje ima prijavljeno boravište u Republici Srbiji, na adresi ulica _____, _____ a potpisanu dostavnicu i zapisnik o uručenju poziva, kao potvrdu da je zamolnici udovoljeno, vrati ovom organu, s pozivom na broj našeg akta.

Istovremeno izjavljujemo da će pozvanom licu biti poštovana njegova prava utvrđena članom 33. i 35. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima.

Lično izražavam poštovanje i zahvalnost za saradnju.

_____

PRIMJER 3. (Primjer zamolnice za saslušanje svjedoka)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....god.

(mjesto i datum)

NADLEŽNOM ORGANU

REPUBLIKE SRBIJE

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni/a _____, zamolnica za saslušanje svjedoka

Organ iz naslova vodi istragu protiv osumnjičenog/e ....., sina/kćerke ....., rođenog/e ..... godine u ..... zbog krivičnog djela ..... iz člana .....stav 2 ..... Krivičnog zakona ..... Osumnjičenom/j se stavlja na teret da je .....

.....
.....

Dosad izvedeni dokazi ukazuju na to da ....., koji/a ima prebivalište u Republici Srbiji na adresi..... ima saznanja o činjenicama vezanim za izvršenje krivičnog djela koje se osumnjičenom stavlja na teret.

U vezi sa navedenim, imamo čast da nadležni organ Republike Srbije zamolimo za saslušanje u svojstvu svjedoka ..... sina/kćerke ....., rođenog/e.....godine, sa prebivalištem na adresi, ..., Republika Srbija, a na okolnosti iz priložene naredbe o sprovođenju istrage, sa posebnim upitom: ..... **(navesti taksativno ili opisno na koje okolnosti se svjedok treba saslušati),**

kao i na druge okolnosti koje taj organ ocijeni kao bitnim za dalji tok ovog postupka, a u cilju rasvjetljavanja navedenog krivičnog djela.

Molimo da zapisnik o izvršenom saslušanju dostavite ovom organu, s pozivom na broj našeg akta. Koristimo priliku da izrazimo poštovanje i zahvalnost za saradnju organu Republike Srbije koji postupa u ovom predmetu.

_____

NAPOMENA: Pravilo je da se umjesto “ovaj organ” i slično (kako je navedeno u primjeru), navede tačan naziv organa (npr. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine) koji traži pravnu pomoć. Isto tako na kraju zamolnice (mjesto za potpis) treba da se navede svojstvo nosioca pravosudne funkcije, te ime i prezime.

Preporuka je da se u zamolnici navede sažetak postupka i sve okolnosti na koje se treba svjedok saslušati, te uz to da se prilože potrebna dokumenta iz postupka.

Iako se u praksi često pojavljuje da zamolnicu potpisuje “Stručni saradnik” to nije preporučljivo, a ni dopustivo, jer se u ovim postupcima komunikacija ostvaruje između nosilaca pravosudnih funkcija i to najčešće uz posredovanje centralnih organa dvaju država.

PRIMJER 4. (Traženje saglasnosti za prisustvovanje zamoljenim radnjama pravne pomoći)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____
_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....**god.**

(mjesto i datum)

NADLEŽNOM ORGANU

REPUBLIKE SRBIJE

**PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni/a _____, zamolnica
za saslušanje svjedoka**

Organ iz naslova vodi istragu protiv osumnjičenog/e ....., sina/kćerke ....., rođenog/e
..... godine u ..... zbog krivičnog djela ..... iz člana
.....stav 2 ..... Krivičnog zakona ..... Osumn-
jičenom/j se stavlja na teret da je .....

.....
.....

Dosad izvedeni dokazi ukazuju na to da ....., rođen/a .....sin/kćerka
..... koji/a ima prebivalište u Republici Srbiji na adresi..... ima saznanja o čin-
jenicama vezanim za izvršenje krivičnog djela koje se osumnjičenom stavlja na teret.

U vezi s navedenim, imamo čast da zamolimo saslušanje u svojstvu svjedoka ....., a na
okolnosti iz priložene naredbe o sprovođenju istrage.

Radi važnosti iskaza navedenog svjedoka za dalji tok ovog krivičnog postupka molimo da nas u skladu
s odredbama člana 36. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o pravnoj pomoći u
građanskim i krivičnim stvarima obavijestite o vremenu i mjestu saslušanja kao i da saslušanju omo-
gućite prisustvo:

1.....(navesti svojstvo i ime i prezime)

2.....

Za dalju komunikaciju u vezi našeg prisustva zamoljenim radnjama pravne pomoći, ukoliko to odobri nadležni organ Republike Srbije stoje Vam na raspolaganju naši kontakt podaci: ....., e-mail ..... tel. ....

Koristimo priliku da izrazimo poštovanje i zahvalnost za saradnju organu Republike Srbije koji postupava u ovom predmetu.

VAŽNE NAPOMENE: Odobrenje (saglasnost) prisustva radnjama pravne pomoći u Republici Srbiji daje Ministarstvo pravde te države, a organ koji moli pravnu pomoć kroz zamolnicu dostavlja kontakt podatke kako bi po datoj saglasnosti mogao komunicirati s organom koji izvršava zamolnicu.

Ove zamolnice uvijek slijede komunikaciju putem centralnih organa veze. Direktna komunikacija između organa dviju država nakon davanja saglasnosti prisustva radnjama pravne pomoći je dozvoljena, jer se radi o tehničkom dogovoru o provođenju odobrene radnje na način propisan Ugovorom, ali se i ova saglasnost dostavlja putem centralnih organa veze.

Zamoljena država i u ovom slučaju zapisnik o saslušanju dostavlja putem centralnih organa veze, bez obzira što je zamoljenim radnjama prisustvovao podnosilac zamolnice. Podnosiocu zamolnice ili licu koje je ovlašteno da prisustvuje zamoljenim radnjama će se po njegovom zahtjevu dati kopija zapisnika.

Troškovi izvršenja zamolnice padaju na teret zamoljenog organa. Međutim troškove prisustva radnjama zamoljene pravne pomoći (troškovi prevoza, smještaja...) snosi organ koji je tražio prisustvo tim radnjama.

POSTUPANJE ORGANA BIH PO ZAMOLNICAMA IZ REPUBLIKE SRBIJE:

Saglasnost za prisustvo zamoljenim radnjama MPP koje traže nadležni organi Republike Srbije od organa u BiH daje Ministarstvo pravde BiH, po prethodno pribavljenom mišljenju organa nadležnog za izvršenje zamolnice (član 21. Zakona o MPP).

Organ u BiH (tužilaštvo ili sud) koji zaprimi ovakvu zamolnicu putem Ministarstva pravde BiH dužan je bez odlaganja zakazati ročište za saslušanje (ili provođenje drugih dokaza koji se traže zamolnicom), dati svoje mišljenje o prisustvovanju zamoljenim radnjama i o tome odmah pismeno izvijestiti Ministarstvo pravde BiH, koje bez odlaganja o tome obavještava državu moliteljicu (u ovom slučaju: Ministarstvo pravde Republike Srbije).

Za ovakve zahtjeve postupajući organ (tužilaštvo ili sud) u pravilu daje pozitivno mišljenje u pisanoj formi iz kojeg su vidljivi jasni odgovori na zahtjev, te ostavlja razuman rok za ročište i prisustvo zamoljenim radnjama. Poželjno je ostaviti i kontakte (e-mail, telefon i kontakt osobu).

Dakle, mišljenje za prisustvo radnjama pravne pomoći koje daje organ u BiH koji postupava po zamolnici nije vezano nikakvom posebnom formom, a obavještenje državi moliteljici se upućuje na način kako je to dato u nastavku teksta (PRIMJER 5).

PRIMJER 5. (Obavještenje o saglasnosti za prisustvovanje radnjama pravne pomoći)

BOSNA I HERCEGOVINA

MINISTARSTVO PRAVDE

Broj: ...../.....

Sarajevo,..... godine

HITNO!

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO PRAVDE

BEOGRAD

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, MM i drugi

Veza: Vaš akt broj: ..... od ..... godine

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izražava poštovanje Ministarstvu pravde Republike Srbije. U povodu zamolnice .....od ..... godine, za pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, a vezano za krivični postupak koji se vodi protiv ..... i drugih, imamo čast da vas obavijestimo da Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u skladu s odredbama člana 21. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, a po prethodno pribavljenom mišljenju ....., daje saglasnost da ovlašteni predstavnici pravosudnih organa Republike Srbije prisustvuju zamoljenoj radnji saslušanja svjedoka .....

Saslušanje navedenog svjedoka je zakazano za dan ..... godine, sa početkom u ..... časova u prostorijama ..... ul..... br..... u .....

Za sve eventualne dodatne informacije možete kontaktirati ovaj organ putem faksa na broj ..... ili na tel. ....(kontakt osoba .....))

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koristi i ovu priliku da Ministarstvu pravde Republike Srbije ponovo izrazi poštovanje i zahvalnost za saradnju.

NAPOMENA: U primjeru je data saglasnost ispred Ministarstva pravde BiH da se skrene pažnja na važnost i hitnost davanja mišljenja od strane organa u BiH koji postupa po ovakvoj zamolnici iz Republike Srbije. Na isti način se dostavlja i saglasnost Ministarstva pravde Republike Srbije po ovakvim zamolnicama iz BiH.

PRIMJER 6. (Dostavljanje zamolnice za saslušanje, putem videokonferencijske veze)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....god.

(mjesto i datum)

VRLO HITNO

MINISTARSTVO PRAVDE

BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, _____, saslušanje putem videokonferencijske veze

Poštovani,

Pred ovim organom u toku je krivični postupak protiv osumnjičenog/optuženog lica ..... i dr., zbog krivičnog djela .... iz člana... Krivičnog zakona .....

U ovom krivičnom postupku je neophodno saslušanje svjedoka ..... iz Republike Srbije, putem videokonferencijske veze (obrazloženje dato u zamolnici).

Imajući u vidu ranije uspješno realizovanu komunikaciju između pravosudnih organa dviju država za ovakvu vrstu saslušanja, molimo da predmetnu molbu, koja se nalazi u prilogu, putem međunarodne pravne pomoći dostavite nadležnom organu Republike Srbije i isti zamolite za postupanje na način naveden u istoj.

S poštovanjem,

_____

NAPOMENA: Akt uz koji se dostavlja molba Ministarstvu pravde BiH sadrži samo osnovne podatke, dok molba mora sadržavati razloge za saslušanje putem video konferencijske veze. Preporuka je da organ koji moli ovu pravnu pomoć kroz zamolnicu dostavi sve potrebne kontakt podatke, kako bi se nakon odobrenja ove vrste pravne pomoći uspostavila direktna komunikacija između dva organa u cilju realizacije saslušanja traženog zamolnicom.

PRIMJER 6/1. (Primjer zamolnice organa iz BiH za saslušanje putem videokonferencijske veze)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....

REPUBLIKA SRBIJA

-NADLEŽNI ORGAN-

PREDMET: Zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći, saslušanjem

svjedoka .....putem videokonferencije

Pred ovim organom vodi se krivični postupak protiv osumnjičenog/optuženog lica..... (**navesti generalije**) zbog krivičnog djela

_____

_____

(navesti krivično djelo i sažetak činjeničnog stanja i postupka)

U ovom krivičnom postupku je neophodno saslušanje svjedoka ..... iz Republike Srbije, pa zbog racionalnosti postupka i važnosti iskaza svjedoka molimo saslušanje putem videokonferencijske veze. Saslušanje navedenog svjedoka neophodno je obaviti radi utvrđivanja potpunog činjeničnog stanja, kao i svestranog razjašnjenja stanja stvari u ovom krivičnom postupku, a što bi se izvelo putem videokonferencije iz razloga što lično prisustvo imenovanog lica, čije se saslušanje u svojstvu svjedoka traži, nije bilo moguće obezbijediti.

(Preporučuje se da se u ovom dijelu navedu sve bitne činjenice radi kojih se saslušanje traži predložnim načinom).

Pravni osnov za ovu pravnu pomoć sadržan je u odredbama Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, Drugom Dodatnom Protokolu uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima i Ugovoru između Bosne i Hercegovine i Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima.

Vežano za tehničku podršku, možete kontaktirati rukovodioca tehničke službe ovog suda, gospodina/gđu _____ (na broj telefona: _____), gdje se mogu dobiti potrebni tehnički podaci oko uspostavljanja videoveze.

Napominjemo da ovaj organ za videolink koristi uređaj _____sa dvije ISDN linije (_____ kbps) i brojevi za pozivanje su + 387_____ .

Za sve dodatne informacije, a koje su vezane za pružanje međunarodne pravne pomoći od strane Suda BiH po ovom pitanju, mogu se obratiti _____, (kontakt telefon: _____, e-mail adresa).

Izražavamo naše duboko poštovanje,

_____

NAPOMENA: Ovaj oblik pravne pomoći je vrlo djelotvoran, ali se još uvijek koristi ograničeno i to u pravilu u situacijama kada na drugačiji način nije moguće provesti traženi dokaz. Republika Srbija je granična država s BiH, pa je mnogo lakše obezbijediti svjedoka iz te država nego iz neke prekooceanske države. U dosadašnjoj saradnji između ove dvije države ova pomoć (videokonferencijska veza) se pružala pretežno u postupcima vezanim za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava.

Za ovaj oblik pravne pomoći neophodno je navesti razloge, jer je tehnička oprema i vrijeme korištenja opreme u obje države ograničeno i nije uvijek moguće između svih organa dviju država zbog nepostojanja opreme ili kapaciteta opreme.

U odnosu na pravni osnov može se navesti samo bilateralni ugovor, jer su rješenja iz Konvencije prenesena i ugrađena u ovaj ugovor, ali je kompletniji poziv na način kako je dato u primjeru.

PRIMJER 6/2 (Primjer akta Ministarstva pravde kojim se prosljeđuje zamolnica za videokonferenciju)

MINISTARSTVO PRAVDE

BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: _____

Datum:

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO PRAVDE

BEOGRAD

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, _____, molba za saslušanje putem videokonferencije

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izražava poštovanje Ministarstvu pravde Republike Srbije. U skladu s Ugovorom o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine ima čast u prilogu vam dostaviti zamolnicu Tužilaštva ....., broj: _____ od _____, kojom je zamoljeno pružanje međunarodne pravne pomoći omogućavanjem saslušanja svjedoka _____, putem videokonferencije.

Molimo da predmetnu zamolnicu prosljedite nadležnom organu na postupanje i isti zamolite da udovolji traženom načinu pružanja ove pravne pomoći, a odgovor na istu dostavite ovom ministarstvu, pozivom na broj i datum našeg akta. **Istovremeno smo saglasni da po odobrenju tražene pravne pomoći nadležni organi direktno komuniciraju radi tehničke provedbe zamolnice.**

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koristi i ovu priliku da Ministarstvu pravde Republike Srbije izrazi poštovanje i zahvalnost za saradnju.

Prilog: -zamolnica, broj: _____

Napomena: primjeri 6/1 i 6/2 prikazuju put kretanja zamolnice: tužilaštvo/sud – Ministarstvo pravde BiH – Ministarstvo pravde Republike Srbije, nakon čega to ministarstvo prosljeđuje zamolnicu organu nadležnom za njeno postupanje. Uloga centralnih organa u ovom obliku MPP može da bude veoma bitna jer se kroz ovaj oblik uspostavlja reciprocitet u pogledu obima pružanja ove pravne pomoći iz razloga što svi organi u obje države nemaju tehničke mogućnosti ni kapacitet da pruže svaku pomoć traženu na ovaj način.

PRIMJER 7. (Primjer akta uz koji se dostavlja zamolnica za donošenje privremene mjere)

BOSNA I HERCEGOVINA

VRLO HITNO

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....god.

(mjesto i datum)

MINISTARSTVO PRAVDE
BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: -----Zamolnica za pružanje pravne pomoći u krivičnim stvarima
- **donošenje privremene mjere**

Molimo da u skladu člana 4. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima Zamolnicu za pružanje pravne pomoći s pratećom dokumentacijom, prosljedite nadležnom tužilaštvu za organizovani kriminal u Republici Srbiji, radi donošenja privremene mjere u vezi finansijske istrage koju vodi ovo tužilaštvo, pod br.----- protiv ..... i drugih povezanih lica.

S poštovanjem

TUŽILAC

PRILOG: Kao u tekstu

Napomena: Preporučuje se da ovaj akt bude što jednostavniji, uz navođenje osnovnih podataka iz zamolnice i ukazivanje na hitnost postupanja.

PRIMJER 7/1. (Primjerak zamolnice za donošenje privremene mjere)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....**god.**

(mjesto i datum)

NADLEŽNOM ORGANU

REPUBLIKE SRBIJE

PREDMET: ..... Međunarodna pravna pomoć, molba za donošenje privremene mjere zabrane otuđenja ili raspolaganja imovinom

Ovo tužilaštvo ima čast da vas obavijesti da je izdalo naredbu za pokretanje finansijske istrage broj: .... od ..... godine protiv .....i drugih povezanih lica zbog postojanja osnova sumnje da su vlasnici imovine stečene izvršenjem krivičnog djela organizovani kriminal iz člana ..... stav ..... Krivičnog zakona .....u vezi sa krivičnim djelom ..... iz člana ..... stav ..... Krivičnog zakona .....
.....

U toku finansijske istrage, prikupljeni podaci i informacije ukazali su da je navedeno lice u vrijeme inkriminiranih radnji, organizovalo (npr.) i rukovalo zločinačkim udruženjem koje je zajedničkim djelovanjem i tokom dužeg vremenskog perioda i na širem području Bosne i Hercegovine vršilo krivična djela neovlaštene proizvodnje i prometa opojnih droga, na koji način je okrivljeno lice .....
..... pribavilo veću sumu gotovog novca, za koji se osnovano sumnja da potiču iz krivičnog djela, a pribavljeni novac je upotrebljen za kupovinu nekretnina u Bosni i Hercegovini i Republici Srbiji.

Dokaze koje je .....po okončanju finansijske istrage dostavio ovom tužilaštvu, nesporno ukazuju da okrivljeno lice....., posjeduje, osim imovine u Bosni i Hercegovini, i imovinu u Republici Srbiji, i to stan u stambeno-poslovnoj zgradi broj ..... u ul.....u ..... i jedan stambeni prostor-apartman br..., površine .....m² u ..... R. Srbija u ul..... broj..., to je potrebno preduzeti odgovarajuće mjere i radnje u cilju provjere imovine i onemogućavanja raspolaganja navedenom imovinom do okončanja finansijske istrage. Naime, prema prikupljenim podacima tokom finansijske istrage, utvrđen je očigledan nesklad između zakonito ostvarenih prihoda i rashoda okrivljenog lica .....

Zbog postojanja opasnosti da bi okrivljeno lice ..... navedenu imovinu moglo otuđiti, prikriti, opteretiti ili na drugi način njome raspolagati, molimo da nadležni organi koji postupaju u predmetima pružanja međunarodne pravne pomoći – zamrznu pomenutu imovinu, spriječe stranca da je sakrije, optereti, ili na neki drugi način otuđi prije nego što nadležni sud donese odluku o trajnom oduzimanju imovine. Potrebni je uputiti prijedlog nadležnom sudu u Republici Srbiji da donese odluku kojom će se:

1. ...., sinu/kćerci.....rođenom/oj.....u .....sa prebivalištem u ulici.....broj.... i prijavljenim boravištem u ..... (nacionalnost) državljanin/ka ..... JMBG..... ODREDITI MJERA ZABRANE RASPOLAGANJA I OTUĐENJA na sledećim nekretninama:

- Jednim stanom koji se nalazi u Republici Srbiji ....., (grad) u ulici.... broj.... u stambeno poslovnoj zgradi broj..., površine.....
- Jednim stambenim prostorom koji se nalazi u Republici..... u (grad) u ul....broj... površine....

Također predlažemo da se odredi upis zabilježbe zabrane otuđenja raspolaganja i opterećenja navedenih nekretnina u odgovarajućim javnim registrima.

U prilogu dostavljamo i izvještaj o finansijskoj istrazi br..... od ..... godine .....

S obzirom na složenost ovog krivičnog predmeta, okolnost da se imovina nalazi na teritoriji druge države, te činjenicu da je krivični predmet koji se vodi protiv ..... u postupku po žalbi pred drugostepenim nadležnim sudom, u interesu efikasnog vođenja ovog krivičnog predmeta i sprečavanja otuđenja nelegalno stečene imovine, obraćamo se zamoljenom organu s molbom da postupi po ovoj zamolnici, a u skladu sa odredbama članova 3, 4, 5, i 32. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima.

TUŽILAC

.....

Prilozi:

- Izvještaj o finansijskoj istrazi br..... sa priložima
- .....

NAPOMENA: Radi prikaza bolje slike forme zamolnice, kroz primjer su uneseni i neki podaci vezani za krivično djelo i predmet zapljene, s tim da svaki postupak ima svoje specifičnosti o čemu će svakako voditi računa podnosilac zamolnice.

PRIMJER 7/2. (Primjer rješenja suda u R. Srbiji o određivanju privremene mjere po zamolnici iz BiH)

REPUBLIKA SRBIJA

.....,

(IZVOD IZ RJEŠENJA)

R E Š E N J E

USVAJA SE molba za međunarodnu pravnu pomoć Bosne i Hercegovine, tužilaštva, ... broj.....od... godine, pa se

Prema: ....., JMBG....., od oca..... i majke..... rođenog/e..... godine u ....., sa prebivalištem u ....., ul..... i prijavljenim boravištem .....

ODREĐUJE PRIVREMENA MJERA zabrane otuđenja i opterećenja nepokretnosti:

- stambenog prostora br... po strukturi jednosoban, površine... u (mjesto).. ul.... br... izgrađen na katastarskoj parceli br.... , u vanknjižnom vlasništvu ....., te
- trosobnog stana – dupleksa broj...., koji se nalazi u potkrovlju stambeno-poslovne zgrade....u (mjesto).... ul..... br...površine.... na parceli broj.... (mjesto).. u vanknjižnom vlasništvu .....

NALAŽE SE Republičkom geodetskom zavodu, Službi za katastar nepokretnosti ..... , da izvrše upis navedene privremene mjere.

Navedene mjere imaju trajati do okončanja krivičnog postupka, koji se u državi moliteljici vodi protiv okrivljenog lica....., zbog izvršenja krivičnog djela organizovanog kriminala iz člana ..... stav .....u vezi sa krivičnim djelom neovlaštene proizvodnje i prometa opojnih droga iz člana ..... stav ..... u vezi sa stavom 1. KZ ....., po optužnici..... broj ..... od .... godine.

O b r a z l o ž e n j e

.....

NAPOMENA: U primjeru je dat samo izvod iz Rješenja suda zamoljene države, koje se putem centralnih organa veze dostavlja podnosiocu zamolnice. U izvodu su dati podaci koji su od interesa za podnosioca zamolnice, jer se radi o rješenju zamoljene države.

PRIMJER 8. (Obavještenje o imunitetu od krivičnog gonjenja)

BOSNA I HERCEGOVINA

MINISTARSTVO PRAVDE

Broj: ...../12

Datum: ..... godine

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

SARAJEVO

PREDMET: ..... – obavijest, dostavlja se,

Veza: Vaš akt broj: ..... od ..... godine

U vezi vašeg akta broj i datum gornji, kojim ste dostavili Notu-zamolnicu Ministarstva vanjskih poslova ..... broj:..... od ..... godine, obavještavamo vas sljedeće:

Članovi misije Ujedinjenih Nacija u Bosni i Hercegovini, u skladu s Konvencijom o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih Nacija od 13.02.1946. godine i Konvencijom o specijalnim misijama od 08.12.1969. godine čiji je član Bosna i Hercegovina, te sporazumima o statusu misija međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, koje je zaključila Bosna i Hercegovina, uživaju imunitet od krivičnog gonjenja u Bosni i Hercegovini.

Shodno naprijed navedenom u konkretnom slučaju ..... iz Republike Srbije je, kao član misije Ujedinjenih Nacija u Bosni i Hercegovini, bio izuzet od krivičnog gonjenja i suđenja od strane domaćih pravosudnih organa, pa stoga organi u Bosni i Hercegovini i nisu nadležni za izdavanje uvjerenja o nekažnjavanju koje se traži predmetnom zamolnicom.

S poštovanjem,

NAPOMENA: Primjer je naveden da se ukaže da pored diplomata koji su u BiH imenovani i koji po osnovu Bečke konvencije o diplomatskom odnosima imaju imunitet od krivičnog gonjenja u BiH, takav imunitet imaju i lica koji su članovi misija po konvencijama navedenim u primjeru. Protiv lica koja uživaju imunitet od krivičnog gonjenja u BiH nadležni tužilac je dužan obustaviti istragu odmah po saznanju za tu činjenicu i o tome hitno izvijestiti Ministarstvo pravde BiH.

PRIMJER 9. (Primjer prijedloga za formiranje Zajedničkog istražnog tima)

BOSNA I HERCEGOVINA

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Broj: .....

Sarajevo, ...

REPUBLIKA SRBIJA

(navesti pun naziv tužilaštva ili ako nemamo informaciju naznačiti „Nadležni organ“)

PREDMET: Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima u predmetu .....

.....

Veoma poštovani,

Želimo Vas obavijestiti da Tužilaštvo BiH vodi istragu protiv osumnjičenog lica .....
i drugih zbog krivičnog djela ..... iz člana
.....

(navesti krivična djela sa pozivom na zakonske norme).

Imenovanim se stavlja na teret da su .....(detaljno opisati inkriminisane radnje).

U toku istrage utvrđeno je da su u izvršenju navedenih krivičnih djela učestvovala i lica
....., **(navesti generalije svakog od lica: ime roditelja, datum i mjesto rođen-
ja, mjesto u kojem su nastanjeni)**, Republika Srbija i ..... ,
kao i da dokazi u vezi ..... mogu biti u ....., na teritoriji Repub-
like Srbije.

Naša ocjena je da okolnosti ovog slučaja opravdavaju usklađene i zajedničke koordinirane radnje
Tužilaštva BiH i Tužilaštva..... Republike Srbije.

Cijeneći da je Izmjenama ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i
krivičnim stvarima od 26.02.2010. god. kroz član 36a (član 8. izmjena) uređen način formiranja za-
jedničkih istražnih timova između dvije države radi preduzimanja koordiniranih i usklađenih istražnih
radnji kada se radi o ovakvim teškim oblicima kriminala, smatramo da ovaj slučaj opravdava zajedničko
djelovanje, pa predlažemo:

- Da se između Tužilaštva BiH i Tužilaštva ..... Republike Srbije formira zajednički
istražni tim koji će raditi na rasvjetljavanju ovoga slučaja na teritoriji obje države;

- Tim Tužilaštava BiH bi sačinjavali: ..... (vođa tima za BiH i vođa zajedničkog istražnog tima za provođenje radnji na teritoriji BiH i ....., članovi tima (za svakoga navesti svojstvo);

- Da Vaše cijenjeno tužilaštvo predloži sastav tima i vođu tima, kao i vođu zajedničkog istražnog tima za radnje koje se obavljaju na teritoriji Republike Srbije, i druge članove tima;

- Da nas povratno izvijestite o našem prijedlogu, te ukoliko isti prihvatate spremni smo bez odlaganja potpisati ugovor o formiranju zajedničkog istražnog tima, kojim će biti utvrđeni zadaci, rukovođenje, troškovi, vremensko trajanje, mjesto djelovanja i drugi detalji na način propisan navedenim ugovorom.

Uz posebno poštovanje, za eventualna pojašnjenja i dalja pitanja u vezi našeg prijedloga stoje Vam na raspolaganju kontakt osobe: ....., tel. ...., e-mail .....

_____

NAPOMENA: Nakon prijama pozitivnog odgovora po ovakvom prijedlogu rukovodioci tužilaštava dviju država koji formiraju zajednički istražni tim zaključuju i potpisuju Sporazum o formiranju zajedničkog istražnog tima kojim se utvrđuju zadaci, rukovođenje, troškovi, vremensko trajanje, mjesto djelovanja i drugi detalji od važnosti za efikasno djelovanje tima.

Rukovođenje timom i troškovi su propisani navedenim ugovorom , dok se mjesto djelovanja vremensko i vremensko trajanje ugovora određuje prema okolnosti slučaja. Ovaj ugovor nema posebnu propisanu formu i sačinjava se prema uslovima iz Ugovora između BiH i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima i prema i prema okolnostima slučaja zbog koga se formira zajednički istražni tim.

PRIMJER 10. (Primjer molbe za preuzimanje krivičnog gonjenja)

BOSNA I HERCEGOVINA

TUŽILAŠTVO BRČKO DISTRIKTA

BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: .....

Brčko,.....

REPUBLIKA SRBIJA NADLEŽNOM ORGANU

PREDMET: ....., Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima
-Molba za preuzimanje krivičnog gonjenja-

Na osnovu člana 84. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima ....., a u skladu sa odredbama Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, imamo čast da Vam se obratimo s molbom da preuzmete dalje krivično gonjenje osumnjičenog ....., sina/kćerke....., rođenog/e ..... . godine u ....., nastanjenog/e ....., ul. ....,br...., državljanina/ke Republike Srbije, zbog osnova sumnje da je počinio/la krivično djelo ..... iz člana .....stav ..... Krivičnog zakona .....

Osumnjičenom/j se stavlja na teret da je .....

(opisati radnje koje predstavljaju krivično djelo)

Nakon uvida u dokumentaciju koja se nalazi u predmetu i rezultate preduzetih istražnih radnji utvrđeno je da postoji osnov sumnje da je osumnjičeno lice ....., počinilo krivično djelo iz člana .....stav ..... Krivičnog zakona .....

Obzirom da je osumnjičeno lice državljanin Republike Srbije, gdje ima i prebivalište, ocijenjeno je da, radi uspješnog vođenja daljeg krivičnog postupka, opravdano predmet ustupiti pravosudnim organima Republike Srbije, pa vam uz ovu molbu dostavljamo sve spise ovog predmeta. **(preporuka: navesti sve razloge radi kojih se ustupa krivično gonjenje, a posebno istaknuti otežanu mogućnost obezbjeđenja osumnjičenog pred organima BiH).**

Molimo da nas o ishodu postupanja po ovoj molbi povratno obavijestite, pozivom na broj našeg akta. Koristimo priliku da izrazimo zahvalnost za uspješnu saradnju.

S poštovanjem,

TUŽILAC

Napomena: Predmetna molba (s kompletnim spisom predmeta) se u slučaju iz primjera dostavlja Ministarstvu pravde BiH putem Pravosudne komisije Brčko Distrikta BiH. Dostavljanje molbe je uređeno članom 85. stav 2. Zakona o MPP.

PRIMJER II. (Prijedlog za podnošenje molbe za izručenje)

BOSNA I HERCEGOVINA

.....

(navesti naziv organa – tužilaštvo ili sud)

.....

Broj: .....

.....

VRLO HITNO

MINISTARSTVO PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog za podnošenje molbe za izručenje ..... iz Republike Srbije u Bosnu i Hercegovinu

Veza: Vaš akt broj ..... od .....

U povodu Vašeg akta, broj i datum veze, kojim nas obavještavate o lišenju slobode u Republici Srbiji osumnjičenog/e ..... sina/kćerke ....., rođenog/e ..... godine u ....., državljanina/ke Bosne i Hercegovine, izvještavamo vas da je krivični postupak protiv navedenog lica i dalje aktuelan.

U cilju nastavka krivičnog postupka koji se protiv imenovanog lica vodi pred ....., a zbog krivičnog djela ..... iz člana ..... stav ..... Krivičnog zakona ....., podnosimo Ministru pravde Bosne i Hercegovine ovaj prijedlog za podnošenje molbe za izručenje osumnjičenog lica..... iz Republike Srbije u Bosnu i Hercegovinu.

Obrazloženje: .....
..... (obrazložiti prijedlog – član 57. Zakona o MPP).

U svrhu naprijed navedenog u prilogu vam dostavljamo sljedeću dokumentaciju:

- Akt Ministarstva unutrašnjih poslova ..... broj: ..... od ..... godine s otiskom prsta i fotografijom potraživanog lica ..... ;
- Uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine za potraživano lice..... od ..... godine;
- Naredbu.....suda.....u.....broj:..... od ..... godine za raspisivanje međunarodne potjernice za potraživanim licem .....
- Rješenje ..... suda u ..... broj: ..... od .....

..... godine o određivanju pritvora potraživanom licu ..... ;

• Prijedlog ..... tužilaštva ..... broj: ..... od ..... godine za određivanje pritvora potraživanom licu..... ;

• Naredbu ..... tužilaštva ..... broj: .....od ..... godine o provođenju istrage protiv potraživanog lica..... ;

• Prepis člana ..... Krivičnog zakona .....za djelo za koje se traži izručenje, te prepis zakonskih odredbi koje se odnose na zastaru krivičnog gonjenja.

Po potrebi ćemo dostaviti i druge dokumente koje eventualno bude tražila zamoljena država, a sve u cilju što bržeg izručenja osumnjičenog.

S poštovanjem,

TUŽILAC

NAPOMENA: Kada se lice protiv koga se vodi krivični postupak u BiH liši slobode (uhapsi) po međunarodnoj potjernici u inostranstvu o tome odmah ta država putem INTERPOL-a obavještava Ministarstvo pravde BiH i istim aktom traži izjašnjenje o tome da li će biti podnesena molba za izručenje tog lica. Ove informacije i upit, bez odlaganja Ministarstvo pravde BiH prosljeđuje organu po čijem prijedlogu je raspisana međunarodna potjernica (u slučaju iz primjera: Tužilaštvu ...). Postupajući tužilac hitno dostavlja Ministarstvu pravde BiH odgovor i traženu dokumentaciju, kako bi Ministar pravde BiH podnio molbu za izručenje (primjer u nastavku).

PRIMJER 11/1 (MOLBE ZA IZRUČENJE)

.....
.....

Broj: .....
Sarajevo, ... godine

VRLO HITNO!
Brzom poštom!

MINISTARSTVO PRAVDE REPUBLIKE SRBIJE

BEOGRAD

PREDMET: ....., molba za izručenje .....

Veza: Vaš akt broj: ..... godine

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izražava poštovanje Ministarstvu pravde Republike Srbije.

Saglasno odredbama Evropske konvencije o ekstradiciji, te Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o izručenju, a na osnovu člana 57. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, ministar pravde Bosne i Hercegovine ima čast da Ministarstvu pravde Republike Srbije podnese

MOLBU ZA IZRUČENJE

..... sina/kćerke ....., rođenog/e ..... godine u ....., državljanina/ke Bosne i Hercegovine, u svrhu nastavka krivičnog postupka koji se protiv imenovanog/e vodi pred ....., a zbog krivičnog djela ..... iz člana ..... stav ..... Krivičnog zakona .....

..... nije trenutno dostupan/na pravosudnim organima u Bosni i Hercegovini, a prema raspoloživim informacijama Interpola Beograd, imenovani/a se nalazi u pritvoru u Republici Srbiji.

S obzirom da je potraživano lice ..... počinilo krivično djelo na teritoriju Bosne i Hercegovine, da je državljanin Bosne i Hercegovine i da je trenutno dostupno državnim organima Republike Srbije, molimo vas da, nakon provedenog postupka po ovoj molbi, dozvolite izručenje potraživanog lica Bosni i Hercegovini.

U svrhu naprijed navedenog u prilogu vam dostavljamo sljedeću dokumentaciju:

- Akt Ministarstva unutrašnjih poslova ..... broj: ..... od ..... godine s otiskom prsta i fotografijom potraživanog lica..... ;
- Uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine za potraživano lice..... od

..... godine;

- Naredbu ..... suda u ..... broj: ..... od ..... godine za raspisivanje međunarodne potjernice za potraživanim licem .....
- Rješenje ..... suda u ..... broj: ..... od ..... godine o određivanju pritvora potraživanom licu .....
- Prijedlog ..... tužilaštva ..... broj: ..... od ..... godine za određivanje pritvora potraživanom licu.....
- Naredbu ..... tužilaštva ..... broj: .....od ..... godine o provođenju istrage protiv potraživanog lica.....
- Prepis člana ..... Krivičnog zakona .....za djelo za koje se traži izručenje, te prepis zakonskih odredbi koje se odnose na zastaru krivičnog gonjenja.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koristi i ovu priliku da Ministarstvu pravde Republike Srbije ponovno izrazi poštovanje i zahvalnost za saradnju.

.....

NAPOMENA: Organ koji predlaže podnošenje molbe za izručenje je posebno dužan paziti na zastaru, jer su evidentirani slučajevi da je nakon podnošenja molbe konstatovano da je zastara nastupila i prije lišenja slobode potraživanog u inostranstvu.

PRIMJER 11/2 (RJEŠENJE O IZRUČENJU VLASTITOG DRŽAVLJANINA)

MINISTARSTVO PRAVDE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: .....
Sarajevo, ...godine.

Na osnovu člana 46. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Službeni glasnik BiH broj: 53/09 i 58/13) i odredaba članka 8. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o izručenju, rješavajući po molbi Ministarstva pravde Republike Srbije za izručenje .....
..... iz Bosne i Hercegovine u Republiku Srbiju, ministar pravde Bosne i Hercegovine donosi

R J E Š E N J E o izručenju

I

Dopušta se izručenje iz Bosne i Hercegovine u Republiku Srbiju, ..., sina/kćerke ....., rođenog/e ..... godine u ....., državljanina/ke Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, u svrhu nastavka krivičnog postupka koji se protiv imenovanog lica vodi pred Višim sudom u ....., zbog krivičnog djela .....iz člana ..... stav ..... u vezi člana..... i člana ..... Krivičnog zakona Republike Srbije.

II

Izručenje ..... se dopušta pod uslovom da se protiv imenovanog lica ne može poduzeti krivično gonjenje za drugo krivično djelo počinjeno prije izručenja, niti se prema njemu može izvršiti kazna izrečena za drugo krivično djelo prije dopuštenog izručenja.

Imenovano lice se, bez saglasnosti Bosne i Hercegovine, ne smije izručiti trećoj državi zbog krivičnog djela učinjenog prije dopuštenog izručenja.

III

Ovo Rješenje izvršiće pripadnici Granične policije Bosne i Hercegovine, po prethodnom dogovoru Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine i Interpola Beograd.

O b r a z l o ž e n j e

Ministarstvo pravde Republike Srbije dostavilo je Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, molbu broj: ..... od .....godine, za izručenje ....., sina/kćerke, ... rođenog/e ..... godine u ....., državljanina/ke Bosne i Hercegovine i Republike Srbije, u svrhu nastavka krivičnog postupka koji se protiv imenovanog lica vodi pred ....., zbog krivičnog djela ..... iz člana ..... tačka ..... u vezi člana ..... i člana ..... Krivičnog zakona Republike Srbije.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je predmetnu molbu s popratnom dokumentacijom prosljedi-
lo Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, koje je, nakon što je utvrdilo da molba ispunjava zakonske uslove,
istu dostavilo Sudu Bosne i Hercegovine na rješavanje.

Sud Bosne i Hercegovine je Rješenjem broj: ..... od ..... godine, koje je
potvrđeno rješenjem Apelacionog odjeljenja tog suda broj: S1 ..... KŽ od .....
godine, utvrdio da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje ..... pravosudnim
organima Republike Srbije.

Sud Bosne i Hercegovine je prilikom odlučivanja o ispunjenosti zakonskih pretpostavki za izručenje
potraživanog lica ..... Republici Srbiji konstatovao da je članom 8. stav 1. Ugovora između
Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o izručenju, predviđeno da će se izručenje sopstvenih državljana
u svrhu krivičnog gonjenja dozvoliti ako su ispunjeni uslovi propisani ovim Ugovorom, kao i za druga
teška krivična djela za koja je propisana kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode u
trajanju od najmanje 5 (pet) godina ili teža kazna, te utvrdio da je potraživano lice .....
osumnjičeno za djelo za koje se, prema entitetskim zakonima Bosne i Hercegovine, može izreći kazna
zatvora u trajanju od najmanje 10 (deset) godina i da se zbog toga potraživani može izručiti Republici
Srbiji bez obzira što ima državljanstvo Bosne i Hercegovine.

Nakon što je ostvario uvid u cjelokupnu ekstradicijsku dokumentaciju i navedena rješenja Suda Bosne i
Hercegovine, ministar pravde Bosne i Hercegovine je donio rješenje kao u izreci.

.....

PRIMJER 11/3 (POJEDNOSTAVLJENO IZRUČENJE)

.....

.....

Broj: .....

Sarajevo, ...godine

Na osnovu člana 46. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Službeni glasnik BiH broj: 53/09 i 58/13) i odredaba Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o izručenju, rješavajući po molbi Ministarstva pravde Republike Srbije za izručenje ..... iz Bosne i Hercegovine u Republiku Srbiju, ministar pravde Bosne i Hercegovine donosi

R J E Š E N J E **o izručenju stranca**

I

Dopušta se izručenje, po pojednostavljenom postupku, iz Bosne i Hercegovine u Republiku Srbiju, stranca ....., sina/kćerke ....., državljanina/ke Republike Srbije, rođenog/e ..... godine u ....., u svrhu vođenja krivičnog postupka koji se protiv imenovanog lica vodi pred Višim sudom u ....., zbog krivičnog djela .....iz člana ..... tačka ..... u vezi člana 30. i člana 33. Krivičnog zakona Republike Srbije.

II

Izručenje ..... se dopušta pod uslovom da se protiv imenovanog lica ne može preduzeti krivično gonjenje za drugo krivično djelo počinjeno prije izručenja, niti se prema njemu može izvršiti kazna izrečena za drugo krivično djelo prije dopuštenog izručenja.

Prema imenovanom licu se ne može primijeniti teža kazna od one na koju je osuđen.

Imenovano lice se, bez saglasnosti Bosne i Hercegovine, ne može izručiti trećoj državi zbog krivičnog djela učinjenog prije dopuštenog izručenja.

III

Ovo Rješenje izvršiće pripadnici Granične policije Bosne i Hercegovine, po prethodnom dogovoru Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BIH - Odsjeka INTERPOL-a Sarajevo i INTERPOL-a Beograd.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu raspisane međunarodne potjernice Interpola Beograd, u Bosni i Hercegovini je dana ..... godine lišen/a slobode ....., državljanin/ka Republike Srbije, i istom/j je Rješenjem Suda Bosne i Hercegovine broj: Eks-..... od ..... godine određen privremeni ekstradicijski pritvor.

..... je predmet potrage pravosudnih organa Republike Srbije u svrhu vođenja kriv-

ičnog postupka koji se protiv imenovanog lica vodi pred Višim sudom u ....., zbog krivičnog djela .....iz člana ..... tačka ..... u vezi člana 30. i člana 33. Krivičnog zakona Republike Srbije.

Sud Bosne i Hercegovine je dostavio ovom ministarstvu Zapisnik broj: Eks-..... od ..... godine i akt broj: ..... Eks ..... godine, u kojima je utvrdio da je potraživano lice ..... , shodno odredbama člana 52. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, dalo saglasnost za izručenje Republici Srbiji na pojednostavljeni način.

Nakon što je ostvario uvid u cjelokupni spis, a imajući u vidu da je Sud Bosne i Hercegovine utvrdio da potraživano lice nije državljanin Bosne i Hercegovine, ministar pravde Bosne i Hercegovine je donio rješenje kao u dispozitivu.

.....

NAPOMENA: Pojednostavljeno izručenje podrazumijeva saglasnost potraživanog lica da se bez provedenog postupka izruči državi koja ga potražuje (član 52. Zakona o MPP).

**DIO III – MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I
REPUBLIKE HRVATSKE**

DIO III – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE

1. Uvodne napomene

Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima (u daljem tekstu: MPP) između Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) i Republike Hrvatske ostvaruje se u veoma velikom obimu kroz sve oblike MPP.

I pored toga što je Republika Hrvatska članica Evropske Unije (u daljem tekstu: EU), MPP između BiH i Republike Hrvatske se najvećim dijelom odvija na isti način kao između BiH i Republike Srbije, što je pojašnjeno u poglavlju I i II ovoga vodiča.

Iz navedenih razloga u ovom dijelu će se dati informacije i ukazati na alate koji su specifični za MPP između BiH i Republike Hrvatske, dok su ostali alati obrađeni kroz dio I i II, te se analogno primjenjuju uz poziv na odgovarajuće norme (članove) propisa koji se imaju primijeniti.

MPP između dvije države se najvećim dijelom ostvaruje kroz primjenu tri bilateralna ugovora i to:

- Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima;
- Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima;
- Ugovor o izručenju između BiH i Republike Hrvatske.

81

Kod primjene prva dva ugovora zabunu stvaraju nazivi prvih (osnovnih) tekstova ugovora između dvije države, čiji osnovni tekstovi su i sada na pravnoj snazi, jer je BiH u tim ugovorima označena kao „Vlada Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine,“ a primjena tih ugovora je ograničena na teritoriju Federacije BiH. Ovi ugovori su, pored izmjena u tekstu, izmijenjeni u pogledu naziva i u pogledu ugovornih strana, ali se u praksi veoma često i u 2020. godini koriste prvobitni nazivi i samo prvobitni tekstovi ugovora.

Pošto su najveći problemi u MPP između dvije države u prepoznavanju pravnog osnova koji je od ključnog značaja za pravilnu primjenu alata MPP u odnosima BiH i Republike Hrvatske, u nastavku će se dati informacije vezane za pravne osnove i njihovu primjenu. U ovom dijelu teksta ponovo će se ukazati na važnost Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima¹⁷ (u daljem tekstu: Zakon o MPP), jer je kroz istraživanja uočeno da se i sada (deset godina nakon stupanja na pravnu snagu) ovaj zakon veoma često ne konsultuje u ostvarivanju MPP između BiH i Republike Hrvatske.

¹⁷ Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Službeni glasnik BiH br.53/09 i 58/13).

2. Pravni osnovi za MPP između BiH i Republike Hrvatske i njihova primjena

Da bi se pravilno upotrijebili alati MPP između dvije države, neophodno je prvo konsultovati odgovarajuće odredbe Zakona o MPP, a potom odredbe ugovora (bilateralnih i multilateralnih) koji reguliše tu vrstu (oblik) pravne pomoći.

2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Zakon o MPP)

Do donošenja Zakona o MPP jedini domaći pravni osnovi za ovu pravnu pomoć su bili sadržani u zakonima o krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKP), pa je neprihvatljivo da se i sada jedan broj tužilaca i sudija prilikom pisanja zamolnica za MPP u Republiku Hrvatsku isključivo poziva na ZKP, kao jedini pravni osnov.

Zakon o MPP jedini je domaći propis kojim je uređena ukupna MPP na teritoriji BiH. Zakonom o MPP je određeno kada se imaju primijeniti međunarodni ugovori iz ove oblasti, kao i kada se primjenjuju domaći zakoni. Dakle, ovaj zakon upućuje i na primjenu drugih zakona.

Zakonom o MPP su riješena pitanja u pogledu određivanja organa nadležnih za postupanje po molbama za MPP u BiH i u pogledu obaveza tih organa u BiH, dok se ugovorima propisuju uslovi i način pružanja MPP između BiH i Republike Hrvatske. Svakim ugovorom između dvije države je propisano da se MPP pruža po zakonima zamoljene države, a uslovi za MPP su uređeni ugovorima.

82

Zakon o MPP u članu 1. upućuje na to da „se ovim zakonom uređuje način i postupak pružanja međunarodne krivičnopravne pomoći, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno“.

Zakon o MPP u članu 8. navodi vrste (oblike) MPP, a u nastavku Zakona su ovi oblici MPP sistematično pravno uređeni.

Ova pravna pomoć između BiH i Republike Hrvatske je pored bilateralnih ugovora uređena i multilateralnim ugovorima, pa je važno imati saznanja o tome kada se koji ugovor primjenjuje.

Isto tako važno je imati saznanje koji oblik MPP je regulisan kojim ugovorom, uz ponovnu napomenu da je većina MPP između dvije države uređena bilateralnim ugovorima, jer su najvećim dijelom rješenja iz multilateralnih ugovora kojih su članice i BiH i Republika Hrvatska inplementirana u bilateralne ugovore.

NAPOMENA: Država moliteljica je država (ili organ u državi) koja traži MPP, a zamoljena država je država, odnosno organ u državi koji izvršava zamolnicu/molbu .

2.2. Bilateralni sporazumi/ugovori između BiH i Republike Hrvatske

BiH je nakon osamostaljenja prve bilateralne sporazume/ugovore¹⁸ iz ove oblasti zaključila upravo sa Republikom Hrvatskom, koji su i sada na pravnoj snazi uz određene izmjene i dopune. Ovi ugovori su mijenjani i dopunjavani, tako da su izmijenjeni i nazivi ugovornih strana i njihova primjena.

Pošto nisu sačinjeni prečišćeni tekstovi ovih ugovora, a radi jasnoće o tome koje norme iz važećih ugovora treba primijeniti i kako tačno glase nazivi ugovora i ugovornih strana daje se pregled tih ugovora kako slijedi:

1) Ugovor/Sporazum između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, od 26.02.1996. (Službeni list R BiH - Međunarodni ugovori broj: 1/96);

2) Ugovor između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, od 26.02.1996. (Službeni list R BiH - Međunarodni ugovori broj: 01/96).

Navedeni ugovori su i sada na pravnoj snazi u dijelu u kome nisu izmijenjeni, a regulisali su samo odnose između Federacije BiH i Republike Hrvatske, što je izričito stajalo i u posebnom dodatku uz ugovore, uz napomenu da će se posebnim ugovorima urediti pitanje primjene ovih ugovora na Republiku Srpsku. Ovi ugovori su izmijenjeni i dopunjeni nakon više (devet) godina, kada je promijenjen naziv ugovorne strane tako da su riječi „Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine,“ zamijenjene riječima „Bosne i Hercegovine,“ a primjena ugovora se odnosi na ukupnu teritoriju BiH.

83

Ugovor pod brojem 1) je izmijenjen Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izmjeni Ugovora između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske **o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima** od 17.06.2002. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj: 11/05);

Ugovor pod brojem 2) izmijenjen je ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izmjeni Ugovora između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske **o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima**, od 07.06.2004. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj: 08/07), stupio na pravnu snagu 08.07.2010.); i

Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izmjeni Ugovora **o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima**, od 10.02.2010. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj: 08/10 , primjena od dana potpisivanja, stupio na snagu 18.09.2010.);

Navedeni ugovori i njihove izmjene i dopune i dalje u naslovu imaju komplikovanu konstrukciju, ali su nazivi ugovora mijenjani kroz član 1. oba ugovora, **tako da su u upotrebi nazivi:**

1) **Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima**

¹⁸ Ovu vrstu ugovora je BiH tek nakon devet godina (2005. godine) zaključena sa Srbijom i Crnom Gorom (tadašnja zajednica), Makedonijom (sadašnja Sjeverna Makedonija), kada su stupili na pravnu snagu i ugovori između BiH i Republike Slovenije.

NAPOMENA: Opšti oblici MPP koji nisu obuhvaćeni ovim ugovorom ostvaruju se kroz primjenu Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima (pojašnjenje u nastavku u dijelu dokumenta „multilateralni ugovori“).

(Pored opštih oblika MPP-a ovaj ugovor reguliše i pitanja ustupanja krivičnog gonjenja između BiH i Republike Hrvatske. Republika Hrvatska i pored toga što je članica EU nije ratifikovala Evropsku konvenciju o ustupanju postupaka u krivičnim stvarima. Dakle, ovaj ugovor je i jedini pravni osnov za ustupanje krivičnih gonjenja između dvije države).

2) Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima.

NAPOMENA: Sam naziv Ugovora ukazuje da je ovim ugovorom regulisano pitanje međusobnog priznanja i izvršenja sudskih odluka u krivičnim stvarima.

PREPORUKA: Kod pisanja zamolnice pozivajući se na navedene ugovore nije potrebno navoditi, na primjer (ugovor pod brojem 2): Ugovor između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, od 26.02.1996. (Službeni list R BiH - Međunarodni ugovori broj: 01/96), izmijenjen ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izmjeni Ugovora između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, od 07.06.2004. („Službeni glasnik BiH“ - Međunarodni ugovori broj: 08/07), stupio na pravnu snagu 08.07.2010.), izmijenjen Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izmjeni Ugovora o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima, od 10.02.2010. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj: 08/10 , primjena od dana potpisivanja, stupio na snagu 18.09.2010.); **Dovoljno je pozvati se na „Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima“.**

Ovaj naziv uključuje sve važeće norme (osnovni tekst i sve izmjene i dopune), kojim je regulisana materija koju tretira ugovor.

Pored ova dva bilateralna ugovora BiH i Republiku Hrvatsku obavezuje i :

3) Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o izručenju, od 28.11.2012. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj: 22/12 , privremena primjena od dana potpisivanja, stupio na snagu 06.03.2014.);

NAPOMENA: Ovim ugovorom je uređeno i pitanje izručenja vlastitih državljana i uslovi za izručenje.

2.3. Multilateralni ugovori

Za međusobnu MPP između dvije države, pored navedenih bilateralnih ugovora, imaju konvencije Vijeća Evrope kojim je regulisana ukupna MPP. Bilateralnim ugovorima su uglavnom preuzeta rješenja iz konvencija Vijeća Evrope kojih su članice i Bosna i Hercegovina i Republika Hrvatska, a to su sljedeće konvencije:

(1) Evropska konvencija o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima.
NAPOMENA: ova konvencija je u cijelosti implementirana kroz **Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima;**

- **Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima.**

NAPOMENA: Odredbe ovoga protokola nisu nikada implementirane kroz Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, pa se na sve radnje koje nisu obuhvaćene navedenim ugovorom imaju primijeniti odredbe Protokola.

Te radnje su:

- saslušanje putem videokonferencije (član 9);
- praćenje van državnih granica jedne strane ugovornice (član 17.);
- kontrolisane isporuke (član 18.);
- tajne istrage (član 19.);
- formiranje zajedničkog istražnog tima (član 20.).
- i druge radnje koje nisu uređene bilateralnim ugovorom.

(2) Evropska konvencija o izručenju (sa protokolima);

NAPOMENA: Sva pitanja koja u vezi izručenja nisu riješena Ugovorom o izručenju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske rješavaju se primjenom odredaba Evropske konvencije o izručenju sa njenim protokolima (Objavu u službenom listu i datum stupanja na pravnu snagu vidjeti u II dijelu).

(3) Konvencija o transferu osuđenih osoba;

NAPOMENA: Na situacije iz oblasti izvršenja strane sudske odluke, koje nisu riješene Ugovorom između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima primjenjuje se Konvencija o transferu osuđenih osoba (Objavu u službenom listu i datum stupanja na pravnu snagu vidjeti u II dijelu).

(4) Dodatna informacija za ustupanje krivičnih postupaka: uz naprijed navedene konvencije Vijeća Evrope MPP se zaokružuje i Evropskom konvencijom o transferu (ustupanju) postupaka u krivičnim stvarima; Strasbourg, 15.05.1972, stupila na snagu 30.03.1978, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005. Iako se tužioci često pozivaju na ovu konvenciju prilikom ustupanja krivičnog gonjenja, Republika Hrvatska nije članica ove konvencije. (Već je navedeno da je ovo pitanje između dvije države uređeno Ugovorom između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima).

NAPOMENA: BiH i Republika Hrvatska su istovremeno i članice velikog broja multilateralnih ugovora – Konvencija iz oblasti MPP u vezi organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i drugih teških oblika krivičnih djela, ali opšta pravila za postupanja nadležnih organa u BiH u postupcima MPP su u principu ista kao u postupanjima kroz bilateralne ugovore iz ove oblasti između dvije države, s tim što je u nekim postupcima neophodno konsultovati i odgovarajuće (specifične) norme tih ugovora.

3. Način komunikacije između organa dviju država

3.1. CENTRALNI ORGAN VEZE:

Osnovna komunikacija između organa dvije države u postupcima MPP se ostvaruje putem organa veze (**centralni organa veze**). Prema svim ugovorima koji obavezuju dvije države u MPP, Ministarstvo pravde BiH je centralni organ veze za sve organe BiH, a Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske za sve organe te države.

3.2. DIPLOMATSKI PUT:

Svaki ugovor između dvije države daje mogućnost komunikacije i **diplomatskim putem, ali se ovaj put komunikacije ne traži i ne preporučuje između ove dvije države**, jer pored organa navedenih u komunikaciji putem centralnih organa veze, ovaj put komunikacije bi uključivao još i Ministarstva inostranih poslova obje države, što bi usporilo izvršenje zamolnice.

3.3. INTERPOL:

Komunikacije između organa dvije države se u hitnim slučajevima može vršiti putem **INTERPOL-a**, s tim što se u tim slučajevima primjerak zamolnice dostavlja Ministarstvu pravde (član 4. tačka 4. i 5. Ugovora). Ovaj oblik komunikacije je vrlo efikasan, a u praksi se između BiH i Republike Hrvatske koristi veoma rijetko za slučajeve kojim je namijenjen, osim u postupcima izručenja. Putem INTERPOL-a se mogu tražiti i dostavljati hitni podaci i informacije i svi operativni podaci čija hitnost zahtijeva ovaj put komunikacije.

PREPORUKA: Komunikaciju putem INTERPOL- a ne treba koristiti u svrhe kojoj nije namijenjena, pa je tako neprihvatljivo da se putem INTERPOL- a dostavljaju odluke, optužnice, molbe za ustupanje krivičnih postupaka i slično, što je evidentirano u praksi, a čemu se protivi ova organizacija.

3.4. Ostali dopušteni oblici komunikacije

Posebni ugovori između dvije države mogu predvidjeti i druge oblike komunikacije, pa se tada primjenjuju norme tih ugovora.

4. Informacije o postupcima za ostvarivanje MPP između BiH i Republike Hrvatske

4.1. Opšti oblici (vidovi) MPP

Opšti oblici MPP između dvije države ostvaruju se na osnovu Ugovora između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima (član 3. i članovi 24. do 37.).¹⁹

Članom 6. navedenog ugovora je propisan sadržaj molbe/zamolnice za MPP, ali forma zamolnice nije propisana nijednim ugovorom kojim je regulisana ova oblast.

Forma molbe/zamolnice treba odražava formu službenog akta organa od koga potiče i da sadrži elemente iz ugovora.

¹⁹ Vidjeti I DIO (tačka 2.2. – opšti oblici).

PRIMJER: (poziv osumnjičenom/optuženom)

BOSNA I HERCEGOVINA

_____
_____

(puni naziv organa)

Broj predmeta: _____

..... god.

(mjesto i datum)

REPUBLIKA HRVATSKA

-NADLEŽNOM ORGANU -

PREDMET. Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni _____

dostava poziva _____

Kod ovog organa se vodi krivični postupak protiv osumnjičenog/e _____ sina/kćerke _____, rođenog/e _____ godine u _____, zbog krivičnog djela _____ iz člana _____ stav _____ Krivičnog zakona _____

Osumnjičenom/j se stavlja na teret da je dana -----
----- (dati kratki opis radnje za koju se osumnjičeni/a tereti)

Kako imenovano lice ima prebivalište na teritoriji Republike Hrvatske, imamo čast da u skladu sa odredbama člana 3. i 24. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, zamolimo nadležni organ Republike Hrvatske da poziv za saslušanje/ispitivanje pred ovim organom za dan _____ godine uruči osumnjičenom licu koje ima prijavljeno boravište u Republici Hrvatskoj, na adresi ulica _____, _____ a potpisanu dostavnicu i zapisnik o uručenju poziva, kao potvrdu da je zamolnici udovoljeno, vrati ovom organu, s pozivom na broj našeg akta.

Istovremeno izjavljujemo da će pozvanom licu biti poštovana njegova prava utvrđena članom 31. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima.

Lično izražavam poštovanje i zahvalnost za saradnju.

TUŽILAC

_____

NAPOMENA: Sve zamolnice kojim se traže opšti vidovi MPP mogu slijediti formu iz primjera uz navođenje odgovarajućeg člana Ugovora i elemenata koji se traže za taj vid MPP.

HITNOST: Ako je neophodno hitno postupanje, to se navodi i u zamolnici i u aktu uz koji se zamolnica prosljeđuje, te se oba akta u gornjem desnom uglu označavaju sa »HITNO« i obrazlaže se hitnost postupanja. Oznaka hitnosti ne treba da bude pravilo, već izuzetak u opravdanim slučajevima, jer u velikom broju zamolnica između dvije države trebaju se raspoznati zamolnice s ovim prioriteto. U hitnim slučajevima centralni organi su uspostavili praksu da međusobno mogu dostavljati i kopije akata (zamolnica) pribavljene e-mailom ili telefaksom uz obavezu hitne dostave originalne dokumentacije.

Prisustvovanje radnjama MPP je precizno regulisano članom 32. Ugovora, a to su situacije kada tužilac (ili sud) zamolnicom traže provođenje neke radnje u zamoljenoj državi i istom zamolnicom se traži i u zamolnici navodi da predstavnici tog organa žele prisustvovati traženim radnjama (saslušanju, ispitivanju ili provođenju drugih dokaza). U tom slučaju se preporučuje da se u samoj zamolnici navedu i dostave kontakt podaci na koje će zamoljeni organ dostaviti odgovor kako bi se tehnički dio prisustva radnjama pravne pomoći dogovorio između nadležnih organa dviju država. Dakle, nakon što nadležni organ Republike Hrvatske odobri prisustvo radnjama pravne pomoći tražene zamolnicom tada se ovi organi (tužioc) mogu međusobno dogovarati o vremenu izvršenja zamolnice i prihvatanju ovlaštenih lica zamoljenje države da prisustvuju tim radnjama. Saglasnost za prisustvovanje radnjama MPP u Republici Hrvatskoj daje Ministarstvo pravosuđa, a u BiH Ministarstvo pravde.

Pitanja vezana za opšte vidove/oblike MPP koja nisu riješena Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima regulisana su Drugim dodatnim protokolom uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima (saslušanje putem video konferencije (član 9.), praćenje van državnih granica jedne strane ugovornice (član 17.), kontrolisane isporuke (član 18.), tajne istrage (član 19.), formiranje zajedničkog istražnog tima (član 20.) i drugo).

Za navedene oblike MPP molba može imati istu formu kao u prethodnom primjeru, s tim što je pravni osnov drugačiji, pa pored poziva na Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima,²⁰ treba se pozvati i na odgovarajuće odredbe Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima.

U nastavku teksta se daje mogući obrazac sa prijedlogom za formiranje zajedničkog istražnog tima, jer ovaj proceduralni alat predstavlja racionalan i širok oblik uključenja zamoljene države i razlikuje se od instituta “prisustvovanje radnjama pravne pomoći” po tome što je jednom odlukom o formiranju tima omogućeno prisustvo svim radnjama MPP koje se trebaju provesti u zamoljenoj državi u određenom krivičnom postupku.

²⁰ Ugovorom je regulisano pitanje jezika i načina komunikacije između dvije države, pa je to razlog da se i kod primjene navedene konvencije poziva i na Ugovor.

(Primjer prijedloga za formiranje zajedničkog istražnog tima)

BOSNA I HERCEGOVINA

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Broj: .....

Sarajevo, ...

REPUBLIKA HRVATSKA

(navesti pun naziv tužilaštva ili ako nemamo informaciju naznačiti „Nadležni organ“)

PREDMET: Prijedlog za formiranje zajedničkog istražnog tima u predmetu .....

.....

Veoma poštovani,

Želimo Vas obavijestiti da Tužilaštvo BiH vodi istragu protiv osumnjičenog/e .....
i drugih zbog krivičnog djela ..... iz člana
.....

(navesti krivična djela sa pozivom na zakonske norme).

Imenovanima se stavlja na teret da su .....(detaljno opisati inkriminisane radnje).

U toku istrage utvrđeno je da su u izvršenju navedenih krivičnih djela učestvovala i lica
.....(**navesti generalije svakog od lica: ime roditelja, datum i mjesto rođen-
ja, mjesto u kojem su nastanjeni**), Republika Hrvatska i .....
, kao i da dokazi u vezi .....

mogu biti u ....., na teritoriji Republike Hrvatske.

Naša ocjena je da okolnosti ovog slučaja opravdavaju usklađene i zajedničke koordinirane radnje
Tužilaštva BiH i Tužilaštva..... Republike Hrvatske, pa s tim u vezi, a na osnovu
Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim
stvarima i člana 20. Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima, predlažemo:

- Da se između Tužilaštva BiH i Tužilaštva ..... Republike Hrvatske formira zajednički istražni tim koji će raditi na rasvjetljavanju ovoga slučaja na teritoriji obje države;
- Tim Tužilaštva BiH bi sačinjavali: ..... (vođa tima za BiH i vođa zajedničkog istražnog tima za provođenje radnji na teritoriji BiH i .....,

članovi tima (za svakoga navesti svojstvo);

- Da Vaše cijenjeno tužilaštvo predloži sastav tima i vođu tima, kao i vođu zajedničkog istražnog tima za radnje koje se obavljaju na teritoriji Republike Hrvatske, kao i da druge članove tima;
- Da nas povratno izvijestite o našem prijedlogu, te ukoliko isti prihvatate spremni smo bez odlaganja potpisati ugovor o formiranju zajedničkog istražnog tima, kojim će biti utvrđeni zadaci, rukovođenje, troškovi, vremensko trajanje, mjesto djelovanja i drugi detalji na način propisan navedenim ugovorom.

Uz posebno poštovanje, za eventualna pojašnjenja i dalja pitanja u vezi našeg prijedloga stoje Vam na raspolaganju kontakt osobe: ....., tel. ...., e-mail .....

_____

NAPOMENA: Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima dozvoljava i direktnu komunikaciju tužilaštava u ovakvim slučajevima, ali je Republika Hrvatska izjavila rezervu na tu odredbu, tako da se ova komunikacija odvija putem centralnih organa veze.

Davanje prijedloga za formiranje zajedničkog istražnog tima zavisi od ocjene tužioca da okolnost slučaja opravdava formiranje takvog tima.

90

PREPORUKA: Cijeneći da za funkcionisanje ovih timova nije potreban prevodilac, kao i da se radi o graničnoj državi u koju veoma brzo članovi tima stižu putničkim vozilom, (nema bespotrebnog gubljenja vremena čekajući na aerodromima, kao ni previsokih troškova), a u situaciji da je između ove dvije države potrebno pribavljanje više dokaza radi razrješenja teškog krivičnog djela, opravdano je i poželjno zaključenje zajedničkog istražnog tima.

4.2. Postupak izručenja

(Specifičnosti Ugovora o izručenju između BiH i Republike Hrvatske)

Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o izručenju je zaključen isključivo radi regulisanja pitanja i uslova u vezi međusobnog izručenja vlastitih državljana, jer sva druga pitanja u vezi izručenja uređena Evropskom konvencijom o ekstradiciji čije su članice obje države. Ovaj ugovor je zaključen 28. 11. 2012. godine od kada počinje i njegova primjena na privremenoj osnovi, a stupio je na snagu 06. 03. 2014. godine.

Ovaj ugovor uvodi ograničenje u vezi izručena vlastitih državljana za krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog humanitarnog prava.

Ovim ugovorom je izričito propisano da se isti na izručenja vlastitih državljana ima primijeniti samo u situacijama kada je krivično djelo počinjeno nakon njegovog potpisivanja, dakle nakon 28. 11. 2012.

Izručenje vlastitih državljana može se dopustiti i u svim drugim slučajevima pod uslovima propisanim navedenim ugovorom, s tim što su uslovi za izručenje vlastitih državljana propisani drugačije u odnosu na izručenje stranca i to na način kako slijedi:

Član 7.(1) Izručenje vlastitih državljana u svrhu krivičnog gonjenja dopustit će se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim Ugovorom za krivična djela organiziranog kriminala, korupcije i pranja novca za koja je prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora ili mjera koja uključuje **oduzimanje slobode u trajanju od četiri godine ili teža kazna.**

NAPOMENA: Problemi u vezi primjene i tumačenja ove odredbe u praksi su evidentni, ali su bezrazložni, jer je i cilj ugovora bio da se omogući međusobno izručenje vlastitih državljana za krivična djela za koja je propisana minimalna „kazna zatvora od četiri godine i teža kazna“. Ovo tumačenje nije osporavano ni od strane Republike Hrvatske.

(2) Izručenje vlastitih državljana u svrhu izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode dopustit će se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim Ugovorom za krivična djela organiziranog kriminala, korupcije i pranja novca koja su kažnjiva prema pravu obje države ugovornice, ako trajanje kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode, odnosno njihov ostatak koji se treba izvršiti iznosi najmanje dvije godine.

NAPOMENA: Čini se da je ova odredba (član 7. stav (2) u suprotnosti s odredbama Evropske konvencije o transferu osuđenih lica i odredbama Ugovora između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, koje dozvoljavaju osuđenom da izdržava kaznu u državi svoga državljanstva. Ipak, ova je pravna situacija razriješena kroz član 9. Ugovora o izručenju na način da je osuđenom licu omogućeno da izvršava kaznu zatvora u državi čiji je državljanin²¹ ako je osuđeno lice s time saglasno, u kom slučaju osuđeni koristi pravo utvrđeno Ugovorom o međusobnom izvršenju sudskih odluka u krivičnim stvarima. Slična pravna rješenja u odnosu na izručenje osuđenih vlastitih državljana su i u odnosima BiH i Republike Srbije, a ta pravna situacija je objašnjena u Vodiču na strani 45, pa se radi racionalnosti teksta upućuje i na te informacije.

²¹ Svako lice koje ima državljanstvo Bosne i Hercegovine (bez obzira na druga državljanstva) se u postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći ima smatrati vlastitim državljaninom Bosne i Hercegovine.

(3) Krivična djela organiziranog kriminala iz stavova (1) i (2) ovog člana su:

- krivična djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju od četiri godine ili teža kazna koja su počinjena od strane organizirane zločinačke grupe, u skladu sa domaćim pravom,
- organiziranje i pripadanje organiziranoj zločinačkoj grupi, u skladu sa domaćim pravom.

(4) Krivična djela korupcije iz stavova (1) i (2) ovog člana su:

- zloupotreba položaja od strane službenog ili odgovornog lica,
- aktivno i pasivno protivzakonito posredovanje korištenjem uticaja,
- aktivno i pasivno podmićivanje službenog lica,
- aktivno i pasivno podmićivanje u privatnom sektoru,
- pronevjera.

(Član 8.) Izručenje vlastitih državljana za druga teška krivična djela

(1) Izručenje vlastitih državljana u svrhu krivičnog gonjenja dopustit će se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim Ugovorom, osim za krivična djela iz člana 7. ovog Ugovora, i za teška krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode u trajanju od deset godina ili teža kazna.

NAPOMENA: Odredba definisana na isti način kao u članu 7. stav 1.

(2) Izručenje vlastitih državljana u svrhu izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode dopustit će se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim Ugovorom za krivična djela iz stava (1) ovog člana, ako trajanje kazne zatvora ili mjere koja uključuje oduzimanje slobode, odnosno njihov ostatak koji se treba izvršiti iznosi najmanje pet godina.

NAPOMENA: Kao u članu 7. stav 2.

(3) Odredbe stavova (1) i (2) ovog člana ne primjenjuju se na krivična djela genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina.

NAPOMENA: Rezerva u stavu (3) proizilazi iz različitih pogleda dvije države na karakter ratova u regiji, tako da bez ove rezerve ugovor koji omogućuje izručenje vlastitih državljana ne bi bio ni zaključen.

4.3. Ustupanje krivičnog gonjenja

Republika Hrvatska nije ratifikovala ni Evropsku konvenciju o transferu (ustupanju) postupaka u krivičnim stvarima, čija je BiH članica, ali je ova materija detaljno uređena Zakonom o MPP i Ugovorom između BiH i Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima (član 34. do 37.), pa se postavlja pitanje zašto ne ustupiti krivično gonjenje toj državi, ako se taj predmet ne može riješiti na drugi način.

PRIMJER: Upitna je svrsishodnost krivičnog postupka u BiH u odnosu na državljanina Republike Hrvatske koji je tokom zimovanja na Jahorini (BiH) nanio teške tjelesne ozljede svom sugrađaninu, a oba se nalaze u Republici Hrvatskoj kao državi svog državljanstva. U ovom slučaju interes Republike Hrvatske svakako prevladava u odnosu na interes BiH, kako po pitanju krivičnog gonjenja osumnjičenog, tako i po pitanju ostvarivanja prava oštećenog.

Navedeni bilateralni ugovor daje mogućnost državama ugovornicama da zatraže preuzimanje krivičnog postupka u bilo kojem slučaju pod uslovima da lice u pitanju ima stalni boravak u zamoljenoj državi ili je njen državljanin ili u toj državi treba izdržati i kaznu za drugo krivično djelo itd.

PREPORUKA: Ustupanje krivičnog gonjenja od organa jedne države predstavlja i čin povjerenja te države prema pravosudnim organima druge države, pa se predlaže korištenje ovoga instituta u svim slučajevima gdje krivični postupak nije moguće okončati na drugi način, kao i u drugim slučajevima za koje se ocijeni da to odgovara svrsi zaključenih ugovora koji regulišu ovu oblast MPP između BiH i Republike Hrvatske.

Molba za ustupanje krivičnog gonjenja piše se nadležnom pravosudnom organu zamoljene države, a u istoj se navode (i obrazlažu) razlozi zbog kojih se ustupa krivično gonjenje, te se zamoljenom organu dostavljaju svi spisi krivičnog predmeta i potrebne informacije kako bi taj organ mogao donijeti odluku o preuzimanju krivičnog gonjenja. Ova molba se dostavlja zamoljenom organu putem centralnih organa veze.

(Primjer molbe za preuzimanje krivičnog gonjenja)

BOSNA I HERCEGOVINA
TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: .....

Brčko,.....

REPUBLIKA HRVATSKA
-NADLEŽNOM ORGANU-

PREDMET: .....,.....

-Molba za preuzimanje krivičnog gonjenja-

Na osnovu člana 84. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima .....
....., a u skladu s članom 34. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o pravnoj
pomoći u građanskim i krivičnim stvarima, imamo čast da Vam se obratimo sa molbom da preuzmete
dalje krivično gonjenje osumnjičenog

....., sina/kćerke....., rođenog/e ..... godine u .....,
nastanjenog/e ....., ul. ....,br..., državljanina/ke Republike Hrvatske, zbog
osnova sumnje da je počinio/la krivično djelo ..... iz člana .....stav
..... Krivičnog zakona .....

Osumnjičenom/j se stavlja na teret da je .....

.....

**(opisati radnje koje predstavljaju krivično djelo i navesti sve razloge radi kojih se ustupa krivično
gonjenje, a posebno istaknuti otežanu mogućnost obezbjeđenja osumnjičenog/e pred organima
BiH.)**

Nakon uvida u dokumentaciju koja se nalazi u predmetu i rezultate preduzetih istražnih radnji utvrđeno
je da postoji osnov sumnje da je osumnjičeni/a ....., počinio/la krivično djelo iz
člana .....stav ..... Krivičnog zakona .....

Obzirom da je osumnjičeno lice državljanin Republike Hrvatske, gdje ima i prebivalište, ocijenjeno je
da, radi uspješnog vođenja daljeg krivičnog postupka, opravdano predmet ustupiti pravosudnim organ-
ima Republike Hrvatske, pa vam uz ovu molbu dostavljamo sve spise ovog predmeta.

Molimo da nas o ishodu postupanja po ovoj molbi povratno obavijestite, pozivom na broj našeg akta.
Koristimo priliku da izrazimo zahvalnost za uspješnu saradnju.

S poštovanjem,

TUŽILAC

4.4. Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka (Postupak i problemi u praksi)

Zakonom o MPP je kroz posebno poglavlje detaljno uređen postupak priznanja i izvršenja stranih sudskih presuda (Poglavlje VII, članovi 62.-78.) i propisani su uslovi koji podrazumijevaju da strana sudska presuda može biti izvršena u BiH samo pod uslovom da je to pitanje uređeno međunarodnim ugovorom i da stranu presudu u odgovarajućem sudskom postupku prizna nadležni sud u BiH i da presudom o priznanju taj sud izrekne sankciju u skladu sa zakonima BiH.

Ugovorom između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima pored uslova za međusobno priznanje i izvršenje sudskih odluka, utvrđeno je i da se pravosnažna presuda, kojom se priznaje strana sudska presuda dostavlja državi izricanja kazne, kako bi se ta država saglasila s izrečenom kaznom.

Država izricanja kazne može da ne prihvati presudu inostranog suda kojom je priznata njena presuda, posebno iz razloga kada sud koji je priznao stranu sudsku presudu, enormno umanjio visinu zatvorsku kaznu ili kada kaznu zatvora zamijeni novčanom kaznom.

Iako Ugovor između BiH i Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima ne predviđa takvu mogućnost, u praksi je uočeno da sudovi BiH učestalo vrše zamjenu kazne zatvora koja je izrečena u trajanju do godine dana u novčanu kaznu. Ovakvom načinu izvršavanja stranih sudskih presuda u BiH se protivi Republika Hrvatska i kroz svaki predmet kojim se ustupa izvršenje kazne izričito naglasi protivljenje i naznaku da takvu presudu (kojom se kazna zatvora zamijeni novčanom kaznom) neće prihvatiti i da će u tom slučaju zadržati pravo izvršenja svoje presude.

95

I pored toga, neki sudovi koji donose takve presude se pozivaju na svoju samostalnost u odlučivanju, pa je na ovaj način priznato i izvršeno više sudskih presuda, koje su do sada bez efekta u odnosu na Republiku Hrvatsku.

PRIMJER: U jednom takvom predmetu osuđenom licu u Republici Hrvatskoj, nakon priznanja presude u BiH je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i istom presudom ta kazna zamijenjena novčanom kaznom u visini od 36.000 KM (oko 18.000 eura).

Republika Hrvatska nije dala saglasnost na ovu presudu, a osuđeni se nalazi u Bosni i Hercegovini. Nepostojanje saglasnosti države izricanja kazne imalo je za posljedicu da je osuđeno lice prilikom prelaska granice BiH lišeno slobode i predato sudu u Republici Hrvatskoj na izdržavanje kazne, bez obzira što mu je zatvorska kazna u BiH zamijenjena novčanom kaznom i što je takvu kaznu izvršio u BiH.

Evidentirano je više slučajeva kao u navedenom primjeru, s tim što u većini takvih slučajeva osuđena lica ne prelaze granicu BiH, pa nisu lišavana slobode, a Republika Hrvatska u tim slučajevima nije dala saglasnost za izmjenu sankcije u BiH, te i dalje polaže pravo da izvrši kaznu izrečenu u svojoj državi.

Iako je u ovim postupcima **pravo tužioca** utvrđeno članom 68. stav 2. Zakona o MPP (prisustvo sjednici vijeća na kojoj se donosi odluka) i članom 69. stav 1. Zakona o MPP (pravo da ulaže žalbu), istraživanja pokazuju da u nekim od tih slučajeva, kada se Republika Hrvatska izričito protivi zamjeni kazne zatvora novčanom kaznom, tužioc ne ulaže žalbu, a ne prisustvuju ni sjednici sudskog vijeća koja odlučuje o priznanju, ni u slučaju kada sud ne uvažava stav države koja ustupa izvršenje kazne.

PREPORUKA: U postupku priznanja i izvršenja sudskih presuda u krivičnim stvarima iz Republike Hrvatske (i drugih država), sudovi u BiH trebaju da vode računa o tome da li će presuda donesena od strane suda u BiH kojom se priznaje strana sudska presuda biti prihvaćena od strane države koja je donijela presudu, dok bi tužioci trebali da imaju aktivnu ulogu u smislu člana 68. i 69. Zakona o MPP, kako ne bi dolazilo do situacija da država presuđenja ne prihvati presudu suda u BiH kojom je priznata strana presuda.

ZAVRŠNI KOMENTAR: Kroz ovo poglavlje (DIO III) Vodiča se željelo uputiti na propise i alate MPP između BiH i Republike Hrvatske. Pošto Vodič predstavlja cjelinu, određene informacije i primjeri navedeni u poglavlju I i II nisu ponavljani, pa se analogno mogu prihvatiti. Vodič je posebno tretirao MPP kroz odnose BiH sa Republikom Srbijom i Republikom Hrvatskom, kao državama s kojima BiH ovu pravnu pomoć ostvaruje u najvećem obimu, to jest u obimu skoro kao u odnosu na sve ostale države. Kroz neke primjere obrađena je MPP između Republike Srbije i BiH, ali se ovi primjeri mogu analogno primijeniti i na odnose između BiH i Republike Hrvatske, pa i na odnose između BiH i Republike Slovenije, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, kao i na mnoge druge evropske države, s tim što je u odnosu na te države potrebno obezbijediti prevod dokumenata na jezik zamoljene države.

Određene specifičnosti (u odnosu na države s kojima postoji značajan obim MPP) postoje u odnosima BiH sa SR Njemačkom, SAD i još nekim državama, pa će te specifičnosti biti obrađene u nastavku Vodiča. (II DIO).

**DIO IV – MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA
I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I
HERCEGOVINE I SAVEZNE REPUBLIKE
NJEMAČKE**

DIO IV – MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

1. Uvodne napomene

U dijelovima II, III i VI ovoga Vodiča obrađena je međunarodna pravna pomoć s državama u odnosu na koje se između Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) i tih država ova pravna pomoć pruža pretežno po osnovu zaključenih bilateralnih ugovora koji uređuju ovu materiju u krivičnim stvarima.

Iako su se najčešći oblici saradnje između dviju država na polju pružanja međunarodne pravne pomoći bili bazirani na bilateralnim ugovorima, sada je nesporno da se ova pravna pomoć može sveobuhvatno urediti i multilateralnim ugovorima koji obavezuju više država. Najbolji primjer regulisanja sveobuhvatne pravne pomoći i saradnje između više država predstavljaju konvencije Vijeća Evrope kojim je uređena ukupna međunarodna pravna pomoć između država članica. BiH je članica svih ovih konvencija tako da po ovom pravnom osnovu ostvaruje pravnu pomoć sa svim državama Evropske Unije i državama Vijeća Evrope s kojima nema zaključen bilateralni ugovor.

Konvencije Vijeća Evrope su za BiH najzastupljeniji pravni osnov za pružanje ukupne međunarodne pravne pomoći, a bilateralni ugovori BiH s pojedinim državama članicama Evropske Unije služe samo radi lakšeg provođenja konvencija.

Kroz primjenu Konvencija Vijeća Evrope u ovom dijelu posebno je obrađen odnos BiH sa Saveznom Republikom Njemačkom (u daljem tekstu: SR Njemačka), jer se ova pravna pomoć po ovim pravnim osnovima u odnosu na BiH ostvaruje u najvećem obimu sa SR Njemačkom. I ne samo po ovim pravnim osnovama, već i po svim drugom pravnim osnovama, međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima između BiH i drugih država, se pored R. Srbije i R. Hrvatske u najvećem obimu ostvaruje sa SR Njemačkom.

Da bi se ukazalo na **značaj i obim** ove pravne pomoći između BiH i SR Njemačke dovoljno je istaći podatak da su u 2018. godini između ove dvije države realizovane 32 ekstradicije, što je pojedinačno više nego sa R. Srbijom ili Hrvatskom koje su granične države. Isto tako postoji veliki broj osuđenih državljana BiH u SR Njemačkoj, pa je tako za period od 01.10.2019 – 01.10.2020. godine BiH zaprimila preko 7.000 /sedam hiljada/ obrazaca s podacima o državljanima BiH osuđenim u SR Njemačkoj. U ove podatke su uračunati i prekršajni postupci, ali pravna pomoć se pruža i u ovim postupcima.

Iz navedenih razloga će se u ovom dijelu obraditi pravna pomoć između BiH i SR Njemačke, a analogno datim pravnim osnovima može se pružiti i tražiti ova pravna pomoć i u odnosu na sve ostale države članice Vijeća Evrope s kojima BiH nema zaključene posebne bilateralne ugovore radi lakšeg provođenja konvencija.

2. Informacije o pravnim osnovama za MPP između BiH i SR Njemačke

2.1. Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima

Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima²² (u daljem tekstu: Zakon o MPP) je obrađen kroz uvodni dio, ali se i kroz ovaj dio ukazuje na njegovu važnost i upućuje na činjenicu da je ovaj zakon polazna osnova za organe u BiH u postupcima pružanja i traženja ove pravne pomoći. Zakon o MPP u članu 1. upućuje na to da „se ovim zakonom uređuje način i postupak pružanja međunarodne krivičnopravne pomoći, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno“. **Navedeni zakon daje primat međunarodnim ugovorima iz ove oblasti, pa se tako imaju tretirati i odgovarajući multilateralni ugovori – konvencije, koje obavezuju BiH i SR Njemačku u ovoj oblasti.**

Zakonom o MPP su riješena pitanja u pogledu određivanja organa nadležnih za postupanje i u pogledu obaveza tih organa u BiH, dok se ugovorima – konvencijama navedenim u daljem tekstu propisuju uslovi i način pružanja MPP između BiH i SR Njemačke.

2.2. Konvencije Vijeća Evrope kojih su članice BiH i SR Njemačka

BiH i SR Njemačka su članice većeg broja konvencija Vijeća Evrope, ali za međusobnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima između dvije države (uključujući i postupke ekstradicija, transfera osuđenih i transfera – ustupanja krivičnih gonjena) najznačajnije su četiri konvencije, koje u svojoj ukupnosti regulišu pravnu pomoć u ovoj oblasti.

Ove konvencije regulišu pojedine oblike/vidove pravne pomoći na način da je svaki vid pravne pomoći regulisan posebnom konvencijom. Ovakav način regulisanja ove oblasti je napredak u odnosu na većinu bilateralnih ugovora, jer bilateralni ugovori često sadrže ukupnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima ili kroz jedan bilateralni ugovor (jedan propis) regulišu opšte vidove pravne pomoći i postupak ustupanja krivičnih gonjenja. Iz naziva većine bilateralnih ugovora nije vidljiva ukupna materija koju ti ugovori regulišu, **dok konvencije Vijeća Evrope kojih su članice BiH i SR Njemačka kroz svoj naziv upućuju na vid pravne pomoći, pa se u nastavku daje popis pravnih izvora po vidovima pravne pomoći kako slijedi:**

a) Međusobna pravna pomoć (opšti vidovi)

Najzastupljeniji pravni osnov za opšte vidove međusobne pravne pomoći u krivičnim stvarima između BiH i SR Njemačke je:

- Evropska konvencija o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima, Strasbourg, 20. 04. 1959. stupila na snagu 12. 06. 1962, stupila na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/ 2005.
- Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima Strasbourg, 08. 11. 2001, stupio na snagu 01. 02. 2004, u odnosu na BiH stupio na snagu 01. 03. 2008, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 10/07.

²² Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Službeni glasnik BiH br.53/09 i 58/13).

NAPOMENA: Dodatni (Prvi) protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima nije još ratifikovan od strane BiH.

BiH i SR Njemačka su istovremeno i članice velikog broja drugih multilateralnih ugovora vezanih za borbu protiv organizovanog kriminala, pranja novca, korupciju i slično, ali je naprijed navedeni pravni osnov najobuhvatniji i najzastupljeniji u postupcima pružanja međunarodne pravne pomoći između dvije države, pa se analognim primjenom ovog pravnog osnova postupa i po drugim konvencijama koje regulišu ovu oblast.

b) Postupak ekstradicije/izručenja

Pravni osnov za postupak ekstradicije između BiH i SR Njemačke je:

- Evropska konvencija o ekstradiciji; Strasbourg, 13. 12. 1957, stupila na snagu 18. 04. 1960, stupila na snagu u odnosu na BiH 24. 07. 2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- Dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o ekstradiciji; Strasbourg, 15.10.1975., stupio na snagu 20.08.1979., stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- Drugi dodatni protokol uz EK o ekstradiciji, Strasbourg, 17.03.1978. godine, stupio na snagu 05.06.1983. godine, stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005. godine, objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 04/2005;

- Treći dodatni protokol uz EK o ekstradiciji, otvoren za potpisivanje 10.11.2010. godine, stupio na snagu 01.05.2012. godine, potpisan od BiH 24.03.2014. godine, ratificiran 01.12.2014. godine, stupio na snagu u odnosu na BiH 01.04.2015. godine, objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 04/2014.

103

c) Ustupanje i preuzimanje krivičnih gonjenja

Pravni osnov za ustupanje i preuzimanje krivičnih gonjenja između BiH i SR Njemačke je:

- Evropska konvencija o transferu postupaka u krivičnim stvarima, Strasbourg, 15. 05. 1972, stupila na snagu 30. 03. 1978, stupila na snagu u odnosu na BiH 26. 07. 2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

d) Priznanje i izvršenje stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima

U zakonodavstvu BiH ovaj postupak nosi naziv „Priznanje i izvršenje stranih sudskih presuda u krivičnim stvarima,“ a ovo pitanje između BiH i SR Njemačke je regulisano konvencijom koja ima naziv:

- Konvencija o transferu osuđenih osoba; Strasbourg, 21. 03. 1983, stupila na snagu 01. 07. 1985, stupila na snagu u odnosu na BiH 26. 07. 2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

NAPOMENA: BiH nije ratifikovala Dodatni protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih osoba, pa se tako transfer osuđenih između BiH i drugih članica Konvencije može odobriti samo po zahtjevu i uz saglasnost osuđenog.

3. Način komunikacije i jezik zamolnice/molbe između organa BiH i SR Njemačke

a) Način komuniciranja: Ne ulazeći u razloge zbog kojih je to tako, SR Njemačka u odnosu na organe iz BiH koristi izuzetak od pravila utvrđenih navedenim konvencijama (osnovni način komuniciranja putem ministarstava pravde), **tako da u svim ovim postupcima zahtijeva diplomatski put komunikacije.** Za organe u BiH (tužilaštva i sudove) ovaj zahtjev ima značaj samo u pogledu brzine dostavljanja zamolnice, jer se i u ovim slučajevima zamolnica naslovljava na „Nadležni organ SR Njemačke“ i uz poseban akt (dopis) prosljeđuje Ministarstvu pravde BiH, koje zamolnicu prosljeđuje Ministarstvu inostranih poslova BiH itd.

Izuzetak od ovog načina komuniciranja predstavlja komunikacija (dostava molbe) putem INTERPOL-a, koja je dozvoljena u hitnim slučajevima.

HITNOST: U dosadašnjoj praksi u ovim postupcima hitnost postoji i prihvata se u slučajevima obavještanja o lišenju slobode u inostranstvu po međunarodnoj potjernici, obavještanja o određivanju pritvora, privremenog i ekstradicijskog pritvora, mogućnosti izručenja i sličnim situacijama gdje od brzine dobivanja informacije zavisi status postupka (zadržavanje u pritvoru i slično). Hitnost može da postoji i u drugim slučajevima, kao npr. bojazni sakrivanja ili uništavanja dokaza i slično, ali u takvim slučajevima organ koji traži zamoljenu radnju mora kroz zamolnicu dati obrazloženje i navesti razloge za hitnost, te se kopija takve zamolnice naslovljene na INTERPOL dostavlja Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine (član 4. stav 6. Zakona o MPP).

104

Saglasno članu 4. stav 6. Zakona o MPP i u hitnim slučajevima kada se komunikacija odvija putem INTERPOL-a, kopija toga akta (molbe) se dostavlja i Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine. Dakle, o svakoj komunikaciji u postupcima međunarodne pravne pomoći mora biti upoznato Ministarstvo pravde BiH, koji vodi centralnu evidenciju u postupcima međunarodne pravne pomoći i o komunikaciji s inostranstvom u ovim predmetima. Ova obaveza se često zanemaruje, pa se iz toga razloga na tu obavezu posebno ukazuje.

b) Jezik komunikacije: Zamolnice/molbe za SR Njemačku se uvijek pišu na jeziku u službenoj upotrebi organa koji podnosi zamolnicu i uz iste se dostavlja prevod na njemački jezik.

PREPORUKA: Svaka zamolnica/molba upućena SR Njemačkoj (a i svim drugim članicama Konvencije) treba da bude prevedena na jezik zamoljene države bez obzira što u Konvenciji piše (član 15.) da to može biti i jezik Vijeća Evrope. Članice mogu da ulože rezervu na ovu odredbu što je učinila i SR Njemačka, tako da ova država ima pravo da zahtijeva zamolnice sa prevodom na svom jeziku. Nije primjereno (a često se dešava) da zamolnice u SR Njemačku prati prevod na engleski jezik, jer tu zamolnicu (ako je prihvati) mora ponovo da prevede na svoj jezik organ koji je istu primio i po kojoj treba da postupi.

4. Informacije o postupcima MPP između BiH i SR Njemačke

4.1. Opšti oblici (vidovi) MPP

Savezna Republika Njemačka je s pravom veoma zahtjevna država u pogledu preciznog navođenja pravnog osnova za pružanje određenog vida pravne pomoći i preciznog označavanja radnje koja se traži zamolnicom. Isto tako ova država zahtijeva formu zamolnice na način propisan Konvencijom i zamolbeni način obraćanja.

Istraživanja pokazuju da su u slučaju naredbodavnog obraćanja ovoj državi od strane određenih nosilaca pravosudnih funkcija iz BiH zamolnice vraćane uz objašnjenje da su „nerazumljive“ iako je sadržaj zamolnice bio veoma jasan. Suština se sastojala u tome da je tekst zamolnice bio naredbodavni (hitno zahtijevamo, bez odlaganja tražimo i slično), što nije prihvatljivo, jer tim zamoljena država može smatrati da strani organ vrši sudsku vlast na njenoj teritoriji. Dakle, zamolnica u ovu državu (a i sve druge države) treba da sadrži riječi kojima se ljubazno traži pravna pomoć (...ljubazno Vas molimo, molimo hitnost radi.... i slično).

Opšti oblici MPP koji se mogu tražiti između dvije države su navedeni u Konvenciji, a i u članu 13. Zakona o MPP-u (koji je pratio i skoro doslovno preuzeo rješenja iz Konvencije). Navođenjem oblika MPP se ne iscrpljuje svaka moguća pravna pomoć pa se u Zakonu o MPP navodi „...kao i druge radnje koje se mogu pojaviti u krivičnom postupku koje zahtijevaju međunarodnu pravnu pomoć, a nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona, dok Konvencija ovo pitanje u članu 1. reguliše na način da će države članice međusobno pružati „najširu moguću pravnu pomoć.“

105

Zamolnica/molba

Ne postoji standardizovan oblik i forma zamolnice/molbe za međusobnu pravnu pomoć između organa (tužilaštava i sudova) dviju država, ali u svakom slučaju ovaj akt mora da ima sve elemente propisane Konvencijom (navedeno pod 2.2.a).

Savezna Republika Njemačka u pravilu koristi zamolnice s memorandumom na kome su sadržani podaci (naziv organa, adresa, kontakt telefon, e-mail ...., **kao i obaveznu naznaku da se odgovor vraća pozivom na broj pod kojim se podnosi zamolnica**. Ova obavezna naznaka broja ima veliki praktični značaj jer se često u BiH isti predmet vodi pod različitim poslovnim brojevima, pa se akti često „mimoi-laze“ kod različitih organa ili u istom organu kod različitih lica. U nastavku teksta se daje primjer forme i sadržaja zamolnice iz SR Njemačke koji se najčešće koriste u komunikaciji s organima BiH:

4.1.1. Primjer zamolnice iz SR Njemačke

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA

Glavni državni tužilac u ...

Centrala za suzbijanje računarskog kriminala u ...

Adresa primaoca

BOSNA I HERCEGOVINA

-Nadležnom organu za krivični progon -

Molimo da se kod odgovora uvijek navede naš poslovni broj

Vaša oznaka, Vaša obavijest

Datum:

Pružanje pravne pomoći u krivičnom predmetu

Istražni postupak protiv okrivljenog : ..... (navesti sve generalije)

zbog prevare u profesionalne svrhe u svojstvu zločinačkog udruženja

predmet: Utvrđivanje vlasnika priključka jedne IP adrese

Poštovane dame i gospodo,

Glavno javno tužilaštvo u ...-Centrala za suzbijanje računarskog kriminaliteta u ... - protiv okrivljenog i još drugih imena nepoznatih supočinitelja vodi istražni postupak zbog prevare u profesionalne svrhe u svojstvu zločinačkog udruženja. Postupak se temelji na sljedećem činjeničnom stanju:

(naveden činjenični opis).

Za potrebe ovoga postupka molimo da nadležni organ za krivično gonjenje preduzme sljedeće radnje:

(opisati radnje)

Našu molbu podnosimo na osnovu - Evropske konvencije o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima, Strasbourg, 20. 04. 1959. godine i Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima Strasbourg, 08. 11. 2001. godine.

Uz molbu dostavljamo Izvod iz Krivičnog zakona SR Njemačke: (napravljen prijepis članova zakona vezanih za postupak).

NAPOMENA: Po potrebi se dostavljaju i druge informacije koje mogu služiti izvršenju zamolnice.

Uz izražavanje poštovanja, najljubaznije se zahvaljujemo na saradnji.

(Ime, prezime, funkcija)

4.1.2. Mogući obrazac zamolnice za SR Njemačku

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA
NADLEŽNOM PRAVOSUDNOM ORGANU

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć - saslušanje svjedoka .....

VEZA BROJ: ..... ili / Molimo da se kod odgovora navede poslovni broj našeg akta

..... Tužilaštvo/sud ima čast da se u skladu s odredbama Evropske konvencije o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima, Strasbourg, 20.04.1959. godine i Drugog dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima Strasbourg, 08.11.2001. godine obrati nadležnom organu Savezne Republike Njemačke molbom za pravnu pomoć saslušanjem svjedoka:

....., od ....., rođen ..... godine u ....., državljanin....., nastanjen na adresi ..... br. ...., u ....., Savezna Republika Njemačka.

Pred ovim Tužilaštvom vodi se istraga protiv NN počinitelja ili više njih zbog postojanja sumnje da je počinio-li krivična djela ubistvo iz člana ..... Krivičnog zakona ..... na način da je/su dana ..... godine, oko ..... sati u ulici ..... broj ..... u ..... (mjesto), u stanu vlasništvo ....., postavio/li ručnu bombu na potez, u namjeri da na taj način usmrte vlasnika stana, a od posljedica aktiviranja eksplozivne naprave je smrtno stradao ..... iz ..... i teške tjelesne povrede zadobio ..... iz ....., koji su obavljali radove adaptacije stana. (navesti precizan činjenični opis).

Pošto postoje indicije da je svjedok ..... u vrijeme događaja bio u mjestu događaja i da su mu poznata neka lica iz ovog predmeta, te da bi mogao imati određene informacije u vezi događaja, potrebno je saslušati na slijedeće okolnosti:

- Da li je u ..... mjesecu ..... godine boravio u ....., BiH;
- Čime se u to vrijeme bavio;
- Da li mu je poznat događaj od ..... godine;
- Da li poznaje osobu ....., koliko dugo je poznaje, kakav je njihov međusobni odnos .....

- Da li poznaje osobu .....
- Da li je poznavao oštećene ..... i .....
- Da li se kritičnog dana nalazio u društvu sa .....
- (navesti i sva druga pitanja koja bi mogla dovesti do rasvjetljavanja događaja).

Cijeneći važnost ovoga iskaza najljubaznije Vas molimo da svjedoka saslušate i na druge okolnosti koje bi mogle uticati na dalji tok istrage i kako bi pribavljene informacije uputile na počinioca ili počinioce navedenog krivičnog djela.

Koristim priliku da izrazim poštovanje i zahvalnost na saradnji.

(Ime, prezime, funkcija)

PREPORUKA: Za jasnu predstavu kod pisanja zamolnica za SR Njemačku za opšte vidove pravne pomoći veoma je korisno pratiti i stavove **Vijeća Evrope – Komitet eksperata za funkcionisanje i primjenu konvencija o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, tako da prema stavu ovog komiteta zamolnice trebaju da sadrže:**

- činjenice i pravne informacije o djelu,
- sažetak relevantnih činjenica vezanih za vrijeme, mjesto i način počinjenja djela,
- pravnu kvalifikaciju djela s relevantnim propisima o sankciji koja bi se mogla primijeniti za isto,
- jasno obrazloženje veze između djela i osobe i između djela i dokaza/mjera/zahtjeva za privremene ili trajne mjere nad imovinom u zamoljenoj državi

Gdje je to moguće zamolnica treba da sadrži i štetu prouzrokovanu djelom, podatke o žrtvi, gdje je od važnosti i podatke o protoku vremena i sve druge podatke koji mogu biti od pomoći zamoljenoj državi pri postupanju po zamolnici

Ostale informacije u vezi opštih oblika ove pravne pomoći su sadržane u prethodnom dijelu Vodiča.

4.2. Postupak ekstradicije

4.2.1. Uvodne informacije

Za postupke ekstradicije između BiH i SR Njemačke su pod tačkom 2.1. i 2.2. b) navedeni pravni osnovi, ali je veoma važno ukazati na probleme koji se pojavljuju u ovim postupcima. Postupak ekstradicije iz BiH u SR Njemačku (i druge države) je detaljno uređen Zakonom o MPP i isti je obrađen kroz DIO I Vodiča, tako da u pogledu ekstradicije iz BiH u SR Njemačku ne postoje posebni problemi.

Broj ekstradicija iz BiH u SR Njemačku je dosta manji od broja ekstradicija iz SR Njemačke u BiH²³, Od pravosudnih organa u BiH u postupak ekstradicije iz BiH su uključeni samo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine i Sud Bosne i Hercegovine, koji su već specijalizovani za ove postupke. U postupcima ekstradicije iz SR Njemačke (i drugih država) mogu da učestvuju sva tužilaštva i sudovi iz BiH, zbog čega usljed neinformisanosti o načinu pokretanja ovoga postupka, posebno kod nosilaca pravosudnih funkcija koji se prvi put susreću sa ovim postupcima, često dolazi do neblagovremenih i neujednačenih postupanja.

Iz navedenih razloga će se u ovom dijelu obratiti posebna pažnja na obaveze i korake organa iz BiH u vezi podnošenja molbe za ekstradiciju iz SR Njemačke.

4.2.2. Informacije vezane za podnošenje molbe za ekstradiciju

Koje su obaveze organa (tužilaštva ili suda) iz BiH u slučaju predlaganja ekstradicije osumnjičenog, optuženog ili osuđenog iz SR Njemačke u BiH?

Praktični koraci u ovim postupcima su sljedeći:

- obavještenje o privremenom lišenju slobode potraživanog lica u SR Njemačkoj (isto je i za druge države), putem INTERPOL-a se dostavlja Ministarstvu pravde BiH. U obavještenju se traži izjašnjenje BiH o tome da li će podnijeti molbu za ekstradiciju i ostavlja se rok od 18 ili 40 dana za podnošenje molbe ukoliko se izjasni da će molbu podnijeti.

-Po prijemu obavještenja Ministarstvo pravde BiH odmah dostavlja ovu obavijest organu (tužilaštvu ili sudu) pred kojim se vodi postupak ili sudu nadležnom za izvršenje sankcije sa upitom o namjeri traženja ekstradicije uz akt koji bi trebao sadržavati sljedeće:

²³ U 2017. godini iz SR Njemačke je realizovano 29 ekstradicija za BiH, dok su iz BiH u toj godini realizovane samo 3 ekstradicije za SR Njemačku. U narednoj godini ovaj odnos je bio 30:4, a približan trend je održan i do kraja 2020.godine.

4.2.2.a) Primjer obavještenja o lišenju slobode potraživanog lica u SR Njemačkoj

MINISTARSTVO PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: .....

Datum: .....

HITNO

.....

(naziv organa koji pokreće inicijativu– tužilaštvo/sud)

PREDMET: ....., ekstradicija

Veza: Vaš akt broj: ..... od ..... godine

INTERPOL Sarajevo nam je dostavio akt u kojem je sadržana obavijest Interpola Wiesbaden da je potraživani/a ..... lociran/a / **lišen/a slobode** u Saveznoj Republici Njemačkoj po međunarodnoj potjernici Odsjeka NCB Interpola Sarajevo, raspisanoj na osnovu naredbe .....

Ukoliko će biti tražena ekstradicija potraživanog lica potrebno je da Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, u svrhu pripreme ekstradicione molbe, hitno dostavite neophodnu ekstradicionu dokumentaciju i to:

a) U slučaju vođenja krivičnog postupka

sredstva za utvrđivanje istovjetnosti imenovanog/e (kopija kartona lične karte sa fotografijom i otiskom prsta i slično), izvod članova krivičnog zakona za djela za koja se traži izručenje, naredbu za raspisivanje međunarodne potjernice, rješenje o pritvoru, optužnicu, naredbu o sprovođenju istrage ili drugi akt u kojem su sadržane sve činjenice vezane za počinjeno krivično djelo i počinitelja, te zakonske odredbe koje se odnose na zastarjelost krivičnog gonjenja.

b) U slučaju izvršenja kazne

sredstva za utvrđivanje istovjetnosti imenovanog/e (kopija kartona lične karte sa fotografijom i otiskom prsta i slično), izvod članova krivičnog zakona za djela za koja se traži izručenje, naredbu za raspisivanje međunarodne potjernice, pravosnažnu presudu, vrijeme izdržane kazne, zakonske odredbe koje se odnose na zastarjelost krivičnog gonjenja i druge podatke predviđene konvencijom.

Sva dokumentacija mora biti dostavljena do ..... godine, u originalu ili ovjerenoj fotokopiji, te uz istu dostavljen i njen prevod na njemački jezik.

c) Slučaj privremenog lišenja slobode i određivanja privremenog pritvora u trajanju od 18 dana za dostavu molbe

Ukoliko je ostavljeni rok (od 18 dana) kratak za kompletiranje dokumentacije, potrebno je da odmah pismeno, putem ovog ministarstva zatražite produženje roka do 40 dana za kompletiranje dokumentacije i prevoda i dostavu molbe za ekstradiciju.

S poštovanjem,

NAPOMENA: Navode se tražena obavještenja iz tačke a), b) ili c) zavisno od sadržaja saopštenja iz SR Njemačke. Ukoliko organ koji je primio obavještenje nije nadležan za postupanje, odmah isto prosljeđuje nadležnom organu, a kopiju tog akta dostavlja Ministarstvu pravde BiH na znanje.

4.2.2.b) Inicijativa (prijedlog) za podnošenje molbe za ekstradiciju (mogući obrazac)

Odmah po prijemu prednjeg obavještenja treba da reaguje organ (tužilaštvo ili sud) koji je zaprimio to obavještenje, a to može učiniti na sljedeći način:

BOSNA I HERCEGOVINA

Broj...../.....

Banja Luka,.....god

VRLO HITNO

MINISTARSTVO PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDMET: ....., dostava ekstradicione dokumentacije

Veza : Vaš broj .....od ..... godine

Povodom Vašeg akta, broj i datum veze, kojim ste obavijestili Sud da je u Saveznoj Republici Njemačkoj po potjernici Interpola Sarajevo lišeno slobode lice ....., od oca ..... i majke, državljanin/ka ....., rođen/a .....godine u .....,a koji/a se potražuje u svrhu ..... (navesti svrhu),

OBAVJEŠTAVAMO VAS da i dalje ostajemo kod zahtjeva za ekstradiciju, te uz ovaj akt dostavljamo i molbu sa zahtjevom da se odobri produženje roka do 40 dana radi kompletiranja dokumentacije i prevoda i dostavu molbe za ekstradiciju.

Po kompletiranju dokumentacije istu Vam bez odlaganja dostavljamo.

S poštovanjem,

(Ime, prezime, funkcija)

NAPOMENA: Praksa ukazuje da je uvijek u postupcima ekstradicije sa SR Njemačkom (i drugim državama gdje se traži prevod na jezik zamoljene države) potrebno hitno potvrditi namjeru podnošenja molbe i tražiti produženje roka. Razlog je jasan, jer se prilikom raspisivanja potjernice ne može znati u kojoj državi će potraživani biti uhapšen i lišen slobode, pa nije moguće unaprijed pripremiti prevod (često obimne dokumentacije) na jezik zamoljene države.

4.2.3. Prethodne provjere i kompletiranje dokumentacije

PREPORUKA: Prije dostavljanja prijedloga za podnošenje molbe za ekstradiciju potrebno je izvršiti provjeru o tome da li je nastupila zastara krivičnog gonjenja ili izvršenje krivične sankcije.

Ova preporuka nije deklarativnog karaktera i ima praktični značaj, jer se u praksi dešavalo i dešava da se potraživano lice više godina sakriva u bjekstvu i nakon njegovog lišenja slobode, organ koji ga potražuje bez provjere rokova zastare podnese Ministarstvu pravde BiH inicijativu za njegovo izručenje, te se na osnovu takve inicijative molba dostavi SR Njemačkoj. Naknadno organi SR Njemačke utvrde da je nastupila zastara i da je to lice (u nekim slučajevima) nezakonito držano u pritvoru u SR Njemačkoj, pa u tim slučajevima BiH organima upute i protestnu notu.

Nakon kompletirane dokumentacije i prevoda iste na njemački jezik, ista se dostavlja Ministarstvu pravde BiH s prijedlogom za podnošenje molbe za ekstradiciju potraživanog lica iz SR Njemačke u BiH.

Prijedlog za podnošenje molbe za ekstradiciju nema posebnu formu, ali pored ostalih elemenata mora sadržavati popis svih dokumenata koji se dostavljaju, kao npr.:

- Presudu ..... suda u ....., broj ..... od .....godine;
  - Podatke iz obrasca LK-0I-5 za potraživanog/e .....;
    - Naredbu ..... za raspisivanje međunarodne potjernice za ....., broj .....K od .....godine;
  - Uputni akt suda ..... br. .... od .....
- Prepis člana krivičnog zakona za djelo za koje se traži izručenje, prepis članova o zastari i sve druge informacije, podatke i dokumente koji su predviđeni Konvencijom.

113

4.2.4. Zahtjevi za dodatnim informacijama i garancijama

4.2.4.a) Dodatne informacije:

Nakon lociranja ili privremenog lišenja slobode potraživanog/e lica u SR Njemačkoj, organi ove države mogu zatražiti i dodatne informacije u vezi zastare ako sumnjaju da je moglo doći do zastare, pa je u jednom predmetu zatraženo sljedeće:

„Vezano za predmetni slučaj, obavještavamo vas da je Glavno tužilaštvo iz Frankfurta dostavilo sljedeću obavijest i zahtjev:

Predmetno lice živi u Njemačkoj.

U skladu sa članom 10. EuAIUbek, ekstradicija predmetnog lica bi mogla biti nedopustiva, jer bi, prema njemačkom zakonu, mogla nastupiti zastara.

Prema našem zakonu, vrijeme zastare je 5 godina nakon počinjenja ovog krivičnog djela. Krivično djelo je počinjeno 19. 07. 2012. godine, tako da je zastara nastupila 19. 07. 2017. godine.

Izručenje bi moglo biti odobreno ukoliko su preduzete radnje koje prekidaju tok zastarjelosti u periodu između juna 2015. i 18. 07. 2017. godine.

Tok zastarjelosti će se prekinuti sljedećim radnjama:

1. prvim obavljanjem razgovora sa optuženim licem; obavještenjem o pokretanju istrage protiv njega/nje ili naredbom za obavljanje razgovora ili izdavanjem obavještenja;

2. svakim saslušanjem optuženog lica od strane sudije ili izdavanjem naredbe za takvo saslušanje;
3. svakim angažovanjem vještaka od strane sudije ili javnog tužioca nakon što je lice već saslušano ili je izdata obavijest da je pokrenuta istraga protiv njega/nje;
4. svakim sudskim nalogom za pretres i zapljenu ili bilo kojom sudskom odlukom o ažuriranju validnosti istih;
5. izdavanjem naloga za hapšenje, uputnog akta, poziva u sud ili sudskom odlukom o ažuriranju istih;
6. izdavanjem kaznenog naloga ili druge sudske odluke ekvivalentne presudi;
7. privremenom obustavom postupka po naredbi suda zbog odsustva optuženog lica, kao i bilo kojom naredbom suda ili javnog tužioca kojom se, nakon takve obustave postupka ili u postupku protiv lica u odsustvu, traži utvrđivanje boravišta optuženog lica ili obezbjeđenje dokaza;
8. privremenom obustavom sudskog postupka zbog mentalne nesposobnosti optuženog da pristupi suđenju, kao i svakom drugom odlukom suda ili tužioca koja se izda nakon ove obustave kako bi se utvrdila mentalna sposobnost optuženog da mu se sudi ili
9. svakim sudskim zahtjevom za sprovođenje istražnih radnji u inostranstvu.

Nalog za hapšenje naveden u potjernici od 18. 11. 2018. godine, kao i Interpolova potjernica od 08. 04. 2020. godine, izdati su suviše kasno, obzirom daje već nastupila zastara krivičnog gonjenja.

Molimo da nas obavijestite da li su bilo koje radnje koje prekidaju tok zastarjelosti, shodno navedenim odredbama njemačkog zakona, preduzete s vaše strane i ako jesu, kada.

Samo u ovom slučaju, molimo da dostavite što je moguće prije molbu za ekstradiciju diplomatskim putem, prevedenu na njemački jezik“.

114

NAPOMENA: Citiranim aktom se želi ukazati kako pravosuđe SR Njemačke s pravom izražava ozbiljnu zabrinutost u pogledu ispunjenja svih potrebnih uslova prije nego što odobri izručenje. U konkretnom predmetu (primjeru) je neophodno da nadležno tužilaštvo koje vodi istragu u BiH dostavi sve informacije i dokaze kako bi nadležni organi u SR Njemačkoj izveli zaključak da je došlo do prekida zastare i da zastara nije nastupila. Ove informacije se dostavljaju Ministarstvu pravde BiH, a nakon toga Ministar pravde BiH podnosi molbu za ekstradiciju uz koju se dostavlja relevantna dokumentacija i informacije u vezi zastare.

Nepostupanje po ovakvim ili sličnim dodatnim zahtjevima ima za posljedicu nepodnošenje molbe za ekstradiciju ili odbijanje molbe, ako je molba podnesena.

4.2.4.b) Dodatne garancije

Pored dodatnih informacija koje se traže uz molbu za ekstradiciju, zamoljena država (SR Njemačka) često traži i dodatne garancije u pogledu bezbjednosti potraživanog lica i uslova u pritvoru/zatvoru, u pogledu primjene blažeg zakona, konzularnih posjeta i slično. Ove garancije se u nekim slučajevima traže uz podnošenje molbe za ekstradiciju, dok se u nekim slučajevima traže nakon podnošenja molbe, a prije odobrenja izručenja.

a) Mogući primjer garancije (na osnovu prethodne garancije kazneno–popravne ustanove)

U pogledu zahtjeva za dostavu garancija koje se tiču osiguranja bezbjednosti imenovanog/e obavještavamo vas da je članom 52. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera određeno da postupanje s pritvorenicima i zatvorenicima mora biti čovječno i s poštovanjem ljudskog dostojanstva, kao i očuvanjem njihovog tjelesnog i duševnog zdravlja. S tim u vezi Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža garancije da će Zavod u koji bude upućen/a ..... na izdržavanje mjere pritvora, odnosno ukoliko bude osuđen na izdržavanje kazne zatvora, osigurati da se poštuju sve zakonske i podzakonske odredbe koje garantuju poštovanje ljudskih prava imenovanog, kao i njegovu bezbjednost.

b) Mogući primjer garancije (na osnovu prethodne garancije suda)

Što se tiče zahtjeva u pogledu primjene blažeg zakona, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža garanciju, a na osnovu prethodno date garancije Suda ....., koji je nadležan za suđenje u ovom krivičnom predmetu, da će, ukoliko ..... bude proglašen/a krivim, Sud ..... prilikom izricanja kazne biti obavezan da poštuje odluku Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa pitanjem primjene blažeg zakona za krivična djela ratnih zločina. Uz to, posebno napominjemo da je Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine, te da se prava i slobode predviđeni ovom Konvencijom i njenim protokolima direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini i imaju primat nad svim zakonima.

Izdavanje dopustiće se za ova zločinstva i prijestupe:

1. Ubistva, podrazumijevajući mučko ubistvo, ubistvo roditelja, ubistvo djece i trovanje; pokušaj ubistva; obično ubistvo, ako je hotimično.
2. Paljevine.
3. Razbojništvo, pod kojim se razumije djelo zlonamjernog i nasilnog oduzimanja tuđih novaca ili stvari od lica, prinudom ili zastrašivanjem, opasna krađa, pod kojom se razumije djelo obijanja i noćnog upadanja u tuđe stanove, s namjerom da se izvrši krađa; obijanje kuća ili dućana.
4. Falsifikovanje ili proturanje falsifikovanih hartija; falsifikovanje ili preinačavanje zvaničnih akata vlade, javnih vlasti ili sudova, ili proturanje ovih falsifikovanih ili preinačenih predmeta.
5. Podražavanje, falsifikovanje ili preinačavanje novca, bilo metalnog bilo od hartije, ili obveznica koje su izdale narodne, državne, okružne ili opštinske uprave; ili kupona njihovih ili banknota, ili proturanje ili puštanje u saobraćaj istih; ili podražavanje, falsifikovanje ili preinačavanje državnih pečata, štambilja ili žigova; poštanskih ili taksenih maraka.

d) Ostale moguće garancije

Druge garancije mogu da se odnose na obezbjeđenje kontakta pritvorene ili osuđene osobe s diplomatskim ili konzularnim predstavnikom zemlje ili s nacionalnim ili međunarodnim organom čija je dužnost djelovanje u interesu takvih lica ili da zatvorenika stranog državljanina ima pravo da ga posjećuje diplomatski ili konzularni predstavnik njegove države.

Nepostupanje po traženim garancijama ima za posljedicu nepodnošenje molbe za ekstradiciju ili odbijanje molbe, ako je molba podnesena.

ZAKLJUČAK: U postupcima ekstradicije osumnjičenih, optuženih i osuđenih iz SR Njemačke koje traže organi iz BiH neophodno je konsultovati propise iz tačke 2.1. i 2.2.b) i po svim zahtje-

vima hitno postupati, a na dodatni zahtjev zamoljene države uvijek pružiti dodatne informacije ili garancije koje ta država traži.

Kroz postupanje na naprijed opisani način poboljšat će se međusobno povjerenje, a time i saradnja između pravosudnih sistema BiH i SR Njemačke, posebno u pogledu uslova pritvora/ zatvora, konzularnih posjeta i slično. Neophodno je jasno potvrditi da BiH zadovoljava sve zahtjeve propisane konvencijama čija je članica.

Razlozi za traženje dodatnih garancija proizilaze iz činjenici što određeni organi u BiH ne postupaju uvijek u skladu s ugovorom – konvencijom kojom je propisan postupak ekstradicije, pa tada dodatne napore moraju da ulože i organi koji postupaju savjesno i odgovorno. Prednje proizilazi iz činjenice što se u međunarodnom pravu reciprocitet primjenjuje između država, a ne između određenih organa u tim državama.

4.2.5. Transfer preko teritorije SR Njemačke

SR Njemačka se pojavljuje i kao česta tranzicijska država prilikom odobrene ekstradicije iz drugih evropskih i neevropskih država (najčešće SAD, Australija, Kanada i druge države) u BiH sa kojima BiH nema direktne avionske linije. Za transfer preko teritorije druge države veoma je bitno utvrditi da lice koje se izručuje nema državljanstvo te države, kao i da ga ta država ne potražuje radi vođenja krivičnog postupka ili izvršenja krivične sankcije. I za ovaj oblik pravne pomoći je potrebno da svi organi u BiH od kojih se traže informacije ili dokazi iste pruže Ministarstvu pravde BiH bez odlaganja kako bi se realizovala odobrena ekstradicija.

4.2.5.a) Primjer molbe za transfer preko teritorije SR Njemačke

BOSNA I HERCEGOVINA

MINISTARSTVO PRAVDE

Broj: .....

Sarajevo, .../.....

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA

SAVEZNO MINISTARSTVO PRAVDE

PREDMET: ....., molba za transfer preko teritorije Savezne Republike Njemačke

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izražava poštovanje Saveznom ministarstvu pravde Savezne Republike Njemačke, a u skladu s odredbama člana 21. Evropske konvencije o ekstradiciji, te dosadašnjom saradnjom između Bosne i Hercegovine i Savezne Republike Njemačke na planu pružanja međunarodne pravne pomoći, ministar pravde Bosne i Hercegovine ima čast da Saveznom ministarstvu pravde Savezne Republike Njemačke podnese

M O L B U

za transfer preko teritorije Savezne Republike Njemačke ....., od oca .....
..... i majke ....., rođenog/e ..... godine u ....., državljanina/
ke..... čije su izručenje pravosudnim organima u Bosni i Hercegovini odobrili pravosudni
organi Sjedinjenih Američkih Država, u svrhu izdržavanja kazne zatvora u trajanju od 9 (devet) godina,
izrečene po presudi ..... suda u ..... broj .....godine, a zbog krivičnog djela iz člana
..... Krivičnog zakona .....

Transfer ..... bio bi obavljen preko Aerodroma u Münchenu, dana .....
godine, a vrijeme, broj leta i ostali detalji su sadržani u aktu NCB INTERPOL Sarajevo, koji vam u
prilogu dostavljamo. U svrhu udovoljenja predmetnoj molbi, u prilogu Vam dostavljamo kopiju ek-
stradicione molbe i popratne dokumentacije, s prevodom na njemački jezik.

Podaci o imenima službenih osoba koji će realizirati predmetni transfer bit će dostavljeni naknadno,
putem NCB INTERPOL-a Sarajevo. U slučaju potrebe za dodatnim podacima, isti će biti dostavljeni
putem NCB INTERPOL-a Sarajevo. Imajući u vidu potrebu hitnog postupanja u odnosnom predmetu,
slobodni smo da zatražimo dostavu hitnog odgovora.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koristi priliku da Saveznom ministarstvu pravde Savezne
Republike Njemačke ponovno izrazi poštovanje i zahvalnost za saradnju.

NAPOMENA: SR Njemačka je država iz koje se prema statistikama traži najveći broj ekstradicije u BiH, pa je iz toga razloga u ovom dijelu obrađen postupak ekstradicije iz te države u BiH. Obradene su faze postupka i segmenti koji nisu obrađeni kroz I DIO Vodiča, a od značaja su za odobrenje ekstradicije, a kojim se često ne pridaje dovoljna pažnja. Kroz iznijete informacije i stavove je vidljivo da sve države, potpisnice iste konvencije (EK o ekstradiciji sa protokolima) nemaju isti odnos prema BiH koja je također članica navedene konvencije. Većina članica Konvencije dozvoljava komunikaciju putem ministarstava pravde i uz podnesenu molbu za ekstradiciju ne traže dodatne garancije, dok određene države zahtijevaju diplomatski put komunikacije i traže određene garancije u odnosu na lice čija se ekstradicija traži.

ZAKLJUČAK: Svi zahtjevi koje u postupku ekstradicije postavi zamoljena država su suvereno pravo te države i imaju se ispoštovati od strane organa u BiH, ukoliko isti žele dobiti traženu međunarodnu pomoći i ukoliko ti zahtjevi nisu u suprotnosti s osnovnim principima pravnog poretka u BiH.

5. Ostali oblici/vidovi pravne pomoći između BiH i SR Njemačke

Pravni osnov za ustupanje i preuzimanje krivičnih gonjenja između BiH i SR Njemačke su sadržani i navedeni kroz tačku 2.1. i 2.2.c), dok su pravni osnovi za priznanje i izvršenje stranih sudskih presuda u odnosima između BiH i SR Njemačke sadržani i navedeni kroz tačku 2.1. i i 2.2.d). Informacije date kroz DIO I u vezi ovih postupaka su relevantne i za odnose između BiH i SR Njemačke, pa se u ovom dijelu neće posebno ponavljati.

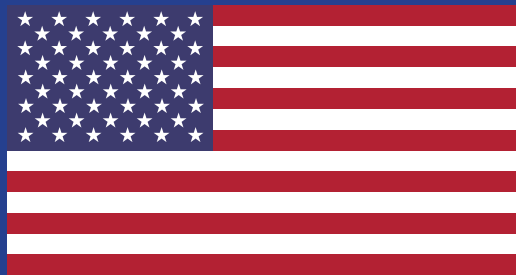
Specifičnosti u ovim postupcima između BiH i SR Njemačke se najčešće odnose na zahtjeve SR Njemačke u pogledu dodatnih informacija, garancija ili pojašnjenja (kao u postupcima ekstradicije što je pojašnjeno kroz tačku 4), te se preporučuje da se po tim zahtjevima postupi ako se želi dobiti tražena pravna pomoć. Nije evidentiran nijedan takav zahtjev od navedene države koji bi bio u suprotnosti sa osnovnim principima pravnog poretka u BiH, tako da ispunjenjem takvih zahtjeva organi u BiH dobijaju traženu pravnu pomoć i unapređuju odnose između dvije države na ovom polju, kroz konkretna postupanja kao dokaz o ozbiljnosti pravnog sistema u BiH.

6. ZAKLJUČNO MIŠLJENJE:

Za uspješno funkcionisanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima između BiH i SR Njemačke potrebno je konsultovati pravne osnove i preporuke date u ovom vodiču. Usvajanjem datih preporuka, na osnovu međusobnog povjerenja, transparentnosti i partnerstva, stvorit će se uslovi koji podstiču veće učestće u ovim postupcima između organa u BiH i SR Njemačke, a istovremeno i između organa BiH i svih država članica Evropske Unije (Francuska, Austrija, Holandija, Belgija .....) i članica Vijeća Evrope. Sve ove države u odnosu na BiH u pravilu obavezuju isti multilateralni ugovori – konvencije, koje su navedene u odnosima između BiH i SR Njemačke i jedine specifičnosti koje se u pravilu mogu pojaviti u odnosu na druge države su vezane za jezik i način komunikacije u odnosu na određenu državu.

**DIO V - MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA
I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE
I HERCEGOVINE I SJEDINJENIH
AMERIČKIH DRŽAVA**

DIO V - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA I EKSTRADICIJI IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

1. Uvod

Međunarodna pravna pomoć (posebno opšti vidovi) obrađena kroz poglavlje II, III, IV i VI ovog vodiča se ostvaruje na osnovu međunarodnih ugovora između BiH i država obrađenih u vodiču.

U odnosima između BiH i SAD ne postoji bilateralni, niti multilateralni ugovor koji na sveobuhvatan način reguliše opšte vidove ove pravne pomoći u krivičnim stvarima, tako da se ova pravna pomoć između dvije države u najvećoj mjeri ostvaruje na osnovu uspostavljenog reciprociteta.

Za razliku od opštih vidova ove pravne pomoći, koji nisu uređeni ugovorom, postupci ekstradicije i postupci transfera između BiH i SAD su međusobno regulisani odgovarajućim ugovorima.

2. Informacije o pravnim osnovama za MPP i ekstradiciju između BiH i SAD

2.1. Opšti oblici

Već je navedeno da ne postoji međunarodni ugovor između BiH i SAD koji reguliše opšte vidove međunarodne pravne pomoći, ali to ne znači da se ova pravna pomoć između dvije države ne provodi uspješno.

Dakle, ova pravna pomoć se odvija na osnovu reciprociteta i u tom slučaju se primjenjuje Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (u daljem tekstu: Zakon o MPP) uz uvažavanje stavova i zahtjeva druge strane u skladu sa njenim pravnim poretkom (SAD-a), a koji nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakonom.

Postoje multilateralni ugovori - konvencije kojima je uređena i pravna pomoć u borbi protiv određenih oblika kriminala, a kojih su članice i BiH i SAD, pa se pravna pomoć za tu vrstu krivičnih djela pruža na način propisan tim ugovorima, kao i sa svim drugim državama koje su članice navedenih ugovora.²⁴

Opšti oblici ove pravne pomoći između BiH i SAD se odvijaju intenzivno i u kontinuitetu, pa je tako

²⁴ Konvencija o kibernetičkom kriminalu (*Convention on Cybercrime*), stupila na pravnu snagu 01.09.2006. godine, objava :„Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori” broj: 06/2006; Krivična konvencija o korupciji (*Criminal Law Convention on Corruption*)stupila na pravnu snagu 01.07.2002. godine “Službeni glasnik BiH“ broj: 36/2001; Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (*United Nations Convention against Corruption New York, 31. October 2003.*)stupila na snagu 26.10.2006 “Službeni glasnik BiH” broj: 05/2006 Rimski statut (*Rome Statute of the International Criminal Court, Rome, 17. July 1998.*) stupio na pravnu snagu 11.04.2002. godine “Službeni glasnik BiH” broj: 2/02 Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala (*United Nations Convention against Transnational Organized Crime, New York, 15 November 2000*)stupila na snagu 29.09.2003. godine „Službeni glasnik BiH“ broj: 03/2002; Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnenim, morskim i vazdušnim putem kojim se dopunjuje Konvencija UN protiv transnacionalnog organiziranog kriminala (*Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, New York, 15. November 2000.*) stupio na pravnu snagu 28.01.2004. godine „Službeni glasnik BiH“ broj: 03/2002;

u periodu 2016 – 2020. godine međusobna pravna pomoć između organa dvaju država pružana u 201 predmetu.²⁵ Ne postoji statistika koliko je zamolnica u navedenom periodu upućeno iz BiH, a koliko u BiH, ali prema procjenama obrađivača ovih predmeta u Ministarstvu pravde BiH, preko 90% zamolnica od navedenog broja je upućeno iz BiH u SAD.

2.2. Postupak ekstradicije

Za razliku od BiH u kojoj su se propisi mijenjali u znatnoj mjeri, SAD je država sa saveznim pravnim sistemom koji je odgovoran za međunarodnu pravosudnu saradnju (koji je odvojen od državnog sistema) i ima relativno stabilne domaće propise i ugovore kojim se regulišu odnosi u određenoj oblasti sa drugim državama, pa se i dalje postupak ekstradicije između BiH i SAD odvijaju na osnovu Konvencije o izdavanju krivaca zaključene između Kraljevine Srbije i Sjedinjenih Američkih Država od 12/25 X 1901.godine, koju je od bivše SFR Jugoslavije preuzela Bosna i Hercegovina Sporazumom o sukcesiji.²⁶ Ugovor s ovim nazivom bio je i u primjeni između bivše SFR Jugoslavije i SAD **i pošto je ovaj ugovor iz perioda ranih ugovora o ekstradiciji isti u članu 2.²⁷ sadrži listu krivičnih djela (zločinstva i prestupa)²⁸ za koja će se dopustiti ekstradicija.**

Navedeni ugovor predstavlja pravni osnov u postupcima ekstradicije između dvije države, pa je u toku njegove primjene, bez obzira na listu kažnjivih radnji za koje se može odobriti ekstradicija uspostavljen reciprocitet o ekstradiciji i za ostale kažnjive radnje koje nisu obuhvaćene članom 2. navedenog ugovora.

Radi načina definisanja (liste) krivičnih djela za koja se može odobriti ekstradicija (član 2.), ovaj ugovor ne sadrži ograničenja u pogledu minimalne visine propisane kazne zatvora za dozvoljenost izručenja osumnjičenog ili optuženog, kao ni ograničenja za dozvoljenost izručenja osuđenog, pa u tom slučaju organi u BiH trebaju primijeniti odredbe člana 33. Zakona o MPP.

²⁵ Podaci preuzeti iz DMS sistema

²⁶ Popis preuzetih ugovora dat u Uredbi sa zakonskom snagom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u BiH primjenjuju kao republički zakoni (Službeni list R. BiH broj 2 od 11.04.1992.godine).

²⁷ 6. Utaja koju su izvršili državni činovnici, ili lica pod platom ili nadnicom, na štetu svojih gospodara; krađa, dobijanje novaca, stvari od vrijednosti ili drugih predmeta svojine na osnovu lažnog predstavljanja, ili primanja novaca, stvari od vrijednosti ili drugih predmeta svojine, znajući da su utajeni, ukradeni ili putem prevare dobijeni, i to kad je takvo djelo kažnjivo po zakonima u obje države, a suma novaca ili vrijednost lažnog dobijenog ili primljenog predmeta, iznosi najmanje hiljadu dinara ili dvije stotine dolara u zlatu.

7. Prevara ili varanje koje učini izvršitelj, bankar, agenat, posrednik, staralac, ili drugo koje lice od povjerenja u vršenju zvanične dužnosti ili direktor ili član ili činovnik ma kog društva, kad se takvo djelo smatra kao kažnjivo po zakonima obje država, a suma novaca ili vrijednost prisvojenih predmeta iznosi najmanje hiljadu dinara ili dvije stotine dolara u zlatu.

8. Krivokletstvo; navođenje na krivokletstvo.

9. Silovanje; odvođenje; otmica.

10. Samovoljno i protivuzakono rušenje željezničkih pruga ili stavljanje prepona na istima, koje dovode čovječji život u opasnost.

11. Zločinstva izvršena na moru:

a) gusarstvo, po zakonu ili međunarodnom pravu,

b) pobuna ili zavjera za pobunu dviju ili više lica na kakvom brodu, na otvorenom moru, protivu vlasti gospodareve,

v) zlonamjerno potopljavanje ili razoravanje broda na moru, ili pokušaj da se to učini,

g) napadi na brodu na otvorenom moru u namjeri da se nanese teška tjelesna povreda.

12. Zločinstva i prijestupi protivu zakona Ujedinjenih Američkih Država o ukidanju ropstva i trgovanju robovima.

Izdavanje će se dopustiti tako isto za saučešće u svima slučajevima zločinstava i prijestupa pomenutih u ovom Ugovoru, kad je takvo saučešće kažnjivo u Srbiji kao zločin ili prijestup, ili u Ujedinjenim Državama Američkim kao zločin (felony) kao što je naprijed određeno.

²⁸ Izvorni naziv u ugovoru za krivična djela.

2.3. Postupak transfera osuđenih

BiH i SAD su članice Konvencije o transferu osuđenih osoba; Strasbourg, 21. 03. 1983, stupila na snagu 01. 07. 1985, stupila na snagu u odnosu na BiH 26. 07. 2005, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005. U zakonu o MPP ovaj postupak je regulisan kroz poglavlje „Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka u krivičnim stvarima“ (vidjeti DIO I Vodiča).

2.4. Ustupanje i preuzimanje krivičnih gonjenja

Ovo pitanje također nije regulisano međunarodnim ugovorim između BiH i SAD, ali se ovi postupci odvijaju na osnovu uspostavljenog reciprociteta (kao pod tačkom 2.1.). Dalje informacije vidjeti kroz DIO I Vodiča.

3. Opšti vidovi

Kroz DIO I Vodiča su date informacije o opštim vidovima MPP i načinu pisanja zamolnice, a primjeri ovih zamolnica su dati u prethodnom tekstu, posebno kroz DIO II Vodiča. SAD ne zahtijevaju posebnu formu ovih zamolnica, ali zahtijevaju da svaka zamoljena radnja mora biti obrazložena. Dakle, za pisanje zamolnice za SAD može se koristiti forma iz naprijed navedenih primjera zamolnica s navođenjem činjeničnog stanja, dosadašnjeg toka postupka i obrazloženja razloga za zamoljenu radnju.

Isto tako za SAD je manje prihvatljiv uobičajeni zahtjev BiH kojim se prepisuje izreka (dispozitiv) naredbe/optužnice/presude, jer se kod takvog načina pisanja često naknadno traži kratak činjenični opis (sažetak).

Npr. manje je prihvatljivo pisanje zamolnice na uobičajen način koji se koristi u BiH, kao npr. „Što je dana ....., u namjeri ....., po prethodnom dogovoru ....., nakon što je ....., u namjeri da ..... i tako dalje .....“

Prihvatljivo je, kao npr. „Što je dana ..... ubio ..... . To je uradio na način (opisati na razumljiv način) ..... . Stavlja mu se na teret krivično djelo ..... . Za to djelo se može izreći kazna .....itd.

Opšti vidovi ove pravne pomoći nemaju posebne specifičnosti u odnosu na druge države obrađene u prethodnom dijelu Vodiča, osim što SAD zahtijevaju da zamolnica sadrži jasan sažetak činjeničnog stanja, što konkretnije definisanje zamoljene radnje (npr. kod saslušanja svjedoka se preporučuje i popis konkretnih pitanja svjedoku) i diplomatski put komunikacije.

NAPOMENA: Molba/zamolnica i svi prilozi moraju biti dostavljeni u originalu i popraćeni prevodom na engleski jezik. Molbu mora potpisati tužilac ili sudija, nikako stručni saradnik, što smo imali u praksi.

Molba se dostavlja Ministarstvu pravde BiH, a to ministarstvo je prosljeđuje diplomatskim putem (putem Ministarstva inostranih poslova BiH) u SAD.

Ostali načini komunikacije između organa dviju država mogu biti regulisani posebnim međunarodnim ugovorima iz popisa ugovora (PRILOG I na kraju Vodiča ili drugih ugovora koji obavezuju BiH i SAD iz ove oblasti), kojih su članica BiH i SAD, ali kroz istraživanja u izradi ovoga vodiča nisu primijećene norme takvih ugovora koje omogućavaju direktnu saradnju između organa dvaju država.

U svakom slučaju i način pribavljanja dokaza iz inostranstva ocjenjuje sud kroz zakonitost pribavljanja dokaza, a prethodno date informacije predstavljaju opšta pravila postupanja u odnosima BiH i SAD u oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima.

4. Postupak ekstradicije

Postupak za podnošenje molbe SAD-u se sastoji u tome što organ koji potražuje određeno lice, (tužilaštvo ili sud) nakon što bude obaviješten od strane Ministarstva pravde BiH da je to lice privremeno uhapšeno u SAD, treba da sačini obrazložen zahtjev za njegovo izručenje, uz koji će dostaviti dokumentaciju propisanu pravilima koja zahtijeva ova država u postupcima ekstradicije, i taj zahtjev i priloge prati prevod na engleski jezik od ovlaštenog sudskog tumača.

Tako pripremljen prijedlog s priložima hitno se dostavlja Ministarstvu pravde BiH. Po prijemu takvog prijedloga i dokumentacije, ministar pravde BiH podnosi molbu za izručenje. Ovakva molba se uvijek dostavlja SAD-u diplomatskim putem.

Svaka suverena država ima pravo tražiti informacije ili garancije u pogledu lica čije se izručenje traži sa njene teritorije, pa tako SAD zahtijevaju određeni formalitet koji prati molbu za ekstradiciju.

Iako molbu za ekstradiciju podnosi Ministar pravde BiH, SAD zahtijevaju da se uz molbu dostavi formalni zahtjev s izjavom nosioca pravosudne funkcije (tužioca ili sudije) u organu pred kojim se vodi krivični postupak ili izvršava presuda i da se to dostavi u zadatoj formi - obrascu (u daljem tekstu pod nazivom) „ZAHTJEV ZA EKSTRADICIJU OSUMNJIČENOG/OPTUŽENOG/ OSUĐENOG.“

126

Ovi zahtjevi (zadati obrasci) mogu u nekim segmentima biti različiti u odnosu na određena krivična djela za koja se traži ekstradicija, ali se u principu svode na to da je organ iz BiH (tužilaštvo/sud) koji potražuje lice iz SAD dužan da podnese zahtjev SAD - u, putem Ministarstva pravde BiH, na način kao u primjeru u nastavku teksta (PRIMJER 1.)

Ovaj zahtjev se dostavlja Ministarstvu pravde BiH i čini sastavni dio molbe (prilog) za ekstradiciju.

PRIMJER 1. (Zahtjev tužilaštva/suda za ekstradiciju)

ZA: NADLEŽNI ORGAN SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

OD: TUŽILAŠTVA/SUDA .....

(navesti puni naziv organa – tužilaštvo/sud)

Referentni broj i datim:.....

PUTEM MINISTARSTVA PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE

ZAHTJEV ZA EKSTRADICIJU OSUMNJIČENOG/OPTUŽENOG/ OSUĐENOG:

..... (navesti ime i prezime)

I UVOD

Ja, ... (ime i prezime) sam državljanin Bosne i Hercegovine i od ..... godine, ja sam tužilac/sudija u Bosni i Hercegovini. Moje sadašnje dužnosti uključuju procesuiranje osoba koje su osumnjičene/optužene/osuđene za kršenje Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

U vezi sa mojim dužnostima tužioca/sudije, upoznat sam sa optužbama i dokazima protiv ..... u krivičnom predmetu zbog krivičnog djela ..... (navesti krivično djelo npr. teške krađe), broj ....., koje je uspostavljeno na osnovu rezultata istrage.

Kratak opis istrage: (opisati na jednostavan način i koncizno)

.....
.....

(Npr. osumnjičeni je dana ---- izvršio tešku krađu. Djelo je izvršeno na način ..... (opisati).

..... osumnjičeni priznaje izvršenje djela koje mu se stavljaju na teret. Iz zapisnika o uviđaju i foto-dokumentacije utvrđuje se stanje na licu mjesta nakon učinjenja predmetnog krivičnog djela, a iz iskaza svjedoka ..... i akata oštećenog poduzeća utvrđuje se da je istom pričinjena materijalna šteta u iznosima koji se navode u iskazu, odnosno aktima oštećenih firmi.

Iz izvještaja ..... Uprave policije – Centar za forenzičku podršku ..... utvrđuje se da su -----, ... i ..... međusobno komunicirali putem mob.tel. aparata neposredno prije i za vrijeme učinjenja krivičnih djela, te da je osumnjičeni/optuženi poslao SMS poruku sadržaja: „ ..... (navesti sadržaj poruke).

Ostali predloženi dokazi subjektivne i materijalne prirode koji su pribavljeni tokom istrage ukazuju da postoji dovoljno dokaza za postojanje osnovane sumnje da je imenovani počinio predmetno krivično djelo i potvrđuju navode naredbe o sprovođenju istrage/optužnice, koje krivično djelo je optuženi tokom istrage, dakle, priznao.

Ovim zahtjevom se traži ekstradicija .....iza Sjedinjenih Država, kako bi on/ona izašao na suđenje kod ..... (navesti naziv suda).

II. ČINJENIČNO STANJE

Opisati činjenično stanje .....
.....
.....
.....

III. OPTUŽNI DOKUMENT/PRESUDA I NALOG ZA HAPŠENJE

Uz Zahtjev za ekstradiciju podnosim ..... (navesti dokumente koji odgovaraju konkretnom zahtjevu).

IV. RELAVANTNE KAZNENE ODREDBE

Navesti relevantne odredbe u vezi krivičnog djela, sankcije i zastare i priložiti prepis tih odredbi.

V. OPIS BJEGUNCA

Informacije o identifikaciji ..... su sljedeće:

Ime i prezime : .....

Nadimak: .....

Rođen: .....

Mjesto rođenja: .....

Broj pasoša: .....

Lokacija:

Državljanstvo: .....

Pol: .....

Etničko porijeklo: .....

VI. ZAKLJUČAK

Navesti kratko razloge koji opravdavaju ekstradiciju .....

.....

.....

P R I L O Z I

Uz ovaj zahtjev se prilažu sljedeći prilozi: (Navesti taksativno sve priloge s brojem i datumom)

1. ....
2. ....
3. .... itd.

NAPOMENA: Iz prethodnog primjera - obrasca je vidljivo da su ključne aktivnosti u vezi podnošenja molbe za ekstradiciju iz SAD na strani tužilaštva/suda koje potražuje to lice i da je nosilac funkcije koji vodi postupak dužan dati odgovarajuće izjave, dok je molba ministra pravde obavezujući (manje formalni) akt kojim se potvrđuje saglasnost države BiH za podnošenje molbe (PRIMJER 2.)

Postoje situacije da se potraživano lice samo locira u SAD (bez lišenja slobode) i da ta država prije podnošenja molbe traži određene podatke ili činjenice u vezi krivičnog djela potraživanog lica od vlasti BiH, pa je i po tim zahtjevima neophodno postupiti.

Postoje i situacije da nakon podnošenja molbe za ekstradiciju zamoljena država traži određene podatke ili garancije. Nedostavljanje traženih podataka i nedavanje garancije su razlog za odbijanje molbe za ekstradiciju.

PRIMJER 2. (Molba za ekstradiciju)

ZA: MINISTARSTVO PRAVDE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

OD: MINISTARSTVA PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Molba za izručenje ..... iz Sjedinjenih Američkih Država u
Bosnu i Hercegovinu

Referentni broj Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine: .....

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izražava poštovanje Ministarstvu pravde Sjedinjenih Američkih Država.

Saglasno odredbama Konvencije o izdavanju krivaca zaključene između Kraljevine Srbije i Sjedinjenih Američkih Država od 12/25 X 1901.godine, koju je od bivše SFR Jugoslavije preuzela Bosne i Hercegovina, te dosadašnje saradnje između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država na planu međunarodne pravne pomoći, a na osnovu člana 57. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Ministar pravde Bosne i Hercegovine ima čast da Ministarstvu pravde Sjedinjenih Američkih Država podnese

MOLBU ZA EKSTRADICIJU

....., od oca/majke ..... , državljanina Bosne i Hercegovine, rođenog/e ..... godine u ..... Na zahtjev Općinskog suda u ....., koji je izdao naredbu za raspisivanje međunarodne potjernice, imenovani je predmet potrage u svrhu izvršenja kazne zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, izrečene presudom .....suda u ..... broj: ..... godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: ..... od ..... godine, zbog krivičnog djela ..... (navesti krivično djelo, npr. "ratni zločin protiv civilnog stanovništva" iz članka 142. stavak 1. Preuzetog kaznenog zakona bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije).

PRILOZI:

1. Zahtjev Općinskog suda u ..... broj: .....od ..... godine za ekstradiciju .....
2. Zapisnik sa ročišta ..... suda u Tuzli broj: ..... od .....godine na kojem je utvrđen identitet potraživanog .....
3. Presuda ..... suda u Tuzli broj: ..... od ..... godine;

4. Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: ..... od .....
..... godine;
5. Naredba Općinskog suda u ..... broj: .....Iks od .....
. godine za izdavanje međunarodne tjeralice za potraživanim ..... sa
popunjenim obrascem međunarodne potrage;
6. Izvadak člana kaznenog zakona za djelo za koje se traži izručenje, te zakonske odredbe koje se
odnose na zastarjelost kaznenog gonjenja i izvršenja zatvorske kazne;
7. Izvod iz matične knjige rođenih za potraživanog..... od
..... godine;
8. Uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine potraživanog .....od ...
..... godine;
9. Obrazac lične karte sa fotografijom potraživanog .....
10. Kopija kartona lične karte s otiskom prsta i fotografijom potraživanog .....

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koristi i ovu priliku da Ministarstvu pravde Sjedinjenih Američkih Država ponovno izrazi poštovanje i zahvalnost za saradnju.

MINISTAR

PRILOG : kao u tekstu molbe (akata 10 i 10 prevoda na engleski jezik).

131

NAPOMENA: Kroz ovu molbu su svjesno unijeti neki podaci (Opštinski ili Vrhovni sud ..... i slično radi lakšeg snalaženja u obrascu).

Ocjena je da su dati primjeri vezani za postupak ekstradicije između BiH i SAD solidan vodič za postupajuće organe (tužilaštva/sudove), a za ostale eventualne (dodatne) zahtjeve se u pravilu daju upute od strane Ministarstva pravde BiH prilikom prosljeđivanja tih zahtjeva nadležnom organu na postupanje.

Postupak izručenja iz BiH u drugu državu (uključujući i SAD) je detaljno uređen Zakonom o MPP (POGLAVLJE III – članovi 32. – 56.). Ovaj postupak je obrađen kroz DIO I Vodiča, s tim što se u odnosu na države koje imaju propisanu smrtnu kaznu (uključujući i SAD) posebno ukazuje na član 34. tačka i) Zakona o MPP. **Navedenom normom (tačka i) je propisano da se izručenje iz BiH može odobriti u države koje imaju propisanu smrtnu kaznu samo pod uslovom da država koja traži izručenje da garancije da smrtna kazna neće biti izrečena ili izvršena.**

Kroz dosadašnju praksu je uočeno da su garancije da smrtna kazna neće biti izrečena ili izvršena tražene od strane organa u BiH u odnosu na mnoge države, ali da u nekim slučajevima izručenja u SAD nisu tražene takve garancije, pa je preporuka da se u svim slučajevima gdje ovo pitanje nije riješeno Ugovorom koji obavezuje BiH i državu koja traži izručenje iz BiH postupi u skladu člana 34. tačka i).

Kako između BiH i SAD ne postoji ugovor prema kome bi BiH mogla izručiti svoga državljanina to bi se u slučaju neizručenja potraživanog lica samo iz razloga što to lice ima državljanstvo BiH, imalo (trebalo) primijeniti **načelo aut dedere aut judicare (detaljnije objašnjenje dato u DIJELU VI , tačka 3.3.1).**

Uzimajući u obzir važnost pitanja ekstradicije s ovom jako velikom zemljom, ovaj dio, koji se odnosi na aktivnu ekstradiciju (koju je BiH zatražila od SAD-a), potrebno je dopuniti kratkom relevantnom informacijom o sljedećem:

- Pasivnoj ekstradiciji koju su SAD zatražile od BiH.
- Izručenju državljana između BiH i SAD-a.
- Krivičnim djelima koja podliježu ekstradiciji radi krivičnog gonjenja ili izvršenja kazne.
- Stepenu jamstva datom organima BiH u slučaju da bi tražena osoba bila izložena riziku od smrtne kazne ako bude izručena SAD-u (u slučaju NR Kine, ovo osjetljivo pitanje obrađeno je na stranicama 156-161).
- Primjeni načela aut dedere aut judicare.

5. Postupak transfera osuđenih

U vezi postupka transfera osuđenih između BiH i SAD, izgleda da su svi organi u BiH nedovoljno informisani o pravnom osnovu. Česti su upiti sudova i advokata o tome da li postoji bilateralni ugovor između ove dvije države koji regulišu predmetno pitanje, a pri tome nemaju informaciju da je ovo pitanje između dvije države riješeno multilateralnim ugovorom - Konvencijom o transferu osuđenih lica, Strasbourg 21. 03. 1983. godine.

U pravnom sistemu BiH ovo pitanje je riješeno Zakonom o MPP kroz poglavlje „Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka u krivičnim stvarima“ (vidjeti DIO I Vodiča). Konvencija o transferu osuđenih lica je u pravilu vezana za države članice EU i VE, ali su članica ove konvencije i SAD i mnoge neevropske države.²⁹

Kako su SAD članica Konvencije o transferu osuđenih lica i ova država ne zahtijeva posebne uslove za primjenu navedene konvencije u odnosu na BiH, to se ova konvencija u odnosu na tu državu primjenjuje kao i na ostale članice (vidjeti DIO I tačka 2.3.).

²⁹ Članice ove Konvencije su: Albanija, Andora, Austrija, Azerbajdžan, Belgija, BiH, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Gruzija, Nizozemska, Hrvatska, Island, Italija, Irska, Armenija, Cipar, Latvija, Litva, Lihtenštajn, Luksemburg, Mađarska, Makedonija, Malta, Moldavija, Njemačka, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Crna Gora, Španjolska, Švicarska, Švedska, Turska, Ukrajina i Velika Britanija. Od država koje nisu članice Vijeća Europe ovu konvenciju su ratificirali Izrael, Australija, Bahami, Bolivija, Čile, Ekvador, Izrael, Japan, Kanada, Koreja, Kostarika, Mauricijus, Panama, Sjedinjene Američke Države, Trinidad i Tobago, Tonga i Venezuela.

**DIO VI - MEĐUNARODNA PRAVNA
POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I
NARODNE REPUBLIKE KINE**

DIO VI - MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I NARODNE REPUBLIKE KINE

Uvodne napomene (pravni osnov)

Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) i Narodna Republika Kina (u daljem tekstu: NR Kina) su, bez obzira na udaljenost i razlike u pravnim sistemima, na napredan način uredile međusobnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima (u daljem tekstu: MPP).³⁰ Pored određenih multilateralnih ugovora iz ove oblasti, kojih su članice obje države, ova pravna pomoć i saradnja između dvije države je regulisana kroz dva bilateralna ugovora i to:

- 1) Ugovor o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima između BiH i Narodne Republike Kine od 18.12.2012. godine.³¹ (ovim ugovorom su uređeni opšti oblici/vidovi pravne pomoći između dvije države).
- 2) Ugovor o izručenju između BiH i Narodne Republike Kine od 18.12.2012. godine.³²

UOČENI PROBLEMI: Navedeni ugovori su stupili na pravnu snagu 2014. godine, ali još uvijek kod jednog broja nosilaca pravosudnih funkcija BiH vlada neinformisanost o postojanju tih ugovora, pa se u nekim slučajevima pravna pomoć od ove države traži na osnovu reciprociteta, ne pozivajući se na i ne konsultujući odredbe odgovarajućeg ugovora.

137

Opšti oblici MPP

Ugovorom o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima između BiH i Narodne Republike (u daljem tekstu: Ugovor) regulisani su opšti oblici MPP između dvije države koji obuhvataju:

- (a) uručenje dokumenata o krivičnim postupcima;
- (b) uzimanje svjedočenja ili izjava od lica;
- (c) dostavljanje dokumenata, zapisnika i dokaznih predmeta;
- (d) pribavljanje i dostavljanje vještačenja;
- (e) lociranje i identifikaciju lica;
- (f) provođenje sudskih uviđaja ili pregled lokacija ili predmeta;
- (g) brigu o dostupnosti lica za svjedočenje ili pružanje pomoći u istragama

³⁰ BiH je prva država u regionu koja je na bilateralnim osnovama zaključila ugovore iz MPP sa NR Kinom.

³¹ Ugovor o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima između BiH i Narodne Republike Kine od 18.12.2012. (Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, broj: 18/13, stupio na snagu 12.10.2014.);

³² Ugovor o izručenju između BiH i Narodne Republike Kine od 18.12.2012. (Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, broj: 18/13, stupio na snagu 12.10.2014.);

- (h) predaju lica lišenih slobode radi svjedočenja ili pružanja pomoći u istragama;
- (i) provođenje istraga, pretresa, zamrzavanja i zapljena;
- (j) oduzimanje prihoda stečenih kriminalnim radnjama i sredstava izvršenja krivičnog djela;
- (a) (k) obavještanje o rezultatima krivičnih postupaka i dostavljanje izvoda iz kaznene evidencije;
- (a) razmjenu informacija o zakonu; i
- (a) sve druge oblike pomoći koji nisu u suprotnosti sa zakonskim odredbama zamoljene strane ugovornice.

NAPOMENA: Navedeni oblici MPP su taksativno pobrojani u Ugovoru (član 1. stav1.), a pod tačkom (m) je data mogućnost da se za potrebe krivičnog postupka traže i sve druge radnje koje nisu posebno navedene u popisu, a koje nisu u suprotnosti sa zakonima zamoljene strane.

Iako NR Kina ima različit pravni sistem i državno uređenje, istraživanja pokazuju da do sada nijedna zamolnica iz BiH nije odbijena iz razloga da je zamoljena radnja u suprotnosti sa zakonima te države, što znači da navedeni ugovor omogućuje sve opšte oblike MPP između dvije države.

ZAPAŽANJA: Ugovor o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima između BiH i Narodne Republike Kine je na veoma jasan način odredio način komunikacije, sadržaj zamolnice, jezik komunikacije i drugo, ali istraživanja pokazuju da se često kod traženja MPP od ove države uopšte ne konsultuju norme Ugovora. Tako se često dešava da organi iz BiH traže da se zamolnica dostavi diplomatskim putem, da zamolnica ne bude u skladu sa Ugovorom, da je popraćena prevodom na engleski jezik i slično, što je u suprotnosti s Ugovorom i što izaziva protivljenje kineske strane.

Razlozi za odbijanje MPP su pobrojani u članu 3. Ugovora, i u pravilu slijede standarde Evropske konvencije o međusobnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, a vezani su za politička krivična djela i slično.

138

2.1. Način komunikacije

Način komunikacije između organa dviju država (tužilaštava i sudova) je propisan Ugovorom i on se ostvaruje putem centralnih organa, to jest putem Ministarstva pravde BiH i Ministarstva pravde NR Kine (član 2. stav 2.). Nije isključena ni komunikacija diplomatskim putem ali je ona nepotrebna jer predstavlja duži put i produžava trajanje izvršenja zamolnice.

Preporučuje se da se u aktu naslovljenom na Ministarstvo pravde BiH uz koji se dostavlja zamolnica ne navodi da se zamolnica proslijedi „diplomatskim kanalima ili diplomatskim putem“, kako se to često navodi, već da se jednostavno navede da se zamolnica proslijedi putem „Međunarodne pravne pomoći“ nadležnom organu NR Kine. Na osnovu ovako dostavljene zamolnice Ministarstvo pravde će istu proslijediti najkraćim putem koji je dozvoljen Ugovorom.

Isto tako u zamolnici je nedopustivo pisati skraćeni naziv zamoljene države (npr. NR Kina), tako da zamolnice iz BiH uvijek moraju biti naslovljene na: „Narodna Republika Kina“ a preporučuje se da se ispod naziva države naznači „nadležnom organu,“ jer je teško imati saznanje koji organ u toj državi postupa po konkretnoj zamolnici iz BiH (kao u primjeru pod 2.2.1).

Zamolnica sačinjena od strane nadležnog organa BiH i prilozi iz istu moraju da budu praćeni prevodom na kineski jezik (član 4. stav 5. Ugovora).

Zbog čestih nepravilnosti organa u BiH, da isti akt koji se dostavlja Ministarstvu pravde BiH sadrži i zamolnicu za inostranstvo, u nastavku se daje primjer načina komunikacije (dopis Ministarstvu pravde BiH i zamolnica.). Dakle, uvijek se pišu dva akta, od kojih je jedan običan akt/dopis Ministarstvu pravde BiH uz koji se dostavlja zamolnica.

2.1.1. Primjer akta uz koji se dostavlja zamolnica

BOSNA I HERCEGOVINA

_____
(puni naziv organa)

Broj predmeta:...../....

.....god.

(mjesto i datum)

MINISTARSTVU PRAVDE

BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni .....,

saslušanje svjedoka ....., NR Kina

Kod ovog organa se vodi krivični postupak protiv _____, sina .....,
rođenog ..... godine u ..... zbog krivičnog djela „..... iz
člana.....stav.....krivičnog zakona .....

U ovom postupku je potrebno saslušati svjedoka _____, koji ima prebivalište na teritoriji Narodne Republike Kine, čiji je dolazak pred ovaj organ otežan, pa iz tog razloga dostavljamo vam zamolnicu naslovljenu na nadležni organ te države, s molbom da istu putem međunarodne pravne pomoći proslijedite toj državi i istu zamolite za postupanje.

Pravni osnov za postupanje po ovoj zamolnici sadržan je u članu 1. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Narodne Republike Kine o međusobnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, pa se u skladu sa članom 4. istog ugovora uz zamolnicu dostavlja i prevod iste na kineski jezik.

Molimo da povratna dokumenta u vezi zamolnice dostavite ovom organu, pozivom na broj našeg akta.

S poštovanjem,

_____

NAPOMENA: Akt iz primjera treba da sadrži samo osnovne elemente iz zamolnice. Ako se traži **hitno postupanje ili tajnost** određenih podataka i informacija to je potrebno naznačiti i obrazložiti i u ovom aktu i u zamolnici.

2.2. Zamolnica

Zamoljena radnja se traži zamolnicom koja se dostavlja u pisanoj formi koja, pored podataka vezanih za organ koji traži pravnu pomoć sadrži i sljedeće:

- opis relevantnog slučaja, kratak pregled bitnih činjenica i zakonskih odredbi koje se primjenjuju na slučaj na koji se zamolnica odnosi;
- opis tražene pomoći, kao i svrhe i relevantnosti zbog kojih se ova pomoć traži;
- sve druge poznate podatke koji bi doprinijeli uspješnom izvršenju zamolnice (npr. podatke o identitetu i adresi lica od kojeg se traži svjedočenje; podatke o identitetu i adresi lica kojem treba uručiti poziv, te u kakvoj je vezi to lice s postupkom; podatke o identitetu i kretanju lica koje treba locirati ili identifikovati; opis mjesta ili predmeta koje treba pregledati ili ispitati; opis mjesta koje treba pretresti i imovine koju treba istražiti, zamrznuti ili zaplijeniti i slično).
- ukoliko postoji potreba za tajnošću u zamolnici se navodi opis te potrebe i razloga za takvu potrebu. Nije dovoljno u desnom gornjem uglu zamolnice napisati „povjerljivo,“ kao se to često piše, već u tekstu treba da budu istaknuti razlozi za povjerljivost.

Zamolnica se podnosi u pisanoj formi i mora imati potpis i pečat, a zamolnicu i sve priloge treba da prati prevod na kineski jezik. Dakle, uvijek se dostavlja zamolnica i prilozi na našem jeziku uz priloženi prevod na kineski jezik (često se dešava da se dostavlja samo prevod što nije ispravno). Zamolnice ne mogu potpisivati stručni saradnici (što je česta praksa), već samo tužioci i sudije. Sačinjena zamolnica, s potrebnim priložima, popraćenim prevodom na kineski jezik, se dostavlja Ministarstvu pravde BiH uz poseban akt.

Najčešći primjer zamolnica u odnosu na NR Kinu je vezan za saslušanje svjedoka (uzimanje izjave od svjedoka), pa se u nastavku obrađuje takva zamolnica, a i svi drugi opšti oblici MPP se traže na analogan način.

NAPOMENA: Primjer zamolnice je samo mogući obrazac (forma), koji služi kao vodilja za pisanje zamolnice i ne bi trebao da se prilagođava svim oblicima pravne pomoći bez konsultovanja teksta ugovora, što se često dešava u praksi.

2.2.1. Primjer zamolnice za saslušanje svjedoka u NR Kini

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj:.....

.....god.

(mjesto i datum)

NARODNA REPUBLIKA KINA
-NADLEŽNOM ORGANU-

PREDMET: **Međunarodna pravna pomoć, osumnjičeni _____, zamolnica
za saslušanje svjedoka _____**

- Organ iz naslova ima čast da vas saglasno Ugovoru o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima između Bosne i Hercegovine i Narodne Republike Kine obavijesti da vodi istragu protiv osumnjičenog ....., sina ....., rođenog ..... godine u ..... zbog krivičnog djela ..... iz člana .....stav ..... Krivičnog zakona .....

Osumnjičenom se stavlja na teret da je .....

.....

.....

(navesti precizno činjenični opis)

Dosad izvedeni dokazi ukazuju na to da ....., koji ima prebivalište u Narodnoj Republici Kini na adresi..... ima saznanja o činjenicama vezanim za izvršenje krivičnog djela koje se osumnjičenom stavlja na teret.

U vezi sa navedenim, imamo čast da u skladu sa članom 1. navedenog ugovora zamolimo nadležni organ Narodne Republike Kine za saslušanje u svojstvu svjedoka .....sina ....., rođenog..... godine, s prebivalištem na adresi, ..., Narodne Republike Kine, a na sljedeće okolnosti: .....

.....**(navesti taksativno ili opisno na koje okolnosti se svjedok treba saslušati)**, kao i na druge okolnosti koje taj organ ocijeni kao bitnim za dalji tok ovog postupka, a u cilju rasvjetljavanja navedenog krivičnog djela, posebno da se svjedoku postave sljedeća pitanja:

- Da li je .....
- Kada i u koje vrijeme ..... itd.

(postaviti precizno sva pitanja bitna za razjašnjenje činjeničnog stanja).

Ukoliko svjedok u toku saslušanja ukaže na druge dokaze ili organ koji postupaju po ovoj zamolnici dođe do takvih dokaza u zamoljenoj državi, ova zamolnica se ima smatrati i molbom za pribavljanje takvih dokaza, pa molimo za pravnu pomoć i u eventualno takvim okolnostima.

Molimo da zapisnik o izvršenom saslušanju i eventualne druge dokaze u vezi s ovom zamolnicom dostavite ovom organu, s pozivom na broj i datum veze zamolnice. Koristimo priliku da izrazimo poštovanje i zahvalnost za saradnju organu Narodne Republike Kine koji postupaju u ovom predmetu.

(funkcija, ime i prezime)

Prethodni primjer predstavlja oblik i sadržaj zamolnice prihvatljiv od nadležnih organa NR Kine, te se na ovakav način mogu pisati i ostale zamolnice koje je potrebno prilagoditi traženoj pravnoj radnji i u vezi s tim dostaviti potrebne priloge.

142

NAPOMENA: Potrebno je da se umjesto “ovaj organ” i slično (kako je navedeno u primjeru), navede tačan naziv organa (npr. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine) koji traži pravnu pomoć. Isto tako na kraju zamolnice (mjesto za potpis) treba da se navede svojstvo nosioca pravosudne funkcije, te ime i prezime.

Ako se traži **hitno postupanje ili tajnost** određenih podataka i informacija to je potrebno naznačiti i obrazložiti u zamolnici.

Preporuka je da su u zamolnici navede sažetak postupka i sve okolnosti na koje se treba svjedok saslušati, te uz to da se prilože potrebni dokumenti iz postupka. **Analogno se postupa i kod ostalih opštih oblika ove pravne pomoći.**

PREPORUKA: Iako je članom 10. Ugovora data mogućnost da se svjedok može pozvati radi davanja iskaza u toku postupka, ovu mogućnost treba izbjegavati u odnosu na udaljene države i to prvenstveno što se pozvani svjedok nije dužan odazvati po pozivu organa iz BiH, a eventualni dolazak svjedoka bi izazvao velike troškove za organ koji ga je pozvao (tužilaštvo ili sud).

3. Postupak izručenja/ekstradicije

3.1. Pravni osnov

Postupak ekstradicije između dvije države je regulisan Ugovorom o ekstradiciji između BiH i Narodne Republike Kine od 18.12.2012. godine. Ovaj ugovor odražava standarde iz Evropske konvencije o ekstradiciji, kao i standarde iz Zakona o MPP **uz određene razlike i specifičnosti**, koje se moraju poštovati.

Kod primjene Zakona o MPP na ovaj postupak bitno je obratiti pažnju na član 32. Zakona koji precizira da će se postupak ekstradicije provesti po odredbama ovoga zakona, „ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno“. Dakle, uslovi i rokovi predviđeni ugovorom se imaju primijeniti na način kako je propisano ugovorom.

3.2. Uslovi za ekstradiciju

Prema članu 2. Ugovora o ekstradiciji između BiH i NR Kine ekstradicija se može dozvoliti radi vođenja krivičnog postupka ili radi izvršenja krivične sankcije i to:

- Ekstradicija radi vođenja krivičnog postupka dozvolit će se ako je za krivično djelo, prema pravu obje ugovornice, propisana kazna zatvora ili mjera bezbjednosti ili vaspitna mjera koja podrazumijeva lišenje slobode od najmanje jedne godine.

NAPOMENA: Dakle, uslov za ekstradiciju lica protiv koga se vodi krivični postupak (osumnjičenog, okrivljenog ili optuženog), pored drugih uslova navedenih Ugovorom, postoji kada radnja tog lica predstavlja krivično djelo u obje države i kada je u obje države predviđena kazna zatvora od najmanje godinu dana. Ne traži se identitet norme ni naziv krivičnog djela.

- Izručenje zbog izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere sigurnosti ili odgojne mjere koje podrazumijevaju lišenje slobode dozvolit će se ako je djelo za koje je izrečena krivična sankcija propisano kao krivično djelo prema pravu obje ugovornice, prije nego što je djelo učinjeno i ako je izrečena kazna zatvora ili mjera bezbjednosti ili vaspitna mjera koja podrazumijeva lišenje slobode u trajanju od najmanje šest mjeseci.

NAPOMENA: U slučaju da je pravosnažna sudska odluka na osnovu koje se traži izručenje donesena u odsustvu, država moliteljica je dužna da pruži garancije da će potraživano lice imati mogućnost da mu se ponovo sudi u njegovom prisustvu ukoliko bude izručeno (član 3. tačka g. Ugovora).

3.3. Razlozi za odbijanje ekstradicije

Razlozi za odbijanje ekstradicije navedeni su u članu 3. Ugovora, ali je pored opšteprihvaćenih razloga za odbijanje važno obratiti pažnju na tačku h) ovog člana kojom se precizira da će se molba odbiti ..... „ako je izvršenje molbe u suprotnosti s osnovnim zakonskim principima u zamoljenoj državi.“ Ovo je jedina (skrivena) odredba ugovora pod koju se može i mora podvesti odbijanje ekstradicije zbog zapriječene ili izrečene smrtne kazne.

Kako riješiti takvu eventualnu situaciju?

Pored Ustava BiH koji zabranjuje smrtnu kaznu kao krivični sankciju, isto tako i član 34. tačka i) Zakona o MPP precizira „da se ekstradicija neće odobriti za krivična djela sa propisanom smrtnom kaznom prema zakonu države koja traži ekstradiciju, osim ako ta država pruži garancije da neće biti izrečena ili izvršena smrtna kazna“. U ovakvim situacijama Sud BiH je dužan da prilikom odlučivanja o ispunjenosti pretpostavki za ekstradiciju, putem Ministarstva pravde BiH zatraži od NR Kine garancije da u odnosu na potraživano lice neće biti izrečena ili izvršena smrtna kazna. Na ovu obavezu dužan je da pazi i Ministar pravde BiH prilikom donošenja konačne odluke o ekstradiciji, ako je to propustio Sud.

3.3.1. Pravilo aut dedere aut judicare

Ugovorom nije propisano ovo pravilo, čak ni za sopstvene državljane u slučaju da se ekstradicija ne odobri NR Kini. Članom 5. Ugovora je propisano „svaka strana ugovornica ima diskreciono pravo da u skladu sa svojim zakonodavstvom odbije izručenje sopstvenih/vlastitih državljana.“ Zakonom o MPP je zabranjeno izručenje sopstvenih državljana osim ako to pitanje nije uređeno posebnim ugovorom kojim se utvrđuju posebni uslovi za izručenje sopstvenih državljana (član 34. tačka (a) u vezi sa članom 1. tačka 1.) Zakona o MPP. Dakle, BiH prema Ugovoru sa NR Kinom ne može izručivati sopstvene državljane u tu državu.

Članom 5. stav 2. Ugovora je propisano da će zamoljena strana (posmatramo BiH) u slučaju da ekstradicija nije odobrena, ukoliko to država moliteljica traži (u ovom slučaju NR Kina) dostaviti predmet nadležnom organu radi pokretanja postupka protiv tog lica u skladu sa svojim unutrašnjim pravom. Dakle, Ugovor predviđa ustupanje gonjenja od strane države moliteljice, da bi zamoljena strana preuzela krivično gonjenje u slučaju kada nije odobrila ekstradiciju.

Kroz analizu dosadašnje prakse u postupcima ekstradicije s NR Kinom, a i drugim državama u situacijama neizručenja sopstvenih državljana uočeno je da Sud BiH (koji odlučuje o pretpostavkama/uslovima za izručenje), kao i Tužilaštvo BiH koje učestvuje u ovim postupcima često zanemaruju pravilo **aut dedere aut judicare**.

Nedopustivo je odbiti molbu strane države za ekstradiciju potraživanog lica i to samo iz razloga što potraživano lice ima državljanstvo BiH, a da se o tome ne obavijesti nadležno tužilaštvo u BiH radi ocjene postojanja krivičnog djela kažnjivog po zakonima BiH, čak i bez obzira da li je država moliteljica ustupila krivično gonjenje.

Prema članu 35. Zakona o krivičnom postupku, osnovno pravo i obaveza tužioca je otkrivanje i gonjenje počinilaca krivičnih djela za koja su nadležni sudovi u BiH.

144

U slučajevima odbijanja ekstradicije samo iz razloga državljanstva, zakonodavstvo BiH omogućava vođenje krivičnog postupka protiv takvog lica, bez obzira da li država moliteljica ustupila krivično gonjenje.

PRIMJER: U jednom slučaju gdje je NR Kina tražila ekstradiciju svog državljanina zbog krivičnog djela ubistva, ekstradicija nije odobrena jer je to lice u međuvremenu steklo državljanstvo BiH. Dakle, ekstradicija nije odobrena zbog nemogućnosti izručenja sopstvenih državljana, a NR Kina je osporavala i zakonitost sticanja ovog državljanstva zbog „lažnog identiteta“.

U ovom predmetu tužilac nije preduzimao nikakve radnje ni u vezi sa krivičnim djelom ubistva, ni u vezi s eventualno nezakonitim načinom sticanja državljanstva BiH.

NR Kina u ovom slučaju nije mogla ustupiti krivično gonjenje jer je to lice i njen državljanin (veliki broj država u svojim zakonima imaju odredbu da ne ustupaju krivično gonjenje za svoje državljane), ali u slučaju neizručenja iz navedenog razloga (dvojno državljanstvo) mnoge države su bez formalnog ustupanja krivičnog gonjenja spremne pružiti sve dokaze kroz međunarodnu pravnu pomoć kako bi potraživano lice bilo privedeno pravdi bar u državi njegovog drugog državljanstva.

Postavlja se pitanje realnosti i opravdanosti nevođenja krivičnog postupka (npr. za krivično djelo „ubistvo“) protiv svog državljanina za koga je država moliteljica pružila dokaze o počinjenju tog djela, a to lice nije izručeno državi moliteljici samo zbog državljanstva BiH.

ZAKLJUČAK: Iako Zakon o MPP nema izričitu odredbu o obavezi Suda da izvijesti tužilaštvo o krivičnom djelu na osnovu saznanja u postupku ekstradicije, ta obaveza Suda proizilazi iz člana 97. Zakona o MPP (naslov: Shodna primjena drugih propisa), koja propisuje da će se na pitanja koja nisu posebno regulisana ovim zakonom primijeniti odredbe zakona o krivičnom postupku i krivičnih zakona u BiH.

Iz navedene odredbe Zakona o MPP bi proizilazila i obavezna primjena načela **aut dedere aut judicare** za organe u BiH, u slučajevima neizručenja sopstvenih državljana, samo zbog državljanstva BiH, jer svi

krivični zakoni u BiH propisuju nadležnost sudova BiH za svoje državljane koje počine krivično djelo u inostranstvu, a nalaze se na teritoriji BiH, a krivično djelo je kažnjivo prema zakonima BiH.

Nadležnost sudova (i tužilaštava BiH) nije predmet ovog vodiča, pa se kroz ovu informaciju ne navode i ne objašnjavaju članovi navedenih zakona, već se kroz ovaj zaključak samo upućuje na primjenu istih.

Šta su dalje specifičnosti Ugovora o izručenju između BiH i Narodne Republike Kine?

3.4. Privremeni pritvor

Privremeni pritvor ili privremeno lišavanje slobode po ovom ugovoru može da traje 30 dana od dana lišenja slobode, s tim da se taj rok može produžiti za još 15 dana u kom roku je država moliteljica dužna dostaviti molbu za izručenje (član 9. stav 4. Ugovora).

(Napomena: Ovi rokovi nisu poznati kroz ranije ugovore koji obavezuju BiH, a Zakon o MPP je kroz član 41. stav 5. utvrdio da privremeni pritvor može trajati najduže 18 dana, dok je stavom 6. istog člana Zakona ostavljena mogućnost da se ovaj pritvor može produžiti do 40 dana, što je preuzeto iz Evropske konvencije o ekstradiciji).

- Privremeni pritvor se može ukinuti ako molba za izručenje i prilozi (članom 5. Ugovora) ne bude dostavljena zamoljenoj strani u roku od 30 dana od dana lišavanje slobode ili u roku od 45 dana ako je država moliteljica tražila produženje tog pritvora.
- Privremeni pritvor se može ukinuti ako je zamoljena strana preduzela sve mjere koje smatra nužnim da se spriječi bijeg traženog lica.
- **Rokovi određeni za privremeni pritvor su isključivo vezani za period od lišavanja slobode do prijema molbe za izručenje i oni su utvrđeni Ugovorom, a po prijemu molbe za izručenje može se odrediti ekstradicioni pritvor koji je propisan unutrašnjim zakonodavstvom svake države.**

145

3.5. Prijedlog za određivanje privremenog pritvora

Ukoliko je potraživano lice samo locirano na teritoriji NR Kine, a nije mu određen privremeni pritvor, tada organ koji potražuje to lice može zatražiti određivanje privremenog pritvora.

Molba za privremeni pritvor se podnosi putem Ministarstva pravde BiH, ali zbog hitnosti slučaja, molba za određivanje privremenog pritvora se može dostaviti i putem Interpola, a kopija takve molbe se dostavlja Ministarstvu pravde BiH.

Uz uslove propisane članom 6. Ugovora, molba za određivanje privremenog pritvora mora sadržavati i izjavu o namjeri da se pošalje molba za izručenje.

Na opisani način se traži i produženje privremenog pritvora. Dakle, ako je privremeni pritvor određen na period od 30 dana, tada organ koji potražuje lice iz NR Kine podnosi molbu za produženje privremenog pritvora za još 15 dana uz obrazloženje razloga za produženje (najčešći razlog je prevođenje obimne dokumentacije na kineski jezik).

Negativna praksa

Dešava se u određenim slučajevima u BiH da se odluke za privremeni pritvor po molbi NR Kine donose na osnovu Zakona o MPP, a ne na osnovu ugovora, pa se posebno naglašava da su uslovi i rokovi za privremeni pritvor utvrđeni Ugovorom.

3.6. Ekstradicioni pritvor

Dužina ekstradicionog pritvora u BiH je utvrđena Zakonom o MPP i može trajati najduže šest mjeseci od dana lišenja slobode (člana 39. stav 3. Zakona o MPP).

- Puštanje na slobodu nakon isteka privremenog pritvora neće spriječiti novo određivanje pritvora (ekstradicioni pritvor) i izručenje ako molba za izručenje stigne poslije 30, odnosno 45 dana od dana lišenja slobode.

Ekstradicioni pritvor u trajanju najduže šest mjeseci nije vremenski period u kome se mora odlučiti po molbi za ekstradiciju, već predstavlja maksimalno zadržavanje potraživanog lica u pritvoru, tako da se po molbi za ekstradiciju može odlučiti i nakon proteka toga roka.

PRIMJER

NR Kina traži izručenje lica zbog počinjenog krivičnog djela u toj državi. To lice je u međuvremenu primljeno u državljanstvo BiH. NR Kina nudi dokaze o tome da je to lice na osnovu izmijenjenog (lažnog) identiteta steklo državljanstvo BiH.

Šta učiniti?

U jednom sličnom slučaju sud nije ispitao sve navode NR Kine, pa je utvrdio da na osnovu državljanstva BiH potraživano lice ne može biti izručeno NR Kini, na što je ova država izrazila nezadovoljstvo, tvrdeći da nisu preduzete sve radnje kako bi se u konkretnom predmetu utvrdila zakonitost sticanja državljanstva BiH.

PREPORUKA:

Rokovi vezani za privremeni, i ekstradicioni pritvor ne predstavljaju rokove vezane za utvrđivanje pretpostavki za izručenje, kao ni rokove za izručenje (što se često poistovjećuje u praksi). Po isteku ovih rokova potraživanom licu se mogu odrediti druge mjere obezbjeđenja a odluka o ispunjenosti uslova za izručenje i odluka o izručenju se donosi nakon utvrđivanja svih sporenih činjenica vezanih za konkretni slučaj.

3.7. Prijedlog - inicijativa za podnošenje molbe za izručenje

Na osnovu člana 57. Zakona o MPP molbu za izručenje podnosi ministar pravde BiH i to uvijek po inicijativi - obrazloženom prijedlogu organa koji potražuje to lice radi vođenja krivičnog postupka ili izvršenja kazne zatvora. Ugovorom su propisani uslovi za izručenje i dokumenta koja se imaju priložiti uz molbu za izručenje. Dakle, podnosilac inicijative – prijedloga za izručenje dostavlja svu potrebnu dokumentaciju na osnovu koje će ministar pravde BiH podnijeti molbu za izručenje.

Pošto u dosadašnjoj praksi najveći problem predstavlja kompletiranje dokumentacije potrebne za sačinjavanje molbe u nastavku tekst se daje primjer inicijative – prijedloga koji sadrži potrebne elemente za podnošenje molbe za izručenje. Ugovorom između dvije države je definisano da zamoljena država može tražiti i dodatnu dokumentaciju, pa se takvom zahtjevu treba udovoljiti kako bi potraživano lice bilo izručeno.

3.7.1. Primjer prijedloga - inicijative za podnošenje molbe za izručenje

BOSNA I HERCEGOVINA

_____

_____

(puni naziv organa)

Broj: .....

.....**god.**

(mjesto i datum)

VRLO HITNO

MINISTARSTVO PRAVDE

BOSNE I HERCEGOVINE

PREDMET: Prijedlog za podnošenje molbe za izručenje ..... iz Narodne Republike Kine u Bosnu i Hercegovinu

U cilju podnošenja molbe za izručenje iz Narodne Republike Kine u Bosnu i Hercegovinu osumnjičenog (potraživanog) ..... sina ....., rođenog ..... godine u ....., državljanina ....., u svrhu vođenja/nastavka krivičnog postupka koji se protiv imenovanog vodi pred ....., a zbog krivičnog djela ..... iz člana ..... stav ..... Krivičnog zakona ..... dostavljamo **u originalu i prevodu na kineski jezik** :

1. Optužnicu/Naredbu ..... tužilaštva ..... broj: ..... od ..... godine o provođenju istrage protiv potraživanog ..... ; (Napomena: prema Ugovoru se dostavlja: Optužnica ili naredba ili drugi akt iste pravne snage sa opisom činjenica koje se tiču krivičnog djela i počinioca: mjesto i vrijeme izvršenja i pravna kvalifikacija krivičnog djela,)
2. Naredbu ..... suda u ..... broj: ..... od ..... godine za raspisivanje međunarodne potjernice za potraživanim .....
3. Rješenje ..... suda u ..... broj: ..... od ..... godine o određivanju pritvora potraživanom .....
4. Prijedlog ..... tužilaštva ..... broj: ..... od ..... godine za određivanje pritvora potraživanom .....
5. Prepis člana ..... Krivičnog zakona ..... za djelo za koje se traži izručenje

6. Prepis zakonskih odredbi koje se odnose na zastaru krivičnog gonjenja.

7. Akt Ministarstva unutrašnjih poslova ..... broj: ..... od .....godine s otiskom prsta i fotografijom potraživanog .....

8. Uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine za potraživanog ..... od ..... godine, ukoliko se radi o državljaninu BiH;

Predlažemo da Ministar pravde Bosne i Hercegovine na osnovu člana 57. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima podnese molbu Narodnoj Republici Kini za izručenje ..... u Bosnu i Hercegovinu.

Ukoliko zamoljena strana bude ocijenila da su dostavljene informacije nedovoljne za donošenje odluke o izručenju, spremni smo dostaviti i dodatne informacije a sve u cilju izručenja potraživanog lica čije je prisustvo neophodno radi okončanja navedenog krivičnog postupka.

S poštovanjem,

TUŽILAC

NAPOMENA: Na osnovu prijedloga iz navedenog primjera Ministar pravde BiH podnosi molbu za izručenje. Uz molbu se prilažu sva dokumenta dostavljena uz prijedlog za izručenje.

Na isti način sud podnosi inicijativu za izručenje radi izvršenja kazne zatvora, s tim što se uz takvu inicijativu prilažu dokumenta propisana u ovu svrhu (pravosnažna presuda i drugo) na način utvrđen ugovorom. Potrebno je voditi računa o tome da visina kazne zatvora ili preostali dio neizdržane kazne zatvora ne mogu biti manji od 6 (šest) mjeseci.

ZAVRŠNI KOMENTAR

Ovaj vodič je rezultat istraživanja funkcionisanja međunarodne pravosudne pomoći kroz postupanje nadležnih organa, prvenstveno tužilaštava i sudova u BiH u postupcima MPP i ekstradicije. Istraživanja pokazuju da u istim pravnim situacijama i po istom pravnom osnovu organi u BiH (tužilaštva i sudovi) postupaju različito. Isto tako istraživanja pokazuju da u BiH ne postoji izdvojeni organ koji zauzima pravno obavezujuća mišljenje i stav u pogledu tumačenja određene norme međunarodnog ugovora prema inostranstvu.

Uloga vodiča je da se ukaže na osnovna pravila u oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, pravne osnove i postupak.

Kod saznanja da se veliki broj nosilaca pravosudnih funkcija (tužilaca i sudije) i drugih učesnika u ovim postupcima, ponekad prvi put susreće s ovom tematikom ili se prvi put susreću s nekim od oblika ove pravne pomoći, uloga vodiča je da prvenstveno njima pruže informacije vezane za ove postupke.

Vodič je po svojoj suštini informativnog karaktera i iznijeti stavovi u istom ne podrazumijevaju obavezu za postupanje organa u BiH po preporukama iz Vodiča, ali ukazuju na neophodnost postupanja svih organa u skladu s obavezama iz međunarodnih ugovora koji obavezuju BiH u ovoj oblasti.

**PRILOG - POPIS MEĐUNARODNIH
MULTILATERALNIH UGOVORA KOJI
OBAVEZUJU BIH**

PRILOG - POPIS MEĐUNARODNIH MULTILATERALNIH UGOVORA KOJI OBAVEZUJU BiH

NAPOMENA: Korisnike ovoga vodiča ne treba da zbunjuje veliki broj multilateralnih ugovora koji obavezuje Bosnu i Hercegovinu i Republiku Srbiju, jer se najveći obim MPP između dvije države odvija putem bilateralnih ugovora, koji u osnovi preuzimaju rješenja iz multilateralnih ugovora.

Multilateralni ugovori, kojih su članice dvije države, mogu predstavljati pravni osnov u pogledu određenih radnji vezanih za posebne oblike organizovanog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma i slično, pa je tada uz bilateralni ugovor potrebno konsultovati i odgovarajuće norme multilateralnih ugovora čiji naziv upućuje na određene oblike krivičnih djela za koji se traži MPP.

U svim drugim slučajevima se imaju primijeniti norme bilateralnih ugovora koje su zaključile dvije države, tako da je najveći dio MPP između Bosne i Hercegovine i država s kojima postoje zaključeni bilateralni ugovori (opšti oblici) uređen tim bilateralnim ugovorima.

Odnos između bilateralnih i multilateralnih ugovora je uređen svakim multilateralnim ugovorom i to u pravilu na kraju tih ugovora u posebnom poglavlju pod nazivom: „Odnos s drugim ugovorima“ ili sličan naziv, pa se kroz to poglavlje može izvesti zaključak koje se norme treba primijeniti u konkretnoj situaciji.

Jedan broj ugovora je već naveden u prethodnom tekstu, ali je iz praktičnih razloga uvršten u ovaj popis.

153

POPIS MEĐUNARODNIH MULTILATERALNIH UGOVORA KOJI OBAVEZUJU BiH U KRIVIČNOPRAVNOJ OBLASTI

1. KONVENCIJE VIJEĆA EUROPE

- Evropska konvencija o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima;

/ *European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters*/, Strasbourg, 20.04.1959. stupila na snagu 12.06.1962., stupila na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/ 2005.

- Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o međusobnoj pomoći u krivičnim stvarima;

/ *Second Additional Protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters*/, Strasbourg, 08.11.2001., stupio na snagu 01.02.2004., u odnosu na BiH stupio na snagu 01.03.2008., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 10/07.

- Evropska konvencija o izručenju;

/ *European Convention on Extradition*, Strasbourg, 13.12.1957., stupila na snagu 18.04.1960., stupila na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- Dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o izručenju;

/ *Additional Protocol of the European Convention on Extradition*, Strasbourg, 15.10.1975., stupio na snagu 20.08.1979., stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- **Drugi dodatni protokol uz Evropsku konvenciju o izručenju;**

/ Second Additional Protocol of the European Convention on Extradition, Strasbourg, 17.03.1978., stupio na snagu 05.06.1983., stupio na snagu u odnosu na BiH 24.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 04/2005.

- **Evropska konvencija o transferu postupaka u krivičnim stvarima;**

/ European Convention on the Transfer of Proceeding in Criminal Matters/, Strasbourg, 15.05.1972., stupila na snagu 30.03.1978., stupila na snagu u odnosu na BiH 26.07.2005., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2005.

- **Konvencija o transferu osuđenih osoba;**

/ Convention on the transfer of Sentenced Persons/, Strasbourg, 21.03.1983., stupila na snagu 01.07.1985., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.08.2005., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 03/2005.

- **Evropska konvencija o nadzoru uslovno osuđenih ili uslovno oslobođenih osoba;**

/ European Convention on the Supervision of Conditionally Sentenced or Conditionally Released offenders/, Strasbourg, 30.11.1964. godine – stupila na snagu 22.08.1975., ratificirana 29.12.1994., stupila na snagu u odnosu na BiH 30.03.1995.

- **Krivičnopravna konvencija protiv korupcije;**

/ Criminal Law Convention on Corruption/, Strasbourg, 27.01.1999., stupila na snagu 01.07.2002., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.07.2002., objava: Službeni glasnik BiH 36/2001.

- **Evropska konvencija o zabrani terorizma;**

/ European Convention on the Suppresion of Terrorism/, Strasbourg, 27.01.1977., stupila na snagu 04.08.1978., stupila na snagu u odnosu na BiH 04.01.2004., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 12/2003.

- **Evropska konvencija o sprečavanju terorizma;**

/ European Convention on the Suppresion of Terrorism/, Varšava, 16.05.2005., stupila na snagu 01.06.2007., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.05.2008. godine, objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 14/2007/.

- **Konvencija Vijeća Evrope o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom i financiranjem terorizma;**

/ Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on Financing of Terrorism/, Varšava, 16.05.2005., stupila na snagu 01.05.2008., u odnosu na BiH stupila na snagu 01.05.2008., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 14/2007.

- **Evropska konvencija o obeštećenju žrtava krivičnih djela nasilja;**

/ European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes/, Strasbourg, 24.11.1983., stupila na snagu 01.02.1988., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.08.2005., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 04/2005

- **Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom;**

/ Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime/, Strasbourg, 08.11.1990., stupila na snagu 01.09.1993.,stupila na snagu u odnosu na BiH 01.07.2004., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 04/2006.

- **Konvencija o kibernetičkom kriminalu;**

/ Convention on Cybercrime/, Budapest 23.11.2001., stupila na snagu 01.07.2004., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.09.2006., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 06/2006.

- **Dodatni protokol uz Konvenciju o kibernetičkom kriminalu, o inkriminiranju djela rasističke i ksenofobne naravi počinjenih pomoću kompjuterskih sistema;**

/ Additional Protocol on the Convention on Cybercrime, Concerning the Criminalisation of Acts a Racist and Xenophobic Nature Committed through Computers Systems/, Strasbourg, 28.01.2003., stupio na snagu 01.03.2006., stupio na snagu u odnosu na BiH 01.09.2006., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 06/2006.

- **Evropska konvencija o nezastarijevanju zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina;**

/ European Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitation to Crimes against Humanity and War Crimes/, Strasbourg, 25.01.1974., stupila na snagu 27.06.2003., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori br. 08/08.

- **Konvencija Vijeća Europe o borbi protiv trgovine ljudima;**

/ Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings/, Varšava, 16.05.2005., stupila na snagu 01.02.2008., stupila na snagu u odnosu na BiH 01.05.2008., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 14/2007.

2. KONVENCIJE UJEDINJENIH NARODA

- **Konvencija o krivičnim djelima i nekim drugim aktima izvršenim u avionima.**

/ Convention relative aux infractions et a certains autres actes survenant a bord des Aeronefs/, Tokio, 14.09.1963., stupila na snagu 04.12.1969., BiH članica temeljem sukcesije; tekst objavljen - Službeni list SFRJ 47/1970;

- **Konvencija o suzbijanju nezakonite otmice aviona.**

/ Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft/ Haag, 16.12.1970., BiH članica temeljem sukcesije; tekst objavljen Službeni list SFRJ 33/1972;

- **Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju krivičnih djela protiv osoba pod međunarodnom zaštitom, uključujući diplomatske agente,**

/ Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents/, New York, 14.12.1973., stupila na snagu 20.02.1977., BiH članica temeljem sukcesije, tekst objavljen Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori 54/1976;

- **Konvencija UN protiv nezakonitog prometa opojnih droga i psihotropnih supstanci**

/ United Nation Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances/, Beč, 20.12.1988., stupila na snagu 11.11.1990., BiH članica temeljem sukcesije, tekst objavljen - Službeni list SFRJ Međunarodni ugovori 14/1990.;

- **Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala**

/ Convention against Transnational Organized Crime/, Palermo, 15.11.2000., stupila na snagu u međunarodnom i unutarnjem smislu 29.09.2003., objava: Službeni glasnik BiH 03/2002;

- **Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnenim, morskim i vazdušnim putem kojim se dopunjuje Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala**

/ Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the UN Convention against Transnational Organized Crime/ , stupio na snagu u međunarodnom i unutrašnjem smislu 28.01.2004., objava: Službeni glasnik BiH 03/2002;

- **Protokol o sprečavanju, zaustavljanju i kažnjavanju trgovine ljudima, osobito ženama i djecom, kojim se dopunjuje Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala**

/ Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the UN Convention against Transnational Organized Crime/, stupio na snagu u međunarodnom i unutarnjem smislu 25.12.2003., objava; Službeni glasnik BiH 03/2002;

- **Međunarodna konvencija o zabrani terorističkih bombaških napada**

/ International Convention for the Suppression of Terrorist bombings, New York, 15.12.1997. stupila na snagu, BiH ratificirala 30.04.2003., objava: Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori 07/2003;

- **Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije**

/ Convention against Corruption/, stupila na snagu 14.12.2005., stupila na snagu u odnosu na BiH 26.10.2006., objava: Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori 05/2006.

